

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİNCE DÜZENLENEN
BARO BAŞKANLARI" TOPLANTI
TUTANAĞI

9.8.1972
10.8.1972

ANKARA HUKUK FAKÜLTESİ

Türkiye Barolar Birliğince Düzenlenen "Baro Başkanları"
Toplantı Gündemi.

Toplantı Tarihi; 9-10 Ağustos 1972

Toplantı Yeri ; Ankara Hukuk Fa-

kültesi II.Sınıf Anfisi

- 1- Adalet Bakanı sayın Fehmi Alparslanın konuşması.
- 2- Türkiye Barolar Birliği Başkanının açış konuşması.
- 3- Toplantıyı yönetmek üzere 1Başkan,1 B-aşkan yardımcısı ve iki üyeden kurulu Başkanlık Divanının seçilmesi
- 4- Türkiye Barolar Birliği'nin yaptığı genelge üzerine içe dönük çalışmalar hakkında Barolardan gelen yazıların okunması.
- 5- İçe dönük çalışmalar hakkında Baro Başkanları veya temsilcilerinin görüş ve dileklerinin bildirilmesi ve görüşülmesi.
- 6- Birlik-Baro ilişkî-leri hakkında Baro ve Birliğin istek ve temennileri.
- 7- Avukatların sosyal güvenliği konusundaki son gelişmelerin görüşülmesi ve yapılacak işlemler hakkında Baro görüşlerinin saptanması.
- 8- Kapanış.

9.8.1972

BAŞKANLIK DİVAN-I

BAŞKAN- İstanbul Barosu Başkanı FERRUH DERELİ

BAŞKA-N YARDIMCISI- Denizli Barosu Başkanı

AZİZ BEHÇET ÇOMAKOĞLU

KATIPLER- IUR SUN İSPIROĞULLARI (Erzurum Barosu Başkanı

YÜKSEL BABÜR (Ankara Barosu Temsilcisi)

Toplantı Açılma Saati; 10.00

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİNCE DÜZENLENEN
"BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI" NA KATILANLAR

ADANA Barosu Başkanı	; Av.İbrahim GÜNAY
AFYON Barosu Temsilcisi	; Av.Mahir ERKMEN
AMASYA Barosu Temsilcisi	; Av.Zeki GÖNENÇ
ANKARA Barosu Temsilcisi	; Av.Yüksel BABÜR
ANTALYA Barosu Temsilcisi	; Av.Zeki ŞEREMET
BURDUR Barosu Başkanı	; Av.Necmettin ARSLAN
ÇANAKKALE Barosu Başkanı	; Av.B.Cahit ALTAN
ÇORUM Barosu Temsilcisi	; Av.İsmail TORUN
DENİZLİ Barosu Başkanı	; Av.A.Behçet ÇOMAKOĞLU
DIYARBAKIR Barosu Başkan Y.	; Av.Umur DİCLELİ
ERZURUM Barosu Başkanı	; Av.Dursun İSPIROĞULLARI
ESKİŞEHİR Barosu Temsilcisi	; Av.Hikmet TUNCAY
GİRESUN Barosu Başkanı	; Av.Ahmet ERSÖZ
HATAY Barosu Başkanı	; Av.M.Nabi İNAL
ISPARTA Barosu Temsilcisi	; Av.Nezahat ÖZAĞAÇ
İSTANBUL Barosu Başkanı	; Av.Ferruh DERELİ
KASTAMONU Barosu Temsilcisi	; Av.Ercan ÜNAL
KAYSERİ Barosu Başkanı	; Av.Ömer GÖZÜBÜYÜK
KOCAELİ Barosu Başkanı	; Av.Cemil KARAKADILAR
MALATYA Barosu Temsilcisi	; Av.Sâmi ŞİROLU
MANİSA Barosu Başkanı	; Av.Kemal EKMEKÇİ
MARDİN Barosu Temsilcisi	; Av.Mehmet Ali ARIKAN
MUŞ Barosu Başkanı	; Av.M.Sait ÇEŞNİĞİL
NİĞDE Barosu Başkanı	; Av.Rasih ARISOY
ORDU Barosu Temsilcisi	; Av.Memduh EKŞİ
SAKARYA Barosu Başkanı	; Av.Ayhan İLGÜN
TRABZON Barosu Başkanı	; Av.Fethi ÇULHA
VAN Barosu Başkanı	; Av.Mustafa TİMURHAN
ZONGULDAK Barosu Başkanı	; Av.Burhan KARAÇELİK

TBB. BAŞKANI	; Av.Faruk EREM
TBB. BAŞKAN Y.	; Av.Osman KUNTMAN
TBB. BAŞKAN Y.	; Av.Enver ARSLANALP
TBB. Genel Sekreteri	; Av.Erdoğan BİGAT
TBB. Yönetim Kurulu Üyesi	; Av.Tacettin SIRMALI
TBB. Yönetim Kurulu Üyesi	; Av.Hikmet TUNCAY
TBB. Yönetim Kurulu Üyesi	; Av.Hilmi BECERİK
TBB. Yönetim Kurulu Üyesi	; Av.Mehmet KAVAKLILAR
TBB. Denetleme Kurulu Üyesi	; Av.Fehmi ÖZÇELİK

TBB BAŞKANI Prof.Faruk EREM- Barolar Başkanları Toplantısını açmama müsaadenizi istirham ediyorum.

Çok değerli A-dalet Bakanımızın kürsümüzü şerefliendirmesini ni takdirlerine arz ederim.

ADALET BAKANI FEHMİ ALPARSLAN- Sayın Başkan, çok değerli arkadaşlarım;

Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşunun 3.Yıldönümünde sayın Baro Başkanlarının katılımıyla toplanan büyük anlamlı bu toplantıda aziz meslekdaşlarıma hitabetmekten şeref ve mutluluk duyuyorum.

Değerli Başkanlarımızın pek muhterem şahıslarında bütün avukat arkadaşlarımı yürekten sevgi ve saygılarla selâmlıyorum.Bütün fert-lerini kaderde,kıvançta ve tasada ortak,bölünmez bir bütün halinde milli şuur ve ilkeler etrafında toplayan ve milletimizi dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi olarak milli birlik ruhu içinde daima yüceltmeyi amaç güden Türk Milliyetçiliği ilkesine bağlı ve insan haklarına dayalı milli,demokratik, laik ve sosyal hukuk devletimizde hukukun üstünlüğü ilkesini gerçekleştirmede yorulmak bilmez ciddi çalışmalarıyla hukuk hayatımıza ufuk açan ve büyük aşamalar kaydeden Türkiye Barolar Birliğini bu fırsattan istifade ederek kutlamak ve başta değerli başkanları,sevgili hocamız sayın Prof.Faruk Erem olmak üzere Yönetim Kurulunun saygı değer üyelerine saygılarımı sunmak isterim.

Türkiye Barolar Birliğini-n,barolarımız arasında birlik ve beraberlik, meslekdaşlar arasında yakınlık kurmak ve avukatları sosyal hak ve güvenlik tedbirlerine kavuşturmak amacını güden Kanunun gereklerini titizlikle takibederek,şimdiye kadar çok ihmale uğramış bu önemli konularda başarıya ulaştığını dile getirmek vazifesimizdir.

Bu arada, Türkiyemizin geçirdiği son yılların olayları içerisinde Türkiye Barolar Birliği'nin meseleleri, hukukun üstünlüğü ilkesine bağlı kalarak, tarafsızlıkla ve vatanın yüksek menfaatleri yönünde değerlendirilecek bir çalışma düzeyinde kalmış olmasını, memnuniyet ve iftiharla kaydedeceğim.

Hemen arz edeyim ki, Türkiye Barolar Birliği hukuka taallûku itibariyle iştigal sahasına dahil olmakla beraber, üstüne vazife olmayan konularda bile mükemmel çalışmalarıyla faydalanma yeteneğinde olanlara kaynak hazırlamış ve yararlı olmuştur. Türkiye Barolar Birliğinin bu yöndeki çalışmalarının Bakanlığımız çalışmalarına destek olduğunu şükranla arz edeceğim.

Gerçekleştirmeyi tahaahüt ettiğimiz adalet reformlarının neler ve nasıl olması lâzım geldiği hususunda, Türkiye Barolar Birliğinin itidalli çalışmalarından âzami derecede faydalanma arzu ve ümidini muhafaza ediyorum. Bu kuruluş-a, mesleğin ilerlemesine imkân hazırlayan kanunun çıkmasında karınca kaderince emeği geçmiş bir arkadaşınızın şimdi Adalet Bakanınız olarak hizmetinizde bulunması sizler için ne kadar memnuniyet verici oluyorsa, kendisi için de o derece, hizmetin heyecan ve kuvveti olduğuna itimat buyurunuz.

Aziz meslektaşlarım, bu güzel toplantıdan faydalanarak bazı konuları özetle açıklamama müsaadelerini istirham edeceğim. Anayasamızda yerini bulan ve vatandaşın başvuracağı son merci olarak önemli herkesçe bilinen yargı organının, Yüce Milletimizin hizmetinde her türlü şikâyetten arınmış olarak tam bir huzurla çalışması için gerekli mânevi ve maddi olanakların sağlanması yolunda beklenen gayret ve faaliyeti gösteriyoruz.

Adalat mensuplarının, temsildeki yerlerinden tutun, işgal

ettikleri daireler, oturdukları masalar ve ihtiyaçları olan araç ve gereçlere kadar bütün problemlerine çare getirecek zihniyetin doğması için çarpındığımız bilinmelidir.

Adalet mekanizmasını hakkı olan yere oturtup, imkânlara kavuşturmayı Hükümet olarak benimsemiş bulunuyoruz. Bundan sonra milletin haklı istekleri istikametinde bir çalışma düzeyine geçileceğini b-i hakkın ummaktayım. Fedakârlıkla ve feragatla çalışan adliyecilerimizi gölge düşürücü sebep ve unsurlardan uzaklaştırmak suretiyle hem vatandaşa hem de mesleğe hizmet edileceği inancı içinde, meseleleri ciddi ve kontroll-ü bir seyre tâbi tutmakta kararlıyız.

Mevzuat kargaşalığının getirdiği ağırlıklardan adliyemizi kurtarmak ve vatandaşların bundan gelen çok haklı şikâyetlerini bertaraf etmek için gerekli hazırlıkları yapmış bulunmaktayız. Her şeyden önce A-adalet Bakanlığını daha verimli çalışmaya getirebilgcek bir teşkilât kanunu hazırlığını tamamlamış olduğumuzu ifade edersem, neler yapmak istediğimizi ve neler yapabileceğimizi, istikbalin ne gibi şeyler yapmaya açıldığını takdir buyurursunuz. Sıcak ve heyecanlı duygularla sizleri tekrar kutlular, mutluluk ve başarı dileklerimizle say-gılarımı sunarım aziz meslekdaşlarım ve sevgili kardeşlerim.

(Alkışlar)

TBB BAŞKANI P^Rof. FARUK EREM- Adalet Bakanımızın, Birliğimizin kuruluş y-ıldönümü nedeniyle tertiplediğimiz bu toplantıya şeref verdikleri, gerek barolar birlik, gerek nâçiz şahıslarımız hakkında izhar buyurdukl-arı iltifatlar bizim meslek hayatımızda en değerli anılar halinde kalacaktır. En iyi, en i-çten duygularımızla beraber kendilerine arz olunur.

Yönetim Kurulumuz bu toplantıya katılmak lütfunda bulunan baralırımız başkanlarına minnetlerini arzeder. Mazhar olduğumuz yakın alâka, Yönetim Kurulumuzun çalışma gücüne bir büyük katkı daha katmış olacaktır.

Bu toplantımızın amacını iki noktada özetleyebiliriz;

Bursa Genel Kurul toplantısında Yönetim Kurulumuz bir ihtiyaç içinde olduğunu arzetmişti. Artık, Birliğimizin kuruluş dönemi kapanmak raddesine gelmiş gibidir. Yardımlarınızla bugün bir binamıza da sahip olabildik. Bundan sonra, içe dönük çalışmalara, yani mesleğimizin gelişmesi ve meslekdaşlarımızın ihtiyaçları üzerine eğilmemiz zorunlu hale gelmiştir. Bu safhaya ulaşabilmek, bizim için ayrıca bir sorumluluk teşkil etmiştir. Bu maksatla, bugünkü toplantıda bu birinci nokta üzerinde sayın başkanlarımızın bizi uyarmaları, isteklerini iletilmelerini, özellikle istirham etmekteyiz.

Bu suretle ortaya çıkabilecek olan ihtiyaçları, Yönetim Kurulumuzun da bulabildiği, tesbit edebildiklerini de eklemek suretiyle bu ikinci dönem için planlı bir çalışma döngüsüne geçmek bizler için mümkün olabilecektir.

Bu arada, eğer hey-ediniz müsaade buyurursa Genel Sekreter arkadaşlarımızda, Birliğimizin baralırımızdan bazı istekler içerisinde bulunduğunu da özetle arzede bilmek imkânını bulabilecektir.

Bu toplantımızın, eğer uygun görülecek olursa bugün öğleden evvelki ve öğleden sonraki kısmı ile, iç meselelerimize ait olan isteklerinizi, emirlerinizi telâkki etmemize hasredelim. Yarın öğleden evvelki toplantıda ise, belki bazı bilgiler sizlere de intikal etmiştir, sosyal güvenliğimiz açısından çok önemli bir takım yermelere mâruz kaldık, bunların bazı endişeler yararttığını meslekdaşlarımızda gördük. Bu endişelerin bir esasa dayanamayacağını izah edebilecek

bazı açıklamaları da yarın arz ederiz. Yarım gün içinde sosyal güvenliğimize ait bazı hususları ortaya dökmek istiyorum.

Bu hususları özetlemek icabederse, iddia ediliyor ki, avukatlar Sosyal Sigortadan haksız faydalar sağlamıştır. Bu tamamiyle incelemesiz bir iddiadan, yahut bazı teşekküllerin kendi iç politikaları içinde ibaret kalmıştır.

İkinci endişe; Sosyal Sigortalar Kurumunun büyük bir mâli dengesizlik içerisinde olduğu, bir tehlikenin bizleri de beklemekte olduğu yolunda ortaya atılan fikirlerin de çok mübalagalı olduğuna dair bazı açıklamalarda bulunacağız.

Yarınki toplantıda faydalı olabilir ümidiyle, avukatların sosyal güvenliği hakkında Yönetim Kurulumuzun hazırladığı bir broşür takdim kılındı. Bu broşür, vâki iddiaların ne kadar asılsız olduklarını rakamlarla ispat edebilecektir. Bu suretle yarın öğleden evvelki çalışmamızı da sosyal güvenliğe hasretmiş oluruz. Öğleden sonraki çalışma, idari mahkemelerin kuruluşu hakkındaki tasarı üzerinde tertiplediğimiz bir paneldir.

Bunu tertiplemekteki maksadımız şudur; bundan sonra illerde de yalnız adalet mahkemeleri değil, vatandaşların yine adalet aradığı bazı konularda bu suretle kurulacak olan mahkemelerin, bizim mesleğimizle çok yakından ilgisi olması ve tasarısının kanunlaşmasına yaklaşılacak bu devirde, barolarımızın da etkili olabilmelerini sağlayabilmek, sizin, çok isabetli olacağını tahmin ettiğimiz görüşleriyle mücehhez olan Yönetim Kurulumuz, Ankarada mesleğimiz açısından etkili olmak imkânlarına daha fazla kavuşacağındandır.

Bu suretle çalışmamızın programını özetlemiş bulunuyorum.

Bu toplantıyı idare etmek üzere bir Başkana elbette ki ihtiyacımız var. Kayıtlara baktık efendim, baro başkanı olarak en

demli başkanımız, İstanbul Barosu Başkanıdır. Kendilerini aylarınıza arz ediyorum efendim. Kabul edenler..Kabul etmeyenler..Kabul edilmişler.

O halde kendileri Başkanlık mevkiine gelirler ve Başkanlık vanını teşkil ederlerse minnettar oluruz.

BAŞKAN-Değerli Başkanlar; gündemin üçüncü maddesi Divanın şekülünü amirdir. Bir öneri var. Başkan Yardımcılığına Denizli Baro Başkanı Avukat Behçet Çomakoğlu, üyeliklere de Ankara Barosundan Avukat Yüksek Babür ve Erzurum Baro Başkanı avukat Dursun İspiroğulları teklif edilmektedir.

Tasviplerinize arz ediyorum. Kabul edenler..Kabul etmeyenler..Kabul edilmiştir.

Lütfen arkadaşlar yerlerini alsınlar.

Değerli baro başkanları, bizlere gösterdiğiniz teveccühten dolayı duyduğumuz gururu, memnuniyet hislerimi bilhassa ifade etmek isterim.

Bu toplantıyı sayın Adalet Bakanı da şereflendirmiş bulunuyorlar. Sayın Bakanın bu toplantıyı şereflendirmesinden dolayı duyduğumuz kıvancı da burada Divan olarak bilhassa ifade etmek isterim.

" Türkiye Barolar Birliğinin yaptığı genelge üzerine çe dönük çalışmalar hakkında Barolardan gelen yazıların okunması!"

BAŞKAN- Gündemin 4 üncü maddesine geçiyoruz. Sayın Bigat, duyurun efendim.

ADALET BAKANI FEHMİ ALPARSLAN- Sayın Başkan, şükranlarımı arz ederek ve Bakanınız olarak her zaman emrinizde bulunduğumu ifade ederek, bir toplantı münasebetiyle toplantınızdan ayrılmam âzım geldiğini belirtiyorum. Buradaki güzel çalışmalarınızdan elde edecek sonuçları öğrenmek için çalışacağım.

TBB GENEL S-EKRETERİ ERDOĞAN BİGAT- Efendim, Birliğimizin 15.2.1972 tarihinde gönderdiği ve barolardan bu toplantıda görüşül-
mek üzere içe dönük çalışmalar hakkında yazılı bilgi istediği genel-
gesine beş baromuzdan cevap gelmiştir. Gündem gereğince o cevapları
okuyorum.

Sivas Barosunun cevabı;

" Mesleğin içe dönük sorunları hakkındaki Baromuz görüş-
lerini aşağıda s-unuyoruz.

Birlik çalışmalarının, meslekte bir iç disiplin sağlayacak
doğrultuda geliştirilmesi gereğine ve zorunluluğuna inanmaktayız.
Gümümüzde meslek icrasının 1136 sayılı Yasanın 1. maddesinde öngörü-
len kamu hizmeti esprisine uygun biçimde yürütüldüğünü iddia etmek
mümkün değildir.

Meslek vekarını korumak, mesleki çalışmaların kanunun inan-
cını ve güvenini sağlayacak biçimde yürütülmesini temin etmek, mes-
lek yasa ve kurallarının titizlikle uygulanmasıyla mümkün olacak-
tır. 1136 sayılı Y-asanın kabulüne kadarki uygulama, üzüntü ile ifa-
de etmek gerekir ki, disiplin yönünden beklenen sonucu sağlamamış,
perakende güçler halinde kalan barolar, mensupları üzerindeki etkin-
liklerini kaybetmişlerdir. Avukatlar kendi başlarına tam bir kayıt-
sızlık içinde kalarak âdeta kendi kurumlarına yabancılaşmışlardır.

Bu yabancılaşma giderek, mesleğin ciddiyetiyle telif edi-
lemeyecek durumların meydana gelmesinde başlıca âmil olmuştur. Nite-
kim bir kısım meslek mensupları mahkeme ve kalemle yakın ilişkiler
tesisini, kişisel başarılarının bir şartı saymış, bu şekildeki taviz-
kâr davranış-lar, meslek mensuplarına olan saygının azalmasına se-
bep olmuştur.

Zamanla bir tâviz yarışı halini alan bu ilişkilerin, dışında

kalan ve mesleğin ciddiyetiyle mendisini bağı sayan mensuplar, gereksiz müşkülâtla karşılaşır olmuşlardır. Bunun sonucu olarak ta, dayanışma içinde bulunmak durumunda olan meslek mensupları, birbirlerine karşı hale gelmişlerdir.

Bugün, dava tedarik etmek için kapı kapı dolaşan, aracılar yoluyla kendisine dava temin etmeye çalışan meslekdaşlarımız görülmektedir. Avukatlık mesleğinin döner bir sermaye ile çalıştırılan ticari kuruluşlar haline getirilmek istidadı taşıdığı bilinen ve örnekleri üzüntü ile izlenen gerçeklerdendir. Bundan ayrı olarak, avukat adedini-n artması, avukatlık ücretini bir rekabet havası içine sokmuş, yasalara rağmen asgari tarifinin altında dava kabulü, olağan durum kazanmıştır.

Bütün bu arzu edilmeyen davranışların, mesleği büyük bir onur kaybına maruz bıraktığı bir gerçektir. Yasaların önleyici hükümlerine rağmen, belirtiler hallerin devam edegelmesi, söz konusu yasaların uygulanmadığı gerçeğini ortaya koymaktadır. Nitekim Türkiye Barolar Birliğinin olumlu bir çalışması olarak nitelendirdiğimiz meslek kuralları yasası da, mesleki çalışmalardaki bu düzensizliğin ve kötü alışkanlıkların mevcudiyetini belgeleyen bir vesika sayılabilir.

Yukarıdan beri belirtmeye çalıştığımız durumların, Türkiye de bilinmeyen, farkedilmeyen durumlar olduğu söylenemez. Ama biz o kanıdayız ki, gerçekleri açık seçik bir biçimde ne kadar açı olursa olsun ortaya koymadıkça, onlara çözüm yolu bulmak mümkün olamayacaktır.

Sonuç; yasaların titizlikle uygulanması, meslek kurallarının içtenlikle benimsenmesi için işin çözüm yoludur. Barumuz, bu konuda gereken titizliği göstermeye kararlıdır. Ancak, Baromuzun tek başı-

na harekete geçmesi başarı şansını azaltacağı gibi, muhatabında genel uygulamanın dışına çı-kıldığı, maksatlı hareket edildiği zehabının yaratılmasına sebep olacaktır. Barolar Birliği bir üst kuruluş olarak genel çapta bu davayı yüklenerek, sonuçlarını hassasiyetle takibederse, kesin sonuçlar alınabileceğine inanmaktay-ız.

Birliği, Türkiye çapında böyle ciddi bir davranışa geçtik-ten sonr-adır ki, baroların bağımsızlığı konusundaki teşebbüsleri daha haklı, daha tutarlı ve daha inandırıcı olabilecektir.

Birliğin, içe dönük sorunlar üzerindeki duyarlılığını şük-ranla karşılar, öner-ilerimizi takdirlerinize saygı ile sunarım.

Ayhan İlgün

Baro Başkanı
Sivas

"

Kars Barosunun cevabı;

" Türkiye Barolar Birliğinin kurulması Atatürk'ün emanet ettiği Türk Hukuk Devletinin yargı müesseselerine büyük hizmetler sağladığı unutulmayacak bir gerçektir. Bu büyük hizmetin varlığını, Birliğimizin kuruluşundan b-eriyayınlanmış olduğu bültenler ve son 5. Genel Kurul toplantısındaki 7-8 Ocak 1972 Yönetim Kurulu çalışma-ları ve Başkanlık raporlarında görmekteyiz.

Hükümet programında ve gerekse siyasi partilerin tüzükleri gereğince teklif mevzuu olan hukuk refo-rmunun yapılmasına dair ka-nun tekliflerinin bir an evvel kanunlaşması ve buna ilişkin Ceza Muhakemeleri Usul Kanunu ile Hukuk U-sulü M-uhakemeleri Kanununun değiştirilmesini öngören tasarıları bir an evvel kanunlaşarak yürür-lüğe girmesi, aksayan yargı müessesesine en büyük faydayı sağlayacak-tır.

Bu bakımdan, genel olarak Birliğimizden bu hususun önceli-ğinin sağlanmasındaki hassasiyeti ve yasama organlarıyla gerekli

temasının kurulmasıdır.

Memleket yargı müessesesine sağlanacak yardım ve faydalar hangi kanallarla olacağı yukarıda arzettiğimiz raporlarınızdan, detaylı bir şekilde izah edildiğinden bunun üzerinde başkaca herhangi bir fikir ve görüş ileri süremeyeceğiz.

Özel olarak durumumuz, arzedeceğimiz nedenlerle nazara alınarak muhterem Barolar Birliği Başkanı ve hocamız Prof. Dr. Faruk Erem ile Yönetim Kurulunun gayretlerine ve himmetlerine kalmış bir durum arz etmektedir.

Karsta adli teşkilat 1923 yılında kurulmuş olup, o zamanki şehir nüfusu 16 000 civarındayken bugün 60 000 e çıkmıştır. Kurulduğundan beri tek adliye, tek hukuk, tek ağırceza ve tek icra dairesiyle beldemizde hizmette bulunan adliye teşkilatımız, bugün davaların ve icra takiplerinin çokluğu nedeniyle ihtiyaçlarımıza cevap vermekten âciz kalmıştır. Beldemizde mevsimin büyük bir kısmının soğuk ve arazinin karla kaplı olması, hukuk davaları için yani gayrimenkul davaları için dört aylık gibi bir zaman mefhumu ortaya çıkıyor ki, adli tatilde bu davaların da takip edilmemesi, avukat olarak bizleri vatandaş olarak ta hak sahiplerinin uzun zaman adliye kapısına götürüp getirmektedir.

Şimdiye kadar siyasi maksatlarla ikinci bir ağırceza, asliye hukuk ve icra dairesinin kurulmadığı bir gerçek olup, şahsi müraعاتlarımız da herhangi bir netice vermemiştir.

Muhterem Türkiye Barolar Birliği Başkanından ve onun Yönetim Kurulu üyelerinden, yeni kurulmuş bir Baronun mensu-bu olan biz Kars Barosu İdare Heyeti, bunun gerek bir hak ve gerekse bir yarın telakki ederek, haklı talebimiz karşısında Adalet Bakanlığı ve Yüksek Hâkimler Kurulu ile temasa geçilerek, Kars adliye teşkilatının

ceza, hukuk ve icra dairelerinin takviiyelerini sağlamaları olacaktır. Kars için bu talepler nazara alınıp halledilmedikçe, istediği kadar hukuk reformunun yapılması, davaların sürüncemede kalmaması için Usul Kanunlarının değiştirilmesi her hangi bir fayda sağlayamayacaktır.

Üstün çalışmalarınızdan ve hukuk sahasına getireceğimiz yeniliklerden dolayı, Türkiye Barolar Birliği Başkanını ve Yönetim Kurulunu tebrik eder, Kars için özel talebimizin de unutulmayacağını umar, saygılarımızı arz ederiz.

Halis Özdemir
Baro Başkanı

Serpil Oral
Baro Başkan Y.

Genel Sekreter
Hasan Yılmaz

Günay Aksak
Muhasip Üye

Necati Yıldırım
Üye.

Hasan Yıldırım
Üye

Yasin Bozkurt
Üye.

"

Malatya Barosunun cevabı;

" Türkiye Barolar Birliği sayın Başkanlığına.

Sayın Birliğinizin, ilerideki çalışmaları hakkında Barumuzun görüşleri aşağıya çıkarılmıştır. Bilgilerine saygı ile arz ederim.

Av. Mehmet Yener.

Malatya Barosu Baş.Y.

1- Memleketimizde huzursuzluk yaratan olayların bilhassa idam cezalarının kaldırılmasının gerekip gerekmeyeceğinin ele alınması cemiyet için faydalı ve öncelik gerektirmektedir.

2- Cezaların ağırlaştırılması yerine, hafif cezalar vermek

suretiyle mutlaka çektirilmesinin gereğini izah ile af çıkacaksa, bilhassa şahsın öcünün devletçe alınması gereken suçların, mesela adam öldürme gibi affın da mağdurun rızasının mutlaka alınması gerekmekte olduğunun yüksek Birlikçe ele alınmasını, af müessesesinin kaldırılmasını, buna mukabil idari cezaların kaldırılmasını temin için gayret sarfı.

3- Anayasamızın öngördüğü toprak ref-ormunun nasıl olması gerekeceği hususunda Birliğin gayret sarfetmesi ve kamuoyuna duyurulmasını, aynı şekilde diğer vergi vesaire reformlar hakkında kamuoyunun ilgileneceği şekilde tarafsız olarak gayret sarfedip, Meclisi dahi aydınlatmalıdır.

4- Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun ve Medeni Kanunun öz Türkçe ile çıkarılması iyi bir teşebbüse de, kelimelerin bazısı ar-
k- Türkçeleşmiş ve hukuka bir ağırbaşlılık verecek şekildedir. Bun-
ları, yeni neslin dahi anlayamayacağı şekilde değiştirerek çıkarıl-
ması karışıklıklara sebep olabilir. Bünyemize uygun ve hakikaten her
kesçe kolay anlaşılır ve tatbik edilir şekilde bu iki Kanunun **çık**-
rılması için Birliğimizce gerekli gayret sarfedilmelidir.

5- Sağlık ve kaza sigortaları meslekdaşlarımız arasında
rağbet görmemiştir. Sebebi ise, sağlık sigortasının % 9 prim kesilmesi
ve kaza sigortasına rağbet olmay-ış ise bilhassa kazalara davaya
giderken kazalar olmasına rağmen, yolda vuku bulacak kazanın nazara
alınmaması, sadece mahkeme sırasında ve keşif sırasında vuku bulacak
kazaların nazara alınmasıdır. Mesela bir meslekdaşımız üç sene evvel
Doğanşehirden mahkmeden dönerker, bindiği minibüs bir kamyonu çarp-
mış ve ölümüne sebebiyet vermiştir. Bugün böyle bir kaza olsa, sigor-
talı meslekdaşımıza bir hukuki yardım mümkün olmayacaktır. Çünkü,
bu mahkemede olmamış bir kazadır. Halbuki, duruşmadan gelirken kaza

olm-uştur. Bu durumda, mahkemeye gidip gelirken vuku bulacak bir kazanın da iş kazası kabulü gerektiğini sigortaya duyurmak, toplu sözleşmeye alınması için gay-ret sarfetmelidir.

6- Baroların tamamen bağımsızlığa kavuşması hususundaki çalışmaların devam etmesi, avukatlara mesken kredisi verilmesi ve bilhassa işyeri kredisi verilmesi hususunda sigorta ile temas ve gayretlerin çoğaltılması g-erekir kanaatindeyiz.

7- Ankara- İstanbul arası trenler bol bol vagon tahsisine rağmen, Anadoluya aynı muamele yapılmamaktadır. Kış günü bilhassa yolcular tahsis edilen üç dört vagona sıkışmakta, en soğuk yerler olan Erzurum, Kars ve Tatvana gitmektedirler.

Bu kış Malatyadan geçip Sivasa giden yolcu treni haftada yedi gün iken, üç güne indirilmiş, mototren ikiye indirilmiş olup vatandaşlar, karayolu da olmadığından Malatya-Sivas arasında yolculukta çok güçlük ç-ekiyor, âdeta perişan durumdadırlar. 1936 yılındaki duruma düşen Demiryolu İdaresinin düzelmesi, bilhassa Anadoluya gerekli kıymet verilmemesi, meslekdaşlarımızın kazalardaki davalarını takipte güçlükler çıkardığından, aynı zamanda bir yurtmeselesi olduğundan bu hususlarda Birliğimizce gayret sarfedilmesi gerekir. Sayg-ı ile arz ederim. "

Antalya Barosunun cevabı;

"ÇBirlik çalış-malarının gelecekteki çalışmaları hakkında Baromuzun düşünceleri aşağıda sunulmuştur.

1- Baroların bağımsızlığının sağlanması için şimdiye kadar yapılan çalışmalar sonuca yaklaşt-ığını gösterdiğinden, bu husustaki faaliyetlerin artırılması.

2- Adalete araç ve gereç temini için yapılmakta olan çalış-

maların artırılması ve durumun yer, rakam ve miktar gösterilerek kamuoyuna duyurulması.

3-Türk Hukuk Kongresinin toplanması için yapılan çalışmaların hızlandırılması-Eski tarihli yazı--

4-Devlet ve diğer kamu avukatlarının vekâlet ücreti işlerinin kesin bir sonuca bağlanması.

5- Sosyal Sigortaya girmelerine statüleri engel olan meslekdaşlarımızın Kurumun vereceği mesken kredisinden faydalanabilmeleri için gerekli teşebbüslerin yapılması.

6- Avukat stajyerlerinin sosyal güvenlikleri ve bu meyanda bunlarla Birlik tarafından yapılması Genel Kurulda(Bursa) kabul edilen yardıma hemen başlanmasının karara bağlanması olduğunu bilgilerine saygılarımla arz ederim.

Av.Zeki Şeremet.
Baro Başkanı,,

İstanbul Barosunun cevabı;

" Türkiye Barolar Birliği sayın Başkanlığına

Ankara.

Barolar Birliğinin yeni dönem çalışmaları hakkında görüşlerimizimizin bildirilmesi,15.2.1972 gün ve 7-366 sayılı yazılarıyla istenmiş olduğundan bu konudaki görüşlerimizi aşağıda arz etmekteyiz.

1- Genel sorunlar.

Avukatlık mesleğinin konuları itibariyle sınırlanmaması, aksine, hukukçuların kendi memleketlerinin, sosyal ve ekonomik sorunlarıyla ilgilenmek durumunda oldukları hususu, Barolar Birliği Genel Kurulunda kabul edilmiştir.

Barolar Birliği Yönetim Kurulları da bu yöntem gereğince uygun çalışmalar içerisinde olmayı arzu etmektedirler. Bu kıvanç verici davranış, Birlik Yönetim Kurullarının faaliyetleriyle ilgili ra-

porlardan anlaşılmalıdır.

A- Barolar ile Barolar Birliğinin meslek sorunları yanında yurt ve toplum sorunlarıyla yoğun çalışmalar yapması gereği üzerinde hepimiz fikir birliği içerisindeyiz. Günümüzde Türk hukukçusuna düşen görev, yurdumuzun sosyal ve ekonomik sorunlarının gerektirdiği kural- ların hazırlanması yanında, yasama hazırlıklarına ve çalışmalarına ka- tılmak gereğinde tasarılar hazırlamak ve başkaları, insan hakları yö- nünden Anayasamızda kişilere tanınan hakların tam ve eksiksiz uygu- lanmasına yardımcı olmaktır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi paralelinde Anayasamıza uy- gun, görünümü ile işleyişi bir olan hukuk düzeninin yaratılmasında sa- mimi olarak çaba sarfetmemiz gerekiyor. Kişi özgürlüğü ve insan hak- larının korunması bir deyim halinde kalmamalıdır. Barolar ve Barolar Birliğinin en önde gelen görevi, kanaatimezce Anayasamız ışığında çağdaş ,ileri toplumlarda olduğu gibi yasaların herkes için eşit olarak teminatlı hâkimlerce uygulanması olayını izlemektir.

Barolar Birliğimiz, idarenin her kademesinde uygulamaların objektif olması hususunda titizlik göstermelidir. Kanunlarımızın baş- ka başka anlamlar verilerek tatbik edilmemesi için, Birliğimize intikal eden olay- lara etken müdahalelerde bulunmak icabeder. Kişi özgürlüğü- ne değinen bir konuda savunma müessesesinin bağımsızlığını korumak- tır.

Savunma müessesesinin bağımsızlığını zedeleyen işlemler, Bir- liğimizin derhal harekete geçmesini icabettirir. Barolar Birliği, hiç bir politik tesire kapılmadan, hukukun üstünlüğü ilkesinin koruyucusu olarak hukuk ile ilgili olayları izlemek durumundadır. Suçun ağırlığı ve sanıkların kişilikleri ne olursa olsun, yasaların tam olarak uy- gulanması şarttır. Cezaları, kişiyi topluma kazandırıcı niteliğe dönüş-

türmek, infaz sistemimizin korkutucu değil, eğitici olması, çocuk mahkemelerinin kurulması için ısrarla isteklerde bulunulmalıdır. Müdafaa masuniyetini gerçekten var kılabilmek için, ceza Kanununun 486 ıncı maddesinin 2. fıkrası ile, diğer kanunlardaki Avukatlık Kanununa aykırı hükümlerin ilgasını temin etmek için yoğun bir çalışma gereklidir.

Toplumumuzda avukatlık mesleğinin daha fazla itibar görebilmesi için, avukatların, Avukatlık Kanununda belirtilen yolda ve meslek kurallarına uygun olarak görev yapmaları şarttır.

Barolarımız ve Barolar Birliği bu konularda esasen titizlik göstermektedirler. Avukatların, kamu hizmetlisi olarak adalete yardımcı olma görevleri, kural olarak kabul edilmiştir. Ama, uygulamalarda müdafiler, adaletin elde edilmesine yardımcı olan hâkim ve savcılardan farklı müvâlaa edilmektedirler. Bir taraftan baroların ve Barolar Birliğinin, Adalet Bakanlığının himayesinden çıkarılarak bağımsızlıklarını elde etmek, diğer taraftan da müdafaa mesleğine lâyık olduğu yeri temin etmek için, kanunlarımızda gereken değişikliklerin yapılması gereklidir.

Son zamanlarda hâkimlerin avukatlarla olan münasebetlerinin ve bazı hâkimlerin hizmet anlayış ve uygulamasının, avukatları en çok üzen konu halini aldığı yaygın bir kanaattir. Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun değişmesine ait Hükümet tasarısının gerekçesindeki şu satırlar bu görüşü tamamlar ve doğrular niteliktedir. Sayıları az da olsa bir kısım hâkimlerin, yeni sistemin getirdiği görev, yüksek görev anlayış ve bağımsızlık telakkisinde hatâya düşerek, görev ve müessir olacak şekilde devamsızlıkta buldukları, gereği derecede göreve bağlı kalmadıkları, kararlarını vaktinde yazmadıkları, özel ve mesleki hayatlarında sıfat ve vazifeleri icaplarına uymadıkları

hal ve hareketlerinin tevali ettiği görülmesine rağmen, bir ilgili veya iş sahibi tarafından şikâyet konusu yapılmadıkça incelenememiştir.

Bu itibarla, Barolar Birliğinin müstakbel çalışmalarında adliyenin çalışma gücünü, verimini artıracak, hâkimlerin görev anlayışlarında daha ciddi olmalarını sağlayacak, adaletin daha iyi tecellisini mümkün kılacak konular ve tedbirler üzerinde durulması zaruridir.

Avukatlık mesleğinin toplumda itibar görebilmesi için, çağımıza uygun hukuk anlayışının yurdumuzda yerleştirilmesine, kuruluşlarımızın filen katılmaları gereklidir. Bu dönemde, hukukumuzda yapılması istenen reformlar ele alınmıştır. Birinci Türk Hukuk Kongresinde çalışmaların faydalı sonuçlar vermesini temenni ederiz.

Hukukçuların, hukuk reformlarına gidildiğinde etken olabilmeleri için, ilgili konular bakımından bilgi ve enformasyona sahip olmaları gereklidir. Yurt ve toplum problemlerinde sosyo-ekonomik bünye bakımından verilere sahip olabilmek için yeterli istatistiklere ihtiyaç vardır. Birliğimizce bu konunun ele alınması ve çalışmaların planlanması önemli bir konudur kanısındayız.

B- Türkiye Barolar Birliğinin, hukukun üstünlüğü ve başka görüşlerini topluma arz edebilmek amacıyla gerek yeniden çıkarılacak kanunlar, gerekse değiştirilecek kanunlarla ilgili olarak hazırlanan tasarıların, Başbakanlıktan veya ilgili bakanlıktan Birliğe gönderilmesinin sağlanması ile ilgili çalışmalar yapılmalıdır. Tasarılar ile ilgili çalışmalar sırasında, baroların da bilgi ve tecrübeye dayanan düşüncelerinin aranması halinde, kanunların tatbikat sahasında daha ömürlü, daha faydalı olacağına inanıyoruz.

C- Toplumumuz, kişi anlaşmazlıkları bakımından, batı dünyası

ile mukayese kabul etmez bir seviyeye yükselmiştir.Örneğin,geçtiğimiz sene içinde de vi-lâyetlerimiz hudutları içinde mahkemelere ve icra dairelerine intikal eden ihtilâfların sayısı 600 000,Yargıtayın muhtelif dairelerine intikal etmiş dosyaların adedi 200 000 civarındadır.İstanbulun 1 000 000 luk aktif nüfusunun bir yarısının, diğer yarısı aleyhine kaza mercilerine müracaat ettiği,gebe bir ailenin iki ferдинin bir dava neticesini beklemekte olduğu bir gerçektir.

Yargıtayın bir dosyayı tetkik için ayırdığı zaman ölçüsünde 1938 den bu yana,yani 34 seneden beri hiç bir değişiklik olmamıştır. 1938 de 10 daire,bir senede 72 113 davayı tetkik ederek karara bağlamıştır.Çalışma günlerinin bölündüğünde bir dosyaya ortalama 13 dakika düşmektedir. Bugün Yargıtayın 18 dairesi bir senede ortalama 170 000 davayı karara bağlayarak,tek bir dosyanın tetkiki konunun tartışılması ve olayların toplanıp karar verilmesi için 10,5 dakika ayırabilmektedir.

Artan iş hacminin telâfisi,Yargıtaya yeni kadrolar temin edilmesi değildir.Çünkü,yıllardan beri Yargıtay da daire ve üye sayıları devamlı olarak artırıldığı halde,iş hacmi ile kadrolar arasındaki bu yarış daima Yargıtay kaybetmektedir.Yine de yıldan yıla onbinlerce dosya devretmektedir.

İstinaf yolu kapatılırken davaların çabuk bitirilmesi amacı güdülmüştür.Kanaatimizce asliye mahkemeleriyle Yargıtay arasında bir üst mahkeme kurulması ve Yargıtayın sadece hukuku uygulama bakımından görevli kılınması hem Yargıtaya intikal edecek dosya adedi- ni azaltacak,hem de Yargıtayın görevini,ihtilâfın maddi tarafının incelenmemesi suretiyle basitleştireceği için dosyanın sür'atle karara bağlanmasını temin edecektir.

Yargıtayın bu suretle yükünü hafifletmek, kaçınılmaz bir zarurettir. Yargıtayın yükünü hafifletmeyi temin edecek çareleri düşünmeyecek ve gerekli tedbirleri vaktinde almayacak olursak, en yüksek yargı organını asli vazifelerinden uzaklaştırmak gibi telâfisi mümkün olmayan bir zararla karşılaşırız.

Yargıtayın işi, binlerce dosyayı karara bağlamak ve başarısını rakamlarla canlandırmak değildir. Yargıtay bir prensip mahkemesidir. Yargıtay, sayıya tâbi bir kurul haline geldiği gün, adalet te rakamlarla ifade edilir hale gelir.

Bu açıklamalardan anlaşılacağı üzere, mahkemelerimiz her hangi bir yabancı mahkeme ile karşılaştırılmayacak ölçüde ağır ve taşınamaz bir iş yükü altındadır. Adalet işlerinin devamlı olarak artmasının ilk kötü sonucu, davaların daha uzun sürmesidir. Unutulmamalıdır ki adaleti yerine getirmek, bir anlamıyla da davalar neticelenme sanatıdır. Davaların geç bitmesi bir çok kimselerin yıllarca mahkemelerde uğraşmaktan ürkmesi yüzünden, karşı tarafın haksızlığına istemeye istemeye boyun eğmesi veya elverişsiz şartlarla sulh olarak hakkının büyük bir kısmından yine istemeye istemeye vazgeçmesi ve daha kötüsü, hak tanımaz kimselerin karşı tarafın, hakkını aramaktan çekineceğini hesaba katarak, kolaylıkla başkasının hakkını çiğneme cesaretini kendilerinde bulmaları gibi üzücü sonuçlar doğurmaktadır. Hele ceza davalarındaki gecikmeler, bir takım kimselerin suç işlemesini ruhi bakımdan kolaylaştırdıktan başka, suçlunun cezalandırılmasıyla devletin güttüğü amaçlardan biri olan sosyal uyandırma ve suça karşı başkalarının dikkatini çekme amacına erişilmesine âdeta engel olmaktadır. ⁴İra, suçun işlenmesinden meydana gelen sosyal rahatsızlıklar ve açılar, hele hemen unutulmadan suçlu cezalandırılmalıdır ki, suç işleyebilecek başka kimseler, cezanın ruhi ve yıkıcı

etkisi altında yeteri kadar kalabilsinler. Bu şartlar altında suça karşı toplumun korunduğunu da iddia edemeyiz. Nihayet, davaların sayısı çoğaldıkça kararlarda isabet sağlamak imkânı da o nisbette azalır.

Düzenli, istikrar içinde bir toplum hayatının ilk şartı, güvenlik ve huzurdur. Her hangi bir işe girişecek olanlar haksızlıktan kendilerini masun addetmezlerse, hayatta hiç bir çalışmanın hedefi kalmaz. Bir vilâyet hudutları içinde aktif nüfusun hepsi anlaşmazlık içinde olup ve her aile bir mahkeme kararının neticesini beklerse, hak duygusunun ve başkalarının hakkına saygı fikrinin yerleşmiş olduğu iddia edilemez. Dava adetlerinin azalmasını sağlayacak çareler düşünülmediği takdirde, yargı mercilerinin yakın gelecekte çalışamaz hale geleceğini söylemek bir gerçeğin ifadesi olacaktır. Örneğin, sulh hukuk mahkemelerinin kesin hüküm verebileceği miktarlar, görevlerini değere göre tesbit eden miktar, ve mürafaaya tâbi işler miktar bakımından tesbit eden hükmü, yeni kanun beklenilmeden değiştirilmelidir. Yine örneğin, Ceza Usulü Kanununun 386 ıncı maddesi sulh hâkimlerine, görevleri dahilinde bulunan ve kabahat nev'inden olan suçlardan dolayı hafif para cezası, üç aya kadar hafif para cezası ve icabında bir meslek ve san'atın tatili cezalarını duruşma yapmaksızın ceza kararnamesiyle vermek yetkisini tanımıştır. Bu madde bugünkü şekliyle günümüzün ihtiyaçlarına cevap vermemekte, radyo ve televizyon taksitlerini zamanında ödemeyenler ve Sosyal Sigortalar Kanunu ile yüklenilen yükümlülüklerini yazılı ihtarla rağmen yerine getirmeyenler, mesela üç aylık prim bordrosunu vermeyen veya müfettişin dâvetine gitmeyen işveren, asliye ceza mahkemesine verilmekte ve hem iş sahipleri ve hem de mahkemeler bir kaç yüz lira para cezası için işgal edilmekte ve bu gibi işler için kaybolan zaman, diğer önemli adli muamele ve

duruşmaları geciktirdiği gibi ceza ile mukayese edilmeyecek ekonomik zararı da mucip olmaktadır.

Bu nedenle, Ceza Usulü Muhakemeleri Kanununda günümüzün şartlarıyla uygun değişiklikler yapılarak, bu gibi işleri sulh hâkimlerinin vazifeleri içine ithal etmek ve ceza kararnameyle ceza tâyini işlemlerini mâkul hadler içinde hapis ve her nevi para cezalarına da teşmil etmek ve bunları Ceza Usulü Muhakemeleri Kanununda yapılacak şumullü değişiklikleri beklemeden âcilen gerçekleştirmek uygun olacaktır.

D- Seri adalet sorununda kalem, nüfus ve tapu memurlarının durumu ile kadrolar da büyük önem taşımaktadır. Adliye meslek okulları açılması konusunda ısrarla duruyoruz. Hâkim ve avukat bilgili elerde ve düzenli rasyonel metotlarla çalışan bir mahkeme kaleminden mahrum olurlarsa, adaletin tevzii de mutlaka aksar. Gerek zabıt kâtiplerinin gerekse icra memurlarını, yaptıkları işlerin özelliklerine göre yetiştirmek için adliye meslek okulu açılması kaçınılmaz bir zarurettir.

Nüfus ve tapu kütüklerinin büyük bir kısmının arap harfleriyle yazılı olması sebebiyle, ileride bu harfleri bilenler zamanla azalacağından, çıkacak ihtilâfları hal konusunda kendilerinden yararlanılacak bu harflere vâkıf memurların özel surette yetiştirilmesini de adliye meslek memurları yetiştirmek kadar önemli bir konu olduğu kanısındayız. Aksi halde, nüfus kütükleriyle ilgili davalarla, gayrimenkullere ilişkin ihtilâfların halli büyük güçlükler doğuracaktır.

Nihayet, gerek icra dairelerinin gerek mahkeme kalemlerinin kadroları adet olarak, bugünkü kifayetsiz halinden mutlak surette kurtarılmalıdır. Adalet Bakanlığının yeni bütçesi yapılırken İstanbul adli teşkilâtının bu bakımdan da ihtiyaçları gerçeklere uygun olarak nazara alınmalıdır.

E- Bu konu, Türk adaletinin yeni bir sorunu değildir. İcra Vekilleri Heyetinin programını okuyan Fethi Okyar, 5 Eylül 1923 te "adaleti sür'atle dağıtmak için adli teşkilâtın ıslahı lâzımdır" di-yordu. Bu tarihten tam 42 sene sonra Başbakan Suat Hayri Ürgüplü, 26 Şubat 1965 te Hükümet programını okurken, aynı konuya değinerek, " temel müesseselerimizden biri olan adalet mekanizmamızın, adaleti temin yolunda daha sür'atli, verimli, müessir bir hale gelebilmesi, sosyal hayat içindeki mânevi tesirlerini artırabilmesi için adli mekanizmanın da yeni bir kuruluş ve teşkilatlanmaya, adaleti sağlama ve yürütme usullerinde hizmetin muhtevasına ve adalet mensuplarının yetiştirilme, görev ve görevde tutulma usullerini de kapsayan adli bir reforma ihtiyaç vardır. Devlet muamelelerinde ve vatandaşla hizmet mü-nasebetlerinde haksızlıkları ve yolsuzlukları önlemek ve gidermek için, yeni bir murakabe mekanizma, usul ve disiplinini de tesis adli reform anlayışımızın kapsamı içindedir.

Bu konuda hemen araştırma ve hazırlıklara girişilecektir. Halkımızın hukuki ihtiyaçlarına cevap verecek önemli ve temel kanun-larla, İnfaz hukukuna ve adalet mesleki mensuplarına ait ana kanun-lara dair çalışmalar hızlandırılacaktır. Buldukları merhaleden ile-ri bir safhaya bu çalışmalar aktarılacaktır. Bu arada Türk Ceza Kanu-nu da yeni Anayasamızın esprisine, memleket gerçeklerine ve modern hukuk ilkelerine göre yeniden düzenlenmeye gayret olunacaktır. Adli reformun, sosyal hayatımızda büyük kolaylıklar ve ferahlıklar sağla-yacağına, mânevi ve ahlâki sıkıntıları önleyeceğine, ıslahı temin ede-ceğine, müessir ve şumüllü bir murakabe ile yolsuzluk ve ihmalleri bertaraf etmede önemli rolü olacağına inanmaktayız" diyordu.

Adli reform, fikir olarak ilk defa Suat Hayri Ürgüplü Hükü-metinin programında yer alacak, daha sonra bazı hükümet programların-da adalet sorunlarına yer dahi verilmeyecektir.

Bu koşullar içinde,adalet sorunlarının gelecekte olumlu neticelere ulaşacağı hususunda iyimser olmak imkânını bulamıyoruz. Ancak,adli reformu,vatandaşa da adalete ve devlete karşı güven duygusunu sağlamlaştırmanın ve toplumda huzuru geliştirmenin başlıca şartlarından biri olarak gördüğümüzü de özellikle ve önemle belirtmek isteriz.

Yukarıdaki hususlara öncelik vermekle beraber,kül halinde bir adli reform tasarısını hazırlamak üzere ya delegelerle sık sık olaganüstü toplantılar yapmak,ya da hic olmazsa iki ayda bir bir kısım delegeleri özel komisyonlar halinde toplayarak, Barolar Birliği Yönetim Kurulu üyelerinin de katılacağı sempozyumlar tertiplemenin faydalı neticeler vereceğine inanıyoruz.

2- Stajyer sorunları;

A- Staja başlayabilmek için yasanın öngördüğü merasimi yerine getirmek uzun zaman almakta,şikâyetler daha ziyade bu yönde yoğunlaşmaktadır.

B- Aynı şekilde,staj bitiminde,bitim tarihi ile ruhsat alma tarihi arasında gecen uzunca süre,üzerinde durulması gereken konulardandır.

C- Stajyerlere yapılacak yardım konusundaki taleplere, baromuzun her geçen gün daha fazla muhatap olması,bu konu üzerinde önemle durulması gerçeğini ortaya çıkarmıştır.

Avukat,kamu hizmeti gördüğüne göre, staj süresi boyunca çalışmaktan men edilen stajyerin geçim şartlarını barolar ve Barolar Birliğinin kısıtlı imkânlarıyla karşılamak mümkün olamamaktadır. Hizmetin niteliği itibariyle hâkim stajyerlerinde olduğu gibi,devletçe maaş ödenmesi,ileride bu paranın iadesi kaydiyle düşünülebilir.

D- Stajını bitiren avukatın, enbüyük problemi iş teminidir. Bu alandaki kısırlık,yine avukatları,mesleğin onuruna uymayan dav-

nışlara sevkedecektir. Her geçen gün bu halin artacağı inancındayız. Bu konuda dahi bir düzenleme ihtiyacı ortadadır.

E- Avukat stajyerlerinin daha iyi yetişmeleri ve ileride yapılacak sınavlarda başarı derecelerini artırmaları olanaklarının sağlanması bakımından, Birlikçe önemli görülen staj konferanslarının bastırılıp, Türkiye Barolarına gönderilmesi faydalı olacaktır.

3- Devlet avukatlarının sorunları;

A- Personel Kanunu bakımından;

1- Personel Kanunu, devlet avukatlarının bundan evvel bağlı buldukları statüsü bir yenilik getirilerek değiştirilmiş ve çeşitli kamu kuruluşlarında görevli bulunan avukatları içinde toplayan bir avukatlık sınıfı ihdas etmiştir. Avukatlık sınıfına girebilmek koşulları, Hukuk Fakültesi mezunu olmak, avukatlık stajının tamamlanarak avukatlık ruhsatının alınmış olmak ve mutlaka bir baroya kayıtlı bulunmaktır.

Ş-u koşullarla, kanunda öngörülen aynı tahsil seviyesine sahip diğer bir devlet memurlarından daha fazla bazı niteliklerin avukatlık sınıfına girecek devlet görevlisinde aramak zorunludur. Gerçekten Hukuk Fakültesini bitirmiş iki kamu görevlisinden avukatlık sıfatını elde edebilmiş olanın ayrıca bir staj denemesinden geçerek bunun sonucunda avukatlık hakkını elde etmiş olduğu, en azından birincisine nazaran kalifiye bir fikir işçisi olduğu tartışma götürmez bir gerçektir.

2- Personel Kanununda, avukatlık sınıfı için aradığı eşit tahsil seviyesine sahip diğer memurlardan daha vasıflı fikir işçiliği niteliğinin bu sınıfa dahil avukatlar için, avukat olmayan emsal eğitim seviyesindeki memurlara nazaran kanunun uygulanmasında daha üstün bazı derece ve kademe olanaklarını da beraber getirmesi de doğal bir sonuç olarak görülmektedir. Halb-uki uygulamada, devlet avu-

katları, avukatlık sınıfına dahil olmayan belirli bir staj döneminden geçerek avukatlık sıfatını elde etmemiş, sadece tahsil derecesi bakımından avukata eşit durumda bulunan diğer memurlarla aynı kategoride mütalaa edilmekte, kararların alınmasında, derece ve kademe intibaklarının yapılmasında avukatlık sınıfına girebilmesini sağlay-an nitelikli fikir işçiliği hiç bir üstün imkân temin edememiş bulunmaktadır. Üstelik, avukatlık sınıfının aradığı barolara kayıt mecburiyeti, devlet avukatına, avukat olmayan memur yanında üstün mali olanaklar temin edilebilmesi şöyle dursun, daha aleyhte bir zorunluk yüklemektedir. Bu da avukat memurun ödeyeceği baro aidatı ve mesleğin icrasında kaçınılması imkânsız olan giderlerdir ki, cübbe, mahkemelere gidış geliş masrafları ve başkaları, kamu kuruluşları bunları ödememekte ve böylece, üstün nitelikleri olduğu halde diğer memurlarla aynı durumda mütalaa edilen devlet avukatı, yukarıdaki zorunlu ödemelerle en azından yıllık baro aidatı kadar diğer yüksek tahsilli memurdan daha az para alır durumda bulunmaktadır.

Bu nedenle, Türkiye Barolar Birliğinin,

A- Devlet avukatları çalıştıran kamu kuruluşları katında teşebbüse geçecek kadro temin dağıtımında avukatlık sıfatının aradığı, diğer memurlarda bulunmayan nitelikleri taşıyan devlet avukatlarının öncelik tanınmasına aracı olunabilmelidir.

B- Bunun yanında, mesleğin icrası için ödenmesi gerekli olan baro aidatının da, kamu kuruluşlarınca ödenmesi temini çalışmalarının yapılması da devlet avukatlarınıⁿ bir malî sorununun çözümü için gerekli bulunmaktadır.

1972 bütçesine bu hususun konulması için yapılan çabalar bir sonuç vermemiştir. Ancak, bu konunun devamlı olarak takibinin faydalı olacağı kanaatindeyiz.

Avukatlık ücreti bakımından;

Personel Kanunu, 1389 sayılı Kanunla hazine avukatlarını ve buna paralel diğer kamu ve tüzüklerle bütün kuruluşların avukatlarına kazandıkları davalardan alageldikleri avukatlık ücreti paralarını kaldırmış bulunmaktadır.

Konu, Türkiye Barolar Birliğinin malûmlarıdır. Defalarda Birliğimiz Başkanlığınca gerekli teşebbüs ve konuşmalar yapılmıştır. Ancak, bütün bu çabalara rağmen, hatta Devlet Bakanı sayın Doğan Kitaplı'nın gazetelere geçen beyanına rağmen, son olarak ele alınan Yanödemeler Kararnamesinde makam şoförlerine dahi bazı haklar tanınırken, Avukatlık Kanununda, avukatın doğal hakkı olarak tanındığı avukatlık ücretini, hem de devlete hiç bir mali külfet yüklemeyecek nitelikte olmasına rağmen, hak sahibi devlet avukatlarına dağıtılmasının kabul edilmesi, mali durumları, gerçekten çok yükselen hayat seviyesinin çok arkasından gelen meslekdaşlarımızın çözümü öncelik isteyen en büyük problemleridir.

Yalnız, burada bir noktayı da belirtmek isterim. Henüz elde edilmemiş bir hak olmakla beraber, eğer avukatlık ücreti hak olarak devlet avukatlarına sağlanabilecekse, daha işin başında bu hakkı sağlayacak statünün düzenlenmesinde ve bu hakkın dağıtımında eşitlik ilkesinin uygulanacağı hükmü, mahsus maddesinde yer almalıdır.

C- Avukatlık çalışmalarını düzenleyen hükümler bakımından;

A- Kamu kuruluşları avukatları, ilgili dairelerin açılmasını istedikleri davaları savunmak ve bunun dışında hukuki mütalaa vermekle yükümlüdürler. Davaların açılmasını isteyen ilgili dairelerin genel müdürü, gerekse yardımcıları genellikle hukukçu değildirler.

Bu nedenlerle, açılması istenen davalar arasında savunulması mümkün olmayan ve Avukatlık Kanunu çerçevesinde mütalaa edildiğinde açılması gereken davalar da bulunmaktadır. "Açılmaması" olacak her halde. Devlet avukatlarının bir davayı açmayarak geri çevirmesi

olanağı yoktur. Hazine avukatları için bu gibi hallerde davanın açılması için Maliye Bakanlığının Baş Hukuk Müşavirliğine arz etmek, diğer kuruluşlarda ise, üstelik hukukçu da olmayan Başbakanlık, genel müdürlük, bakanlık gibi yerlerden onay almak zorunluluğu vardır. Çok defa ilgili daireler, belirli zaman aşımı sürelerinin bitimine az kalmış davaları da açılmasını istemekte ve esasen yoğun bir iş hacmi altında bunalmış devlet avukatı, kısa süre içinde olması ihtimali zayıf olan bir onayı üst makama arz etmekte ve böylece kendisini de bir risk altına sokmaktansa pratik yol olarak dava açmayı tercih etmekte, bu da hak sahiplerinin haklarını elde edişte işi sürüncemede bıraktığı gibi, mahkemelerin işini de çoğaltmaktadır.

B- Aynı hatalı hükümler kanun yollarında başvurulmasında vazgeçmelerde, devlet avukatının elini kolunu bağlamaktadır. Bazı kuruluşlar sadece tashihi karardan vazgeçmelerde avukatlarına bu yetkiyi tanımış, fakat hazine avukatları için bu imkân dahi esirgenmiştir. İcabında milyonluk davaları açan, savunan, lâyihâ düzenleyen pek çok kişi kısmı, retlerde dahi Temyizden ya da sair kanun yollarına başvurma hakkından ancak çok defa hakkını alamayan üst makamların onayı ile vazgeçilebilmesi, bu yoldaki kırtasi işlemlerin çokluğu, belirli ve kısa süreler içinde gerekli onayın alınmasının zorunluluğu gibi haller karşısında ona bir şey temin edemeyeceğini bildiği halde, kanun yollarına müracaata itmektedir. Bu da işlerin çoğalmasına, hakların elde edilmesinde gecikmelere sebep olmaktadır.

C- Devlet avukatlarının gördüğü işin mahiyeti bakımından diğer avukatlarla aynı şekilde değerlendirilmesine imkân yoktur. Bu açıdan ele alınırsa, devlet avukatının iş yerine devamında bir özellik gösterdiği meydandadır. Sabah erken saatlerde mahkemede olan, saat 11.30 da duruşmada da çok fazla öğle tatilini de feda eden avukatın diğer memurlar gibi, belli saatlerde işyerinde imza atmak zo-

runluğu karşısında bırakılması, mesleğin icaplarıyla bağdaşması mümkün olmayan durumlardandır.

Buğün için Muhakemat Hukuk İşleri Müdürlerinin bir çoğu bu konuda anlayışlı davranmaları bir gerçekse de, aksine davranışlarda bulunarak bir takım huzursuzluklara sebebiyet veren idare ve idareciler de az değildir. Devlet avukatının sorumluluğunu aldığı işin, elindeki davanın iyi takibi olduğu ve iş sahipleriyle de bir münasebeti olamayacağı göz önünde tutulursa, sabah girerken imza, öğlen çıkarken imza, akşam çıkarken imza sisteminin mesleğin icapları ve avukatın rahat çalışmasının temini bakımından önlenmesi lâzım geldiği kanısındayız.

D- Diğer taraftan, Personel Kanunu hükümlerine göre, avukatlık sınıfına dahil olan devlet avukatlarının, barolara kayıt zorunluğu vardır. Burada kastedilen baronun, 1136 sayılı Kanunun açısından, avukatın görev yaptığı yer barosu olduğu şüphesizdir. Bu durumda, kamu kuruluşları avukatlarının görev yaptıkları yer barolarına kayıt ve nakillerinin yapılmış olup olmadığının mahalli barolarca takibi kanun hükümleri için, uygulanması bakımından bir görev olmaktadır. Bu konu da yakından izlenmelidir.

Sosyal Sigortalar ile ilgili sorunlar;

Avukatlık Kanununun geçici 1. maddesi gereğince, meslekdaşlarımız hakkında Baromuzca düzenlenen avukat süre belgelerinden 59 adedinin İhtiyarlık Müdürlüğüne, avukatlık süre belgelerinin topluluk sigortasına tâbi olduğu tarihten geriye doğru on yıllık süre içerisinde en az iki bin gün sandık veya sigortaya tâbi olmaksızın serbest avukat olarak çalışmış olanlar için düzenleneceği gerekçesiyle, iade edilmiş bulunması karşısında bu konuda aşağıdaki hususların belirtilmesi gerekmiştir,

1- Kurumca iade olunan belgelerin her birinin hangi sebebe

istinaden iade edilmiş olduğunun bildirilmesi lüzumuna işaret olunarak belgeler tekrar Kuruma gönderilmiş olup, alınacak cevaba göre işlem yapılması gerekecektir.

2- Belgelerin iadesi iki sebebe istinadetmektedir.

A- Evvelce sigortalı olunması,

B- 1136 sayılı Kanunun mer'iyetinden evvel Baro Yardımlaşma Sandığı üyesi bulunulmaması.

A-Topluluk sigortasına dahil olmadan evvel sigortalı olunması hali; 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 1. maddesi A fıkrası, sigortalılıklarının başladığı tarihten önceki on yıl içinde en az iki bin gün baro levhasında kayıtlı avukat olduklarını tevsik eden" denmektedir. Maddenin gelişine göre, münferiden ele alınarak buradaki sigortalılığın başladığı tarih ibaresinin, avukatın topluluk sigortasına tâbi olduğu tarih olarak alınması ve kabul edilmesi halinde, bu noktadan belgelerin iadesi gerekmemektedir. Zira, haklarında süre belgesi tanzim edilmiş olan bir avukatın topluluk sigortasına dahil olduğu tarihten geriye doğru iki bin gün levhada kayıtlı hali mevcuttur.

Ancak, maddedeki sigortalılığın başladığı tarihin 506 sayılı Kanunun 108 inci maddesi muvacehesinde evvelce sigortalı bir işte çalışmış bulunan avukatların, topluluk sigortasına dahil olduğu tarih olarak alınması kabulüne imkân bulunmamaktadır. Mezkûr 108 inci maddede malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanması nazara alınarak sigortalı süresinin başlangıcı, sigortalının yürürlükten kaldırılmış 5417 sayılı ve 6900 sayılı Kanunların veya bu kâna tâbi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarih denilmekte ve böylece sigortalılık süresinin başlangıcının ilk defa sigortalı olunan tarih olarak kabulü zaruri bulunmaktadır. 228 sayılı Kanunun 1214 sayılı Kanunla muaddel 8 inci maddesi de bunu gerektirmektedir.

Aksi, avukatlar için bir istisnai durumun kabulü demektir. Nitekim, Sosyal Sigortalar Kurumunca da bu esas kabul edilmekte ve tatbikatta bu yolda bulunmaktadır.

Böylece, sigortalılık süresinin başlangıcının ilk defa sigortalı tarih olarak alınması karşısında, bu durumda olan avukatların ilk sigortalı oldukları tarihten geriye doğru baro levhasında iki bin gün kayıtlı halleri bulunduğu takdirde, süre belgesi tanzim edilmesi ve bugün için bu bakımdan iade olunan belgelerin bu yoldan tas-hih edilmesi gerekmektedir ve gerekecektir.

Şu hususu da belirtelim ki, ille sigortalılık tarihi itibariyle 15 yıllık sigortalılık süresi dolmuş olan avukatlar ile yaş haddi de, yani 55 yaşına geldiğinde 15 yıllık sigortalılık süresi dolacak avukatlar için süre belgesi tanzimi bir fayda sağlamayacaktır. Zira, süre belgesinden maksat, ilk defa topluluk sigortasına dahil olmakla, sigortalılıkları başlayan avukatların 15 yıllık sigortalılık sürelerinin doldurulabilmesidir. Tabii beş yıl prim ödemek şartıyla.

B- Avukatın, 1136 sayılı Kanunun mer'iyetinden evvel baro yardımlaşma sandığı bulunması halinde.

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü 1280 sayılı genelgesiyle Y-argıtay 4. Hukuk Dairesinin 10.10.1960 tarih ve 6871-7845 sayılı yegâne kararına istinaden aksine pekçok bu mealde 9. Hukuk Dairesinin kararları mevcut olmasına rağmen, 1136 sayılı Kanunun mer'iyetinden evvel baro yardımlaşma sandığı üyesi bulunan avukatların, baro yardımlaşma sandığının kanunla kurulmuş bir emekli sandığı kabul edilerek, sigortalı sayılamayacağını kabul ederek, sandık üyesi olunan tarihte sigortalı olanların sigortalılıklarının iptali cihetine gidilmektedir. Bunun tabii neticesi olarak ta, baro yardımlaşma sandığı

üyesi bulunan avukatlara üyelik zamanları için süre belgesi tanzimi imkânsız bir hali doğurmaktadır. Bugün bu halledilmediği takdirde, bu konunun meslekdaşlar için bir problem doğuracağı şüphesizdir. Nitekim, Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğünce bazı meslekdaşların süre belgeleri, sandık üyesi olup olmadıklarının ihtiyarlık Müdürlüğünce tetkiki talimatı iade olunduğu yapılan tahkikat sonucu anlaşılmıştır.

Kurumun bu görüş ve kabulü, şüphesizdir ki, hatalı ve kanuna uygun bulunmamaktadır. Şöyle ki, baro yardımlaşma sandığı kanunla kurulan bir emekli sandığı ve 506 sayılı Kanunun geçici 20 inci maddesinde tadadolan sandıklardan değildir. B- ilindiği gibi, yaşlılık aylığı bağlanması muhtaçlık durumuna bağlı bulunmaktadır. Bu konuda açılan davalarda bu yolda sonuçlanmış ve gerek Yargıtayca ve gerek Danıştayca baro yardımlaşma sandığını, Kurumun nitelendirdiği gibi bir emekli sandığı olmadığı kat'i olarak karara bağlanmıştır.

Kurumun görüşü kabul edildiği takdirde, hiç bir avukata süre belgesi tanzimi, kaabil değildir ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 2. maddesinin hiç bir anlamı kalmamaktadır. Zira, resmi sektörde çalışan avukatlar dışında her avukat yardımlaşma sandığı üyesi olmak zorunda ve binnetice sandığın üyesi idi. Resmi sektörde çalışan, yani Emekli Sandığına tâbi avukatların ise, sandık üyesi olmaları ihtiyari bulunuyordu. Bu tip avukatlardan sandık üyesi olanların da mevcut olduğu şüphesizdir. Eğer, yardımlaşma sandığı Kurumca kabul edildiği veçhile bir emekli sandığı olsaydı, emekli sandığına bağlı avukatların ayrıca sandık üyesi olabilmeleri kaabil olmazdı. Ayrıca, baro yardımlaşma sandığının bir emekli sandığı olması halinde, 1136 sayılı Kanunun geçici 2 inci maddesinin getirilmesine mahal olmazdı. Zira, 1136 sayılı Kanunla sigortaya bağlanan avukatların, 1214 sayılı Kanunla muaddel 228 sayılı Kanun gereğince hizmet birleştirilmesi yolu-

na gidilirdi.Bu yolda bir hizmet birleştirilmesi ise asla mümkün bulunmamaktadır fakat,bu konunun halledilmemesi halinde büyük problem doğmasına ve bir çıkmaza gidilmesine sebep olabilir.

Şöyle ki,1214 sayılı Kanuna göre, kanunlakurulu emekli sandıklarında geçen hizmetlerin sigortalılık süresi birleştirilmesi gerekmektedir.İleride tahsis ânında Kurumca bu yola gidilmesi halinde çıkmaza girilmiş olunacaktır.Zira bu yolda bir hizmet birleştirilmesinin yapılması halinde avukata bağlanacak emeklilik maaşının büyük kısmının sandıkça ödenmesi gerekecektir.Mesela 3 000 TL emekli maaşı alacak bir avukatın 25 yıllık hizmet süresinin 5 yılı topluluk sigortasında ve 20 yılı da sandıkta geçmiş ise bağlanan maaşın 5/25 ini Sigorta ve 20/25 ini ise sandığın ödemesi icabedecektir ki, buna maddeten ve kanunen imkân bulunmamaktadır.

Bu durum muvacehesinde,

A- Baro yardımlaşma sandığının mahiyeti ve müstakar içti-hatlar gereğince kanunla kurulu bir emekli sandığı olmadığı ve binetice 1280 sayılı genelgenin tatbik edilemeyeceği cihetle kaldırılması hususunda Sosyal Sigortalar Kurumu ile bir anlaşmaya varılması.

B- Bunun temin edilememesi halinde bu sebeple süre belgesi iade olunan meslekdaşların keyfiyetten haberdar edilerek,her birinin ayrı ayrı Sosyal Sigortalar Kurumu aleyhine dava açmasının temin edilmesi zorunlu bulunmaktadır.

3- Avukatların sigortalılıkları konusundaki bir meselede geçici 2.maddedeki yaş meselesidir.Mezkûr madde bidayette yaşlı kadınlar için 55,erkekler için 60 olarak kabul etmişken,maddenin tadilinde yaş kadın ve erkekler için 55 olarak alınmıştır.Oysa ki,günlük kazanç bildirimleri yönünden kadınlar için yaş 50 olarak nazara alınarak hesaplar yapılmış ve tebliğ olunmuştur.Böylece,kadın mes-

lekdaşlar yönünden hatalı bir durum ortaya çıkmış bulunmakla bu konunun da halli gerekmektedir.

4- Diğer ve çok ehemmiyetli bir mesele de, yedeksubaylığın sigortadan sayılması halinde, sigortalılık süresinin başlangıcının yedeksubaylığa başlama tarihi olarak alınmasının gerektiğinin kabul edilmesidir. Yedeksubaylığa gitme tarihinin sigortalılığın başlangıcı olması halinde, erkek meslekdaşların hiç biri için süre belgesi tanzimi kaabil olmayacağı, bu sebeple süre belgelerinin iade edilmesi halinde hiç bir erkek meslekdaşın 1136 sayılı Kanunun geçici 2. maddesinin getirdiği haktan istifade edemeyeceğidir.

228 sayılı Kanunun 8 inci maddesi bu kanuna tâbi sigortalılarla, emekliye tâbi kimselerin 1. maddede yazılı işlerden her hangi birine ilk defa alındıkları tarih, sigorta ve sandık kanunlarına göre ilk işe giriş tarihi kabul edilir hükmünü ihtiva etmektedir. Yedeksubaylık hizmeti ile sigortalılık hizmetinin birleştirilmesi de bu hükme istinaden, ilk işe giriş tarihi olarak yedeksubaylığa başlama tarihi alındığında sigortaca bütün süre belgelerinin iptal ve iadesine gidilmesi veya hükümsüz addedilmesi muhtemeldir.

Bu durum muvacehesinde yedeksubaylık süresi ile sigortalılık süresinin birleştirilmesi işleminin ihtiyari mi, yoksa mecburi mi olduğunun diğer bir deyişle isteğe bağlı bulunup bulunmadığının açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Birleşmenin isteğe bağlı olması halinde tehlike bertaraf edilmiş olur. Kanaatimizce, normal de budur. Sosyal güvenlik yönünden sigortalının menfaatinin esas alınması asıldır. B-unun aksinin kabulü, sosyal güvenlik görüşüne aykırı düşeceği aşikârdır. 228 sayılı Kanunun 8 inci maddesindeki ifadeyi hizmetlerin birleştirilmesi yolunda anlamak ve almak gerektir. Mademki Emekli Sandığı sigortada geçen gün sayılarını aya tahvil et-

mek suretiyle Emekli Sandığında geçen hizmetine eklemekte, buna paralel olarak ta sigort-alının Emekli Sandığında geçen hizmet süresinin mecburi sigortalı olduğu tarihten geriye doğru eklemelidir. Gerektiği takdirde mezkûr maddenin bu yolda değiştirilmesi temin edilmelidir. Aksi takdirde, 228 sayılı Kanunun gayesi tahakkuk etmemiş olacaktır. 228 sayılı Kanunda gaye, iki hizmetin birleştirilip emekli maaşı bağlanmasıdır. Sigortalılık süresinin, yedeksubaylığa başlama tarihine alınması halinde, emekli maaşı bağlanmamış ve binnetice gaye hâsıl olmamış olacak ve her avukat beş bin gün ve sigortalılık süresi itibariyle senede ortalama 120 gün prim ödemiş olmadıkça emekli olamayacaktır. Bu konu üzerine de eğilmek gerekmektedir.

Saygılarımla.

Av. Ferruh Dereli
İstanbul Barosu Başkanı.

BAŞKAN-- Raporların okunması bu suretle bitmiş olmaktadır. Gündemin 5 inci maddesine geçiyoruz.

" İçe dönük çalışmalar hakkında Baro Başkanları veya temsilcilerinin görüş ve dileklerinin bildirilmesi ve görüşülmesi "

BAŞKAN-- Söz alacak arkadaşların lütfen işaret etmelerini rica ediyorum. İlk sözü sayın Adana Barosu Başkanı İbrahim Günay'a veriyorum, buyurun efendim.

ADANA BAROSU BAŞKANI İBRAHİM GÜNAY-- Sayın Başkan, sayın Baro Başkanları ve temsilcileri, cümlenizi saygı ile selâmlarım.

Ben ,burada Baroların içe dönük çalışmalarını anlatabilmem, müşküllerimizi ifade edebilmem için söz aldım. Yalnız, İstanbul Barosunun çok geniş, detaylı çalışmaları ve bugünkü Barolarımızın eksikliklerini dile getiren çalışmaları, yazıları benim burada söyleyeceğim hususları da içine almaktadır. Onun için gayet kısaca bir

kaç husus hakkında sizlere dertlerimizi arz etmek isterim.

Efendim, evveleminde diğer baroların bildirdikleri gibi, barolarımıza mensup avukatlar arasında zaman zaman bazı disiplinsizlikler, baroları hiçe alma gibi bazı lâkayt hareketleri tesbit etmekteyiz. Bunları, baroların mevcut kanun ve kurallar muvacehesinde önlemesi mümkün ise de, bu avukatların içinden gelen, benliğinden, içinden duyması gereken bazı hususlarla takviye edilmesi gerekmektedir. Avukat, üç dört avukat gidiyor, istimlâk davası topluyor. Biz, sigaya çekiyoruz, diyoruz ki, kanunlara aykırıdır, disiplinlere aykırıdır. Ama delillerini elde edemiyoruz, cezalandıramıyoruz.

İşte bu gibi ve buna benzer hadiselerde avukatları uyararak, onlara bu mesleğin şuurunu, mesleğin kurallarını anlatabilmek için Türkiye Barolar Birliği tarafından gerekli yayınlar yapılmalı, staj safhasında bunların ehemmiyeti, önemi anlatılmalı ve hatta bundan sonra başlayacak olan imtihanla avukatlık hususunda da bu hususlar üzerinde ciddiyetle durulmalıdır.

Biz, şunu demek istiyorum ki, barolar olarak bunların üzerine eğiliyorsak da, gücümüz yetmiyor. Onun için Barolar Birliği ile teşriki mesai yaparak, Barolar Birliğinin yardımını alarak bu gibi hareketleri önleme çabasına girmeliyiz.

Efendim, yine baroların yazılı çalışmalarında bildirildiği gibi hâkim-avukat münasebeti ciddi safhalar arz etmektedir. Yüksek Hâkimler Kurulunun kuruluşu bir bakıma çok iyi oldu, fakat bu kuruluşla birlikte hâkimler kendilerini lâyüsel addettiler ve mesleğin, hâkimlik vekarını ve ciddiyetini kendi benliklerinde tartamadılar. Saat 11.00 de gelip kürsüsünde duruşmalara başlayan ve 12.00 de 12.30 da bitirip gidip, öğleden sonra da 16.00 da, 17.00 de gelen hâkimler bugün ekseriyettedir. Çok zaman görmüşüzdür ki, biz baro baş-

kanı olarak bunlara muhatap olmuşuz, elinde dilekçe vatandaş veya avukat, saatlerce dilekçesini havale ettirecek hâkim aramışlardır. Bunun yanı başında, öteden beri Barolar Birliğimizin de üzerinde hassasiyetle durduğu savunma hakkı mevzuunda da bilhassa ceza mahkemelerinde avukata gereken savunma hakkı olanağını, yeteneğini vermemektedirler. Bunun misalini arzedeğim, Adanada iki tane ağırceza mahkemesi vardır. Avukatlarımızın cümlesi bunlardan şikâyetçidir. Çünkü söz vermezler, avukatları azarlarlar, şahiti azarlar, şahite doğru dürüst sual sorulmasını istemezler.

Biz Yüksek Hâkimler Kuruluna bunları şikâyet ettik. Bu hususları dile getirdik. Ne var ki, Yüksek Hâkimler Kurulu bizi haşladı. Anayasa vardır, hâkim istediği gibi hareket eder dedi ve o zaman hatırımda kaldığına göre de bir yazı yazdı, bizi Baro İdare Heyeti olarak disiplin meclisine verilmek üzere, hâkimleri şikâyet ettik diye.

Şimdi, buna benzer misaller çoğaltılabilir. Hele bugün bilhassa Adanada bir istinkâf durumu vardır ki, bunu devamlı kullanmaktadırlar. Bir, hele şöyle önemli bir dava oldumuydu bakıyorsunuz, bütün hâkimler arkası arkasına istinkâf ediyor ve davamızı baktıracak hâkim de bulamıyoruz. Bu, meslektaşlarımız tarafından da hele istismar edilirse, o dava bitmiyor.

Şimdi, bu belki hâkimlerin yetersizliğinden de ileri geliyor. Kendisini bilen, mesleğini anlayan ve memlekete hizmet etme şuuru içerisinde bulunan hâkimler de elbette mevcut. Bunlar saatinde geliyor, davasına bakıyor, ama büyük bir ekseriyet lakaydi içerisinde. Bunu bilhassa sayın hocama ve Türkiye Barolar Birliği İdare Kuruluna arz etmeyi vazife bilirim.

Adana Barosu olarak bizi en çok meşgul eden, bilmiyorum diğer barolar için de aynı şey vârit mi, devlet dairesi avukatlarının

problemi. Adeta bu arkadaşların bugünkü durumlarında seyirci, veyahut ta bunun mes'ulü bizmişiz gibi, bizi muhatap kabul edip itham etmektedirler. Baro başkanları arkadaşlarımız her halde bunun acı misallerini görmüşlerdir. Onların tabii içleri yanıyor, İstanbul Barosunun açıklamış ol-duğu gibi bir devlet memurundan farklı muamele görmüyor, halbuki yapmış olduğu vazife çok farklı, durumu farklı. Onun için bu müşkülünün açısını bizde buluyor, bize dert yanıyor, bizi sıkıştırıyor, siz alâkadar olmuyorsunuz, bizim derdimize çare bulmuyorsunuz gibi günlük olaylarla karşılaşılıyor.

Bunun iki önemli sonucu da oluyor, kaabiliyetli devlet dairesi avukatları kaçıyor, bunu hocam arzedeyim, şöyle kendisine güvenen istifa ediyor, serbest avukatlığa dönüyor. İkincisi de, eskiden icra dairelerinde büyük çapta takipler yapıyorlar ve netice alıyorlardı, bugün kelimenin tam manasiyle boşveriyorlar. Bundan devlet te zarar görüyor, hem takibin kısırlaşması yönünden, davaların takibindeki kısırlaşma yönünden ve gerekse kaabiliyetli arkadaşların serbest avukatlığı tercih etmiş olmaları yönünden de devlet dairesi avukatlık müessesesi zayıflamaktadır. Buna Türkiye Barolar Birliği olarak bir çare bulunmasında fayda var, ama çaresi nedir? Burada hep birlikte görüşelim, gayret sarfedelim.

Efendim, yine diğer baroların yazılı beyanlarında var, kadrolar çok noksan. Adanada, ben Adanayı misal olarak veriyorum, 947 senesindeki Adananın nüfusu 70 000 küsur, yahut 100 000, bugün 350 000 in üstünde, 400 000 olmuş, ancak bir asliye hukuk mahkemesi artmış, bir asliye ceza mahkemesi artmış ve bir icra dairesi artmış. Belki bir iki savcılık kadrosu verilmiş. Halbuki, nisbetlere vurulacak olursa bu şehir nüfusu, arzettiğim, kaza çerçevesiyle birlikte tabii bir kat daha üzerine ekleyebilirsiniz, üç, dört misli artan nüfusa karşılık belki onda bir kadro fazlalaşması olmuş. Savcılık kadrosu noksan.

Hâkimlik kadrosu noksan. Adana gibi sanayi merkezi halini almış bir yerde iş mahkemesi yok. 1 000 e yakın iş davası dosyası var. Hele bir ihtilaf çıkmaya görsün, bin tane dosya birden türeyiveriyor. Böyle bir yerde iş mahkemesi yok, kadro kısırlığı var. Bir bakıyorsunuz, bir icra dairesinde, bilhassa bizde bu ilâmsız takiplerde on bine yakın dosya var bir icrada. Bir kaç muavinle bunu takviye ediyorlar ama ne dereceye kadar muvaffak olurlar? Sizin takdirlerinize bırakırım, takdirlerinize arz ederim.

Efendim bir sorunumuz daha var ki, bu yine İstanbul Barosu yazılı çalışmasında kısmen açıklanmaktadır. Genç avukatlar sorunu. Stajyerler meselesi üzerinde çok durulduğu için onu almayacağım, stajını bitirmiş avukatlığa başlamış avukatların sorunu, durumu. Şimdi bu avukat arkadaşlar da devlet avukatları gibi bizi sorumlu, yani iş gelmiyor, kazanamıyorlar, çoğu mesleği bırakıp gidiyor, bunun sorumlusu bizmişiz gibi telakki ediyorlar. Yani baroların ellerinden tutmasını, yardım etmesini istiyorlar.

Ben çok düşündüm, bunun yardım şeklini bulamadım. Olabilir, tecrübeli bir kaç avukat arkadaş bunlara iş imkanları verir, iş bulur, bir iki dava gönderir ama, bu bir çare değildir. Bunu da arzetmeyi faydalı buluyorum.

Bu Sosyal Sigortalar mevzuunda da İstanbul Barosunun hazzırdayıp burada bizleri tenvir ettiği hususlar biraz bendenizi endişeye sevketti. Gerçi bizim Baroda kıdemler reddedilmiş değil henüz, her halde bize sıra gelmedi. Eğer böyle bir çılgır açılırsa, hepimiz tabii bir endişeli durum içerisine düşeceğiz. Bu bakımdan da sayın hocamızın bizi tenvir etmesi, eğer hakikaten böyle bir çelişki var, yahut kanunu yanlış tatbik etme durumu varsa, buna da bir çare bulma ve sonra bu mevzu o kadar çok karıştı ki, çok kanunlar çıktı, yalnız

Avukatlık Kanunu ile kalmadı, Emekli Sandığını değiştiren kanunlar, bizim Kanunumuzu değiştiren Kanun ve tekrar Emekli Sandığı Kanununu değiştiren bir çok kanunlar değişti ve bu Sosyal Sigortalar mevzuu da günlerce oturup bir araya getirmeyi icabettiren mevzular halini aldı. Her halde yarın onun izahı yapılacak zennediyorum. Bunuda arzetmeyi faydalı buluyorum.

Benim arzedeceğim hususlar bundan ibarettir. Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN- Kocaeli Barosu sayın Başkanı Cemil Karakadılar, buyurun.

KOCAELİ BAROSU BAŞKANI CEMİL KARAKADILAR- Sayın Divan, kıymetli arkadaşlarım, hepinizi saygı ile selâmlarım.

Efendim, Birliğimizin içe dönük bir toplantı tertibetmesinde büyük bir fayda olduğunu bundan önceki Genel Kurul toplantısında bir sohbet esnasında konu etmiştik. Sayın Hocamız, Birlik Başkanımız ve Yönetim Kurulu bu mevzua değer vererek bugünkü toplantı bir başlangıç olarak tertibedilmiş bulunmaktadır. Arkadaşlarımız belki konuyu iyi anlamadan bazı tekliflerde vesairelerde bulunmuşlar ve barolar bu mevzuda hazırlıksız da gelmiş bulunmaktadır. Gelen tekliflerden bu anlaşılıyor. Fakat, bir başlangıç toplantısı olduğu için belki bundan sonraki toplantılarda esas konularımızın neler olabileceği de bu toplantıda ortaya çıkmış olacaktır.

Şimdi içe dönük toplantımız, mutlaka baro başkanlarının muhatap olduğu yahut ta onların doğrudan doğruya getireceği meseleler değil, bütün barolarda konuşulan, baroların muhatap olduğu özet birtakım meseleler. Şimdi karşımıza adalet reformu denen bir mevzu çıktı, adalet reformu yapılacaktır, reform nereden başlayacak, nasıl olacak gibi Őekiller üzerinde duruluyor.

Arkadaşlarım,eğer bugün adalet daireleri,adalet tevzi eden müesseseler ve tevzi eden kişilerin durumları aynen muhafaza edilecekse,kanunları en mükemmel şekilde yapsak,en mükemmel kanunları getirsek bir netice sağlanacağı kanaatinde değilim.Ben Kocaeli bölgesinde,bugün özel teşebbüsün ve devlet teşebbüslerinin büyük mikyasta işyerlerinin bulunduğu bir yerin mensubuyum.Adliye dairesi bugün nisbeten,belki diğer vilâyetlerimize nazaran,1950 de yapılmış bir binadır,yenidir,ama hiç te tekniğe uygun bir bina değildir.Hâkim,sandalyesi kırık,hiç te o kanunu ve devleti temsil eden,hakkı tevzi edecek bir insana yakışmayacak bir yerde oturur.Bir jandarma dairesine gidersiniz,kürsüsünün arkasında Türk Bayrağı ve orada devletin varlığını,kanunun varlığını temsil edecek bir vekarı ortaya koyar.SEKA Genel Müdürünün odasına gidersiniz,air condationlu bir oda,mükellef koltuklar ve Türk Bayrağı arkasında bir haşmet vardır.

Bence adalette, adaletin kudretli,kuvvetli olması için bir haşmetin gözükmesi lâzım.Bütün adalet dairelerimiz bu imkânlardan mahrumdur.Yani,en yeni yapılanları,modern olanları dahi bu espriden mahrum bir kere.

İkincisi,adalet dairelerinde doğru dürüst makineler bulunmaz.Zabıt kâtipleri yetişmiş değildir.İşler uzar ve düzenin,yani daire düzeninin kurulmamış olmasından mütevellit biz daima kanunların boşluklarından,kanunların yetersizliklerinden bahseder ve bu aksaklıkları dile getiririz.

Bu itibarla,adalete,adalet mülkün temeli ise,adalete evvela bu yönden bir değer vermek lâzım.Önce bir polis müdürünün odası ile Ağırceza Başkanının odasını Kocaelinde kıyasladığınız zaman arada büyük bir farkın olduğunu ve bir Polis Müdürünün halkın nazârında neden daha ehemmiyetli ve kıymetli olduğunu,bir Ağırceza Reisinin bir değer ifade etmediğini anlarsınız,anlarız.

Ben bu haşmeti görmek istiyorum ve Türkiye'de bu haşmet yok.

İkincisi, adalet tevzi eden kişilerde de bu vekarı sağlayacak bir kişilik olması lâzım. Benim sülâlem kadı olarak dedemden intikal eder şekilde gel-miş ve devam ediyor bizde, hukukçu bir aleye mensubum. Şimdi, teminat müessesesi çıktıktan sonra, biraz evvel arkadaşlarım da ifade ettiler burada, hâkimlerimizde bir lâyüsellik meydana geldi. Şimdi, disiplin ortadan kalktı, ifade ettikleri gibi şu adli tatil nereden icad edildiye bilmiyorum, adli tatil işleri tatil etmek mânasına gelir, hiç bir adalet dairesinde işlere bakacak bir hâkim bulmamız mümkün değildir. Mesai saatlerine muntazam, memur addetmediği için kendisini, mesai saatiyle de bağlamamaktadır. Teftiş eden, onu murakabe eden kimse de yoktur, saatlerce rapor alınmış bir mahkemenin hâkiminin yerine bakacak hâkim ararsınız, savcıya müracaat ederseniz, giderseniz, efendim o " ben karışmam, " der, o " ben karışmam " der, büyük merkezlerde belki oluyor, benim/kazamda bir tek hâkim var, diğer hâkimler tâyin oldu, yerine kimse tâyin ol-madı, icra memuru yok, halk her zaman şikâyetçi, bütün bunlar, bu eksiklikler elbette ki adalet müessesesine bir itimatsızlık doğurmaktadır.

Zannediyorum ki yeni kanunda belki bu önlenecektir. Fakat bugüne kadar olan tatbikat hiç te iyi netice vermemiştir.

Bir de, kendi Avukatlık Kanunumuz bakımından staj ve avukatlığa kabul yönünden bir yönetmelik çıkması lâzımdır. Bir yönetmelik çıkmamıştır. Her baro kendi durumuna göre birtakım evraklar, yirmi üç tane saymışımdır, yirmidört evrak vardır bir stajyerin baroya kayıt ve kabulü için. Ben artık başa çıkamadım, matbu yaptım, bir numara, iki numara, yirmidört numara tamamsa imzalıyorum evraklar tamamdır diye. Bir çoğu fuzuli.

Efendim, nakillerde eskiden yine yeniden baroya kaydolunur

gibi oluyordu, son zamanda bu halledildi zannediyorum, dosya devrediliyor, bir barodan diğeri bir baroya. Bunda bir yeknesaklık sağlamak lâzım. Ve birlik, bütün barolarda tatbik edilecek olan bu formalitele-ri bir formül halinde bastırsın, barolara göndersin. İstanbul Barosundan geliyor evrak başka türlü, bizim tanzim ettiğimiz başka türlü, Muğla Barosunda geliyor başka türlü. Gidiyor Adalet Bakanlığına, falan evrak noksan, falan bilmem pul eksik, efendim aslı gelecekti, surettir deniyor onaya gittiğine göre.. Birtakım karışıklıklar oluyor, bu büyük bir eksiklik ve bizim için de büyük bir zorluk. Barolarımız zannediyorum birçok barolar, İstanbul Barosu, Ankara Barosu gibi kalabalık değil. Aidat yönünden çok cüz'i ücret alıyoruz ve hizmetlerimiz de bu yönden çok oluyor. Bizler için de büyük masraf kapıları açıyor bunlar. O bakımdan bu hususun da nazarı itibara alınmasında büyük fayda var.

Disiplin kurulları yeni Avukatlık Kanununda hiç işlemeyen müesseseler olarak devam etmektedir, bilmiyorum başka barolarda nasıldır? Bence, değişiklik yapıp, disiplin kurullarını yine eskiden olduğu gibi yönetim kurullarının disiplin kurulu sıfatıyla işlere bakmasını sağlamak lâzım, işlerin bitmesi bakımından. Biz disiplin kuruluna havale ettiğimiz hiç bir evrakın neticesini bugüne kadar alamadık. Alamadık, işlemiyor.

Bir de efendim, başka barolarda kayıtlı olan arkadaşlarımızın diğeri bir baro bölgesinde yazıhane açmasını önleyemiyoruz. Önleyemiyoruz, ilgili baroya müracaat ediyoruz, bildiriyoruz, ilgili baronun Kocaeli bölgesi, mesela İstanbul Barosuna yazmış bulunduğumuz üç tane, bizim bölgemizde Kocaeli Barosuna kayıtlı olmadığı halde yazıhane açıp, avukatlık yapan arkadaş var. Kendi bölgesinden ayrılıp bizim bölgemizde yazıhane açtığına göre, İstanbul Barosunun bu arkadaşlar

hakkında takibat yapması lâzım.Yani kaydını silmesi lâzım en az. Şimdi bunun,biz Birlikçe ele alınmasını arzu ediyoruz,ya kesin bir hüküm verilsin barolara,kendi bölgesinde başka bir baroya kayıtlı olduğu halde,diğer bir baroda yazıhane açtığı takdirde,bir müeyyide konsun biz onu önleyelim,menedelim,öyle bir hükmümüz yok,devam ediyor ve şikâyet mevzuu oluyor.

Bir de adli tatil mevzuu.^Karstaki arkadaşım dile getirdi. Bence adli tatil yapmak kadar mânasız bir iş yok.^Ne maksatla konmuş, okuduk,işte çiftçi iş zamanı tarlasında,gücünde olduğu için mahkemelere gelmemesini önlemek için falan..Bizdeki adli tatil,hâkimlerin tatil yapmasını,sanki adli tatil olunca hâkim mutlaka o devre içinde tatil yapar mânasına alınmaktadır.Yoksa yine bir sürü işler devam etmekte.Ceza davaları devam etmekte,acele işler var,bir farksız durumu var ama on tane hâkim varken,şimdi bir tek hâkim dahi bulmak mümkün değil.O arada ya rapor alıyor,ya izin alıyor,yahut ta nöbetçi olan kimse de bizim gibi bölgemiz olursa,yerinde bulmak mümkün değil.Bunlar avukatlarımızın,iş sahiplerinin şikâyetleri.

İçtihatlar bugün ticari meta haline gelmiş.Bilmem her hangi bir hâkim,Temyizden bir kimse bir kitap gönderdi mi,o hâkimden o kitabı almak zorunluğu var.Hiç olmazsa nezaketen var.Bunu,bu âdeti kaldırmak lâzım,çok çirkin ve ayıp bir şey oluyor.Ya Adalet Bakanlığı bütün Temyiz İçtihatlarını özetli olarak seçsin,neşretsin,yahut ta Birlik bu görevi üzerine alsın.

Bir de efendim aidat meselesinin üzerinde dursun Birlik. Avukat adetlerine göre yahut ta şartlara göre aidatlarımızı da Birliktâyin etsin,tesbit etsin. Şimdi Kocaelinde yüz avukat var,aidat olarak 25 lira alıyoruz.Artırmak umumi heyette mesele,herşeyi halledersiniz fakat aidatı çıkartamazsınız umumi heyet e.1.Ona da temas etmeyiz fakat bazen gürültüye falan getiriyoruz,ben bugünkü ölçüler-

le ben 25 liranın bir mana ifade etmeyeceği kanaatindeyiz,yüz avukattan 2500 lira.Bunu da doğru dürüst tahsil edemezsiniz,ama size kâtip lâzım,size,barolara suret kâğıdı lâzım,hademe lâzım.Bunları karşılayamıyoruz,bazen açık veriyoruz.Baro,baro deyince de herkes bir şey zannediyor,falan işte umum müdür kokteyle çağırır,falan müessesese baro başkanının çağırır,baro başkanının parası varsa,hali vakti yerindeyse o da ona mukabele eder.Ama bu mutlaka hali vakti yerinde olan kişinin işgal edeceği bir şey de değil.Arkadaşlarımız bu mevzuda anlayışsız oluyor.Elli lira,bir avukat barosuna ayda elli lira vermesi lâzım bugünkü ölçülere göre.Elli lira,yüz lira almamız mümkün değil.Bir çok yerlerde adliye binalarında belki baro başkanının odası falan var,bizde yok.Ben dışarıda tutmak zorundayım ve masrafının çoğunu şahsen yapıyorum,yaptım.Arkadaşlarımın çoğunun yardımda bulunmaları mümkün ama,nedense biz meslek tesanüdünü pek doğru dürüst kabul etmiş kişiler değiliz.

Bu bakımdan Birlik belki bu mevzuda daha müessir olabilir. Birlik aidatı da artırılabilir.On lira yine Birlik için de bir mâna ifade etmez.On bin avukat,bir milyon lira,bir milyon lira daha artırılrsa bizim birçok dertlerimize,bir çok şeylerimize her vereceğimiz on lira ile yardımcı olacağız.Eğer on lira,yani ayda on lira veremeyecek durumdaysa avukatlığı da yapmamak lâzım.Yani o kadar da düştüyse bu meslek,para kazanmıyorsa yapmamak lâzım.,,cret rekabetine girdik ama,ona girmediğimiz gibi,Barolar Birliğini,baroyu toplumda bir mâna ifade eden müessese olarak tutmak istiyorsak,evvela maddi bakımdan güçlü bulundurmak lâzım.Maddeten güçlü bulunmayan müessese hiç bir zaman bir güç ifade etmez,insan da öyle,cemiyet te öyle, devlet te öyledir.Barolar Birliğinin parası varsa,Barolar Birliği büyük güç ifade eder.Niçin? Her yerde kendisini hissettiricidir Parası olursa araştırmalar yaptırır,mütehassıslar tutar,parası

olursa büyük konferans salonları olur, konferanslar verir, stajyerlerine yardım eder, muhtelif seyahatler tertibeder, seminerler yapar, her şey yapar. Parası olmadığı zaman da daima boynu eğiktir. Barolar da aynı şekildedir.

Benim kısaca temas edeceğim meseleler bunlar. Yalnız bunlar değil, tabii bir çok arkadaşım var konuşacaklar, ben çok az bir kısmına temas ettim. İçe dönük meseleler her halde bunlardan ibaret olacaktır. Bundan sonra da olacaktır. Beni dinlemek lütfunda bulduğunuz için hepinize teşekkür eder, tekrar saygılarımı arz ederim.

BAŞKAN- Sakarya Barosu temsilcisi sayın Salih Sipahier, bayurunefendim.

SAKARYA BAROSU TEMSİLCİSİ SALİH SİPAHIER- Saygı değer Başkanlık Divanı ve saygı değer meslekdaşlarım,

İstanbul Barosunun gayet güzel hazırlamış olduğu önerisinde içe dönük meselelerimiz bakımından bir nebze üzerinde durdukları stajyerler konusu ile ilgili olarak üzerinde durdukları bir konu var. Efendim, halen memleketimizde yürürlükte olan yasalar ve bunların hükümleri bakımından avukatlık mesleğinde vatandaşın, vatandaşla olan ilgileri, vatandaşın devletle olan ilgileri ve hukuki ihtilâfları bakımından mesleğimizden istifade etme imkânları bir ihtiyarilik vasfı taşımaktadır. Bundan üç sene evvel bir münasebetle konuştuğum komşu Yunanistanın Midilli Adasından gelmiş ve orada bizim fahri konsolosluk görevimizi de yapan sayın meslekdaşım, bana, Yunanistanda cari olan usule göre bazı basit hukuki ihtilâflar dışında bütün hukuki ihtilâfların yargı mercileri önünde bilhassa, avukatlar vasıtasıyla giderilmesinin mecburiliğini beyan etti.

Şimdi, bizde bir taraftan bu ihtiyarilik vasfının hâkim bulunması, diğer taraftan, her sene fakültelerimizden mezun olan

meslekdaşlarımızın bir kısmının hâkimlik dalını, fakat mühim bir kısmının da avukatlık mesleğini tercih etmelerini göz önüne alacak olursak, ve her şeyden evvel, mensup olduğumuz mesleğin günün sosyal ve iktisadi konularını da ele alması gereği üzerinde duracak ve düşünecek olursak, bir münevver işsizliği karşısında bazı tedbirlerimiz ve düşüncelerimiz de olmalıdır. Ezcümle, bugün açık ve seçik olarak ifade olunur ki, halen avukat eliyle görülmekte olan ihtilâflar ve bunun sağlayacağı faydalar bakımından, avukatlık mesleğini tercih eden genç meslekdaşlarımız, maddi olanaklar bakımından çok zayıf durumdadırlar.

Hal böyleyken, hâkimlik mesleğinde normal süresini doldurarak tekaüt olanlarla, kabul edilen yasaların verdiği imkânlarla avukatlık mesleğindeki sigortalılık süresini doldurarak emekliye ayrılan kişiler, yine mesleğine devam etmek imkânına sahiptirler. Bir tarafta emeklilere bu hakkı tanıyoruz, diğer tarafta yeni mezun olan arkadaşların maddi olanaklardan mahrum olmalarına göz yumuyoruz ve yahut ta bunun tedbirlerini düşünmüyoruz. Bunun olmaması lâzımdır. Bunun için de, iki yol var; ya Türkiye Barolar Birliği ve meslek kuruluşları olarak, buna bağlı kuruluşlar olarak mevcut yasalarda bir değişiklik yapmak suretiyle avukatlık mesleği ve bundan istifadenin mecburilik şartını bir çok kısımlarda kabul edebilecek şekillerde yasalar değiştirilir, veyahut ta bu temin edilemezse, ister hâkimlik dalından gelmiş olsun, ister avukatlık dalından gelmiş olsun, emekli olan kişilerin tekrar bu mesleği icra etmelerini önlemek lâzımdır. Bir tarafta her türlü, ama tamamını kapsayacak şekilde olmasa dahi, maddi hayat şartlarını garanti altına almış kişiler, bir tarafta bunların tümünden yoksun genç meslekdaşlar. Bu insanın vicdanını tırma-lıyor, içe dönük meselelerden biri olarak bendeniz bunu huzurlarınıza getirmiş bulunuyorum, üzerinde tartışılabilir. Hepinizi saygı ile

selâmlıyorum.(Alkışlar)

BAKAN- Kayseri Barosu Başkanı sayın Ömer Gözübüyük.

KAYSERİ BAROSU BAŞKANI ÖMER GÖZÜBÜYÜK- Değerli Başkanlarım,
çok kıymetli meslekdaşlarım;

Bendeniz, bu toplantının ve bundan beklenen gayenin mahiyetinin değişmesine taraftar değilim. O bakımdan, izin verilirse anlayışımı ifade edeyim, bu toplantı, Birliğin içe dönük çalışmaları konusunda baroların görüşlerinin alınması ile sınırlı olmak gerekir. Eksik olmasınlar, zaten kurulduğu günden bu yana geçen çok kısa süre zarfında yoğun ve yorucu bir çalışma gösteren, başta sayın Başkanımız olmak üzere Birlik Yönetim Kurulu lütfederek bizleri bir araya toplamışlar ve görüşlerimizi almak istiyorlar.

Şimdi, bendeniz onun için evvela şu önerge şeklinde, baroların görüşü olarak yazılı önerge şeklinde sunulan hususlar üzerinde sıra ile durulmasını, bundan sonra diğer tekliflerin ele alınmasını usul bakımından kendim şahsen öneriyorum.

Sivas Barosu, Kars Barosu, Malatya Barosunun muhakkak değerli teklifleri olmakla beraber, yine burada görüşülmesi icabetmeyecek mahalli, tamamen mahalli mahiyetteki bazı teklifleri bence konuşma konusu yapılmamalı. Şimdi, üzerinde Birliğimizin hassasiyetle durduğunu ümit ettiğim ve ümit edeceğim bir husus, ki baroların öteden beri mücadelesini yaptığı bir konu, baroların bağımsızlığı.

Zannedildiği gibi Barolar Birliği, benim şahsi görüşüm de o şekilde, bir üst kuruluş olmakla beraber, baroların bağımsızlığına gölge düşüren, onu vesayeti altına alacak bir kuruluş değildir. Birliğimiz zaten bu anlayışı ifade etmiştir ve etmektedir. O halde, Birlik barolara değil, Barolar Birliğe ışık tutacak görüşlerini arzedecekler, Birlik onları kanalize edecek, müşterek görüşü tesbit edecek,

çalışmalarını hızlandıracak.

Benim, üzerinde bilhassa duracağım konu, Barolar Birliğinin bütün çalışmalarında kendisine yakışan ağırbaşlılığı göstermesi. Yeri geldiği zaman ağırlığını yerine koyabilmesi.

Bir adalet kuruluşlarından olarak mütalaası mümkün olan Birliğimiz, demokratik kuruluşlar arasında muhakkak ki, ağırlığını ileride daha çok hissettirecek bir kuruluştur. Bu görevlerinden birisi de bu mahiyeti itibariyle demokratik kuruluşların zedelenmesi temayülleri karşısında ağırlığını ve fikrini hissettirerek buna karşı koymasıdır. Öbür kuruluşlar, bir kısmı kendisine mahkeme süsü verecek, sanki Merihten gelmiş te adaleti tevzi edecekmiş gibi bir pozisyona geçerek, memleketin ana sorunlarında lâkayt gözükürken, Barolar Birliği onları da savunur bir duruma girmek zorunluğunu hissetmektedir ve edecektir. Yani daha açık ifade etmek gerekirse, Barolar Birliği, diğer kuruluşların savunucusu, müdafii durumundadır ve olacaktır.

Meselâ, Yüksek Hâkimler Kurulunun teşkili mevzuunda ve buna, bununla ilgili Anayasa maddesinin değişikliği konusunda Barolar Birliği, Savcılar Kurulunun teşkili konusunda ve bununla ilgili yasa değişikliğinde Barolar Birliği fikirlerini açıkça izah etmiş, braşür halinde bastırmış, parlamenterlere de dağıtmıştır.

Eğer fikrimizi kabul ettiremedik ise, eğer ağırlığımızı yerine koyamadıkça, kuruluşumuzun bunda yeni oluşunun büyük sebebi ve etkeni olmak gerekir. Az evvel bir arkadaşım temas buyurdu, biraz da maddi güçsüzlükler var, buna rağmen böyle, az önce gördüğümüz güzel bir binanın satın alınmış olması hakikaten hepimizi sevindirdi, ama kâfi değil. Bir matbaamız olacak, diğer bir güç olan basını da elde etmek mecburiyetindeyiz. Bunun için de maddi olanaklara sahip olmamız gerekecek ve tahmin ederim, inşaallah zamanla bu güçleri de elde edeceğiz.

Hâkimler ve Yüksek Mahkemeler yani yargı organları ve bunun elemanları bir çok şeyleri bizden beklemektedir, Birliğimizden beklemektedir. Yalnız barolar değil.. Biz söyleyemiyoruz, biz yazamıyoruz diyorlar. Onun için, Birliğin bence büyük bir başarısı olarak tertiplenen Birinci Türk Hukuk Kongresi, çok faydalı olmuştur, burada şükranlarımı ifade etmek isterim. Bazı hâkimlerimiz bunu açıkça ifade etmişlerdir, fakat yine de büyük çalışmayı Birlikten beklemektedirler. Meselâ bir çok devletlerde var, Yüksek Hâkimler Kurulu bir Anayasa kuruluşu olarak bizimkine denk teşekküll ettirilmiştir ama, barolardan yahut Barolar Birliğinden de temsilcisi vardır, temsilci vardır orada, bizde maalesef bu temin edilememiştir. Bu uğurda çalışmanın büyük faydası olmak gerekir. Hiç olmazsa bir müşahit olarak bir Birlik temsilcisinin katılmasında büyük fayda vardır, Savcılar Kuruluna ve Yüksek Hâkimler Kuruluna.

Bütün gaye, tekrar ettiğim için özür dilerim, bütün gaye hepimizin gayesi adalete güveni sağlamaktır. Bu güven sarsıldığı zaman mesleğimizde adalet organları da ve memleket te battı demektir tâbiri câizse. Benim ifade etmek istediğim bu. Bu güveni biz avukatlar olarak ta temin etmek mecburiyetindeyiz. Biz, hâkime saygı gösteriyoruz, bazıları bunu hazmedemiyor, kendi kişiliğine gösterildiğini zannediyor ve onun karşılığını göstermiyor. Halbuki onun makamına saygıdır. Biz vatandaşı saygıya teşvik ediyoruz, hazımsızlık gösteriyorlar. Bu gösterilenin neticesi olarak ta, yıllardan beri barolarımızın mücadelesini yaptığı hâkimlik teminatı neredeyse gittikçe zedelenmek üzeredir ve zedelenecektir.

O halde, müesseseler yanında onda görev alanların da büyük rolü vardır, önemi vardır. Onun için demek istiyorum ki, biz hem meslektaşlarımızı daha iyi yetiştireceğiz, meslek ve memleket sorunlarıyla

daha ilgili olarak,daha liyakatli olarak yetiştireceğiz.Hem de adalet mensuplarının bu şekilde yetişmiş olmalarını tavsiye edeceğiz, temenni edeceğiz.Bunun için,kuruluşların kurulması zaruretine temas edeceğiz.

Bazı arkadaşlarım,ben diğer adli organların kuruluşuyla ilgili fikirlerimi arzetmeyeceğim,kiymetli zamanınızı almak istemiyorum,staj konusuna temas ettiler.Bundan senelerce önce yaptığım bir etütte elde ettiğim rakamı arzedeceğim,Amerikanın staj enstitüsüne ayırdığı para,bizim paramızla o zaman 250 küsur milyon lira civarındaydı.Biz bunu yapamayız,çünkü Birliğimize,kamu kuruluşu olmasına rağmen,bidayette kuruluşunda bir,devlet yardımında bulunmadı ama bir staj enstitüsünün kurulmasında büyük fayda var kanaatindeyim.Bu uğurdaki çalışmalarımızı gerekirse Birliğe sunarız.

Yasamızda değişmesi gereken maddeler var.Yönetmelikle doldurulması gereken hususlar var.Bu,daha önee hazırlanan taslak üzerindeki görüşlerimizi arzetmiştik,öyle zannediyoruz ki ve ümit ederiz ki,yakında olgunlaşarak bu yönetmelik çıkar.

Avukatların sosyal güvenliği ile ilgili İstanbul Barosu görüşlerinde büyük isabet var.Hakikaten Sosyal Sigortalar Kurumu halen bizi parazit olarak kabul etmektedir.Ve benim kanaatim odur ki,Sosyal Sigortalar Kurumu halen-isminin değişmiş olmasına rağmen-kendisini İşçi Sigortaları Kurumu olarak kabul etmektedir,yani işçi sigortalarının âdeta vesâyeti altında intibai vermektedir.Biz,bunun da mücadelesini yapmak durumundayız.Ve ümit ederdim ki bu Fağ-Kur bağımsız çalışanların sigortası da, Sosyal Sigortalar bünyesinde yer alaydı,o ayrı bir kuruluş oldu ve bir sendika başkanı,galiba ayakkabıcılar mı yahut bilmem ne,İstanbulda bir sendika başkanı da avukatların oraya aktarılması konusunda bir fikir serdetti,Sosyal

Sigortalar Kurumunun Genel Kurul toplantısında.Tabii gerekçe yok, sebep yok,fakat,bu zihniyetin bir ifadesi olarak üzerinde durulacak bir konu olmak gerekir.

Onun için demek isterim ki,Sosyal Sigortalarla olan münasebetimizde devamlı olarak müşkülâtla karşılaşılıyor ve karşılaşacağız da bu zihniyet devam ettiği müddetçe.

228 sayılı Kanunun geçici 8 inci maddesi ve bu borçlanmalarla ilgili,İstanbul Barosu görüşünde bence açıklığa lüzum yok. Zaten bu borçlanma arzuya bağlıdır.Arzu etmeyenin- affedersiniz borçlanma diyorum,süre belgesi-,hizmetlerin birleşmesi,affedersiniz,hizmetlerin birleşmesini istemek,zaten 228 sayılı Kanuna göre arzuya bağlıdır.Menfaati olmayan meslekdaşımız bu birleşmeyi arzu etmediği takdirde,bu Avukatlık Kanununun geçici 1.maddesinin sağladığı imkândan faydalanabilir kanaatindeyim.Fakat,çeşitli tatbikatın aydınlanması bakımından gerçekten temas edilen konular,çeşitli şekilde yoruma da tâbi tutuluyor, bunların bir temasla kesin bir şekle bağlanması,uygulamadaki yeknesaklığı sağlama bakımından zaruri.

Efendim bizim bilhassa üzerinde duracağımız bir konu bu hususta şu,Birliğimizin durmasını istirham ediyoruz,tip sözleşme geçici 1.madde değişmeden önce yapılmamıştı,fakat,biz her ihtimale karşı,bu maddenin değişeceğini düşünerek ve o zamanki müzakerelerin seyrine uygun olarak bu % 10 lar mevzuunu kabul ettireceklerini düşünerek beyanname aldık arkadaşlardan.Bu bakımdan,yevmiyelerini düşük bildiren yaşlı meslekdaşlarımız var. Fakat beyannameyi aldığımız tarihteki mer'i kanun değişmeyen geçici 1.madde idi.Şimdi şartlar değişmiştir,1.madde değiştiğine göre bir defaya mahsus olmak üzere bence,bu meslekdaşlarımızdan yahut arzu edenlerden yevmiye beyanınının tekrar alınmasında fayda vardır.Bu hukuken de mümkündür

kanaatindeyim. Öteden beri, mesela bir misal arz edeyim, yaşlı bir meslekdaşımız, kazancı da düşük, bu primin ağırlığını düşünerek, sonra geçici 1. maddedeki, ilk kabul edilen şekilde, istediği zaman yevmiyesini de istediği seviyede çıkarabileceğini düşünerek, düşük yevmiye bildirdi. Ondan sonra madde değişti, yeni bir beyanname alınmadı elinden, çünkü o şekilde sözleşmeye girildi. Bu meslekdaş mağdur duruma düştü.

Bunlardan bahs ile bu dava konusu da yapılabilir, müzakere ile da halledilebilir kanaatindeyim.

Adliye meslek okulu, hâkimlerin yetiştirilmesi mevzuu, Hukuk Kongresinde de uzun boylu üzerinde durulan bir konu. Usul kanunlarındaki değişiklikler de, baroların fikrini beyan ettiler daha önce Adalet Bakanlığı sormuştu, çok mühim bir konu. Fakat, bunların hepsinden mühim olanı, keyfiyet meselesi. Yani nitelik meselesi benim kanaatime göre. Öyle, az da olsa sayısı öyle hâkimler vardır ki, bütün aksaklık olarak gösterilen usul hükümlerini bir tarafa itmiştir, gayet seri muhakeme yaparak kısa sürede davaları bitirmekte, iş terakümünü önlemektedir. Üç günü geçirmeden karar yazmaktadır. Böyle hâkimlerimiz de vardır. Demek ki, hâkim biraz daha yetişmiş olursa ve kendisinde adalet aşkı bulunursa usulün aksaklıklarını kendi insiyatifiyle giderebilir. Bilhassa üzerinde durulacak bir konu, bu adliye meslek okulu yanında hâkimlerin de stajının yeniden ele alınması ve staj enstitüsü kurulursa onların orada yetiştirilmeleri daha faydalı olur kanaatindeyim.

Kadro kifayetsizliği, bina kifayetsizliği.. Bunlar umumi dertler, zaten Adalet Bakanlığının bütçesi malûm, umumi bütçe üzerinde nisbeti malûm, diğer devletlerle mukayese yapıldığı zaman yürekler acısı. Fakat bunlardan mühim olan, vatandaşın adalete güvenini

sağlamaktır. Bu uğurda çaba sarfedenler, hakikaten adalete büyük hizmeti olan kimselerdir. Hepinizi saygı ile selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN-- Denizli Barosu Başkanı sayın Aziz Behçet Çomakoğlu.

DENİZLİ BAROSU BAŞKANI AZİZ BEHÇET ÇOMAKOĞLU- Muhterem Başkan, değerli meslekdaşlarım,

Ben İstanbul Barosunun yazılı olarak çok detaylı şekilde Başkanlar huzuruna arzettiği rapora aynen iştirak ediyorum ve kendilerine teşekkür ediyorum. Bir çok meselelerimiz ele alınmış, hatta bizim küçük barolar olarak karşılaştığımız ve ileride karşılaşma ihtimalimiz olan bir çok meseleler ele alınmış.

Benim bu arada Denizli Barosu olarak karşılaştığım bir iki şeyi burada arzetymekte fayda mülâhaza ediyorum. Yasamıza göre, avukatlar birden fazla büro açamazlar. Eskiden mâni hüküm yok diye aynı baro mntakasında avukatların kazalarda da levha asmaları, büro açmaları mümkündü. Bu yeni Kanuna göre bu maalesef mümkün olmuyor, çok açık seçik şekilde yazılmış. Fakat bizim avukatların çoğu il merkezlerinde toplanıyorlar ve bu il merkezinden kazalara gidip geliyorlar. Bir Tavas ilçemiz var, burası büyük avukatı besleyen bir mntaka. Hemen 14 avukatımız salı ve cuma günleri mutlaka oraya gidiyor. Gittiği zaman, büro açma imkânı olmadığı için diyelim, orada bürosu olmazsa, zaten adliyeler malûmunuz, barolara tahsis edilmiş hiçbir odası yok, ne yapsın bu adam? Kahvede mi iş alsın? Kahvede mi müvekkili ile konuşsun? Para alsın, ne yapsın? Savcılık o maddeyi yakalamış, gizli savcılara tamimler lı Savcısı, efendim ne olmuş, var mıdır, yok mudur, tahkikatlar ve ondan sonra işi bize intikal ettirdi. Ve neticede ne oldu? Hiç bir şey olmadı, isterse 526 ya göre dava aç dedik.

Şimdi öyle bir durum ki, baro mntakası dahilinde barola-

rın müsaadesi tahtında ticari bir hal almamak şartıyla yeni çıkacak yasada değişiklik-te, Barolar Birliği bu hususu düşünür de bir şey açması imkânı olursa, her halde bir ihtiyacı karşılayacak hal olur. Çünkü aksi takdirde adamı kahve köşesinde pazarlık ettirir duruma düşürmek mecburiyetindeyiz.

Efendim, Denizli Barosu olarak biz Barolar Birliğinin çalışmasından çok memnunuz. O kadar ki, Barolar Birliğinin baroya yazdığı bir çok şeyleri, işte oradaki belki büyük şehir avukatları öyle değildir, biz günde onbeş, yirmi davaya giriyoruz, zaten evimize akşam geç geliyoruz. Bunun arasında âmme hizmetleriyle uğraşacak, baroya işleri vakfedecek bir durumumuz olmuyor, pek çok şey soruyor, biz yetişemiyoruz kendilerine. Ve bütün baronun her ferdi, her avukat Barolar Birliğinin bu tükenmeyen enerjisinden çok minnettardır, bahtiyardır, onların bu temennilerini burada iletmeyi kendime bir vazife addediyorum.

Sakarya Baro Başkanı arkadaşımız, işte her yerde olduğu gibi avukatlar malûm, hep alan cinsindedir, hiç veren cinsinden değil, 25 liradan fazla ücret alamadıklarından bahsettiler. Tabii bunlar Barolar Birliğinin görevi değil kanunen, baroların kendi görevi, kendileri alacaklar. Bizim baro mensupları da kırk lira veriyorlar. Bunun on lirasını buraya gönderiyoruz, otuz lirası da, 83 kişiyiz, pekalâ bu işi bizim idare ediyor, hatta biz Adalet Bakanlığının yardım etmediği bir çok icra, başkâtiplik ve hatta hâkimlerin bazı matbu yaptırdıkları kâğıtlara kadar bastırarak ve baro olarak bastırarak, bir avukatın kişisel üstünlüğü olmasın diye, yardım da ediyoruz. Bütün avukatlarımızdan inşallah böyle bir verme kaabiliyeti versin de, barolar olarak da, Barolar Birliğinin burada güçlendiği gibi barolar olarak ta güçlendiğimiz gün, mutlaka işlerimizi daha nüfuzlu şekilde

halletme imkânını bulacağız. Aksi takdirde, eğer barolar halâ eski halleriyle pısrık olarak devam edecek olurlar, para almaktan kaçınırlarsa hiç bir yerde maddi ve manevi kuvvetimizin ispatlanmasına, hissettirilmesine imkân yoktur. Saygı ile selâmlarım.

SAKARYA BAROSU TEMSİLCİSİ SALİH SİPAHİER- Konuşmanızın bir yerinde zuhulen Sakarya Barosu Başkanı dediniz. Halbuki o lâfı söyleyen arkadaşımız Kocaeli Barosu Başkanı idi, tavzih ederim.

BAŞKAN- Buyurun efendim.

MARDİN BAROSU TEMSİLCİSİ MEHMET ALİ ARIKAN- Muhterem arkadaşlarım, Kocaeli Barosu Başkanı sayın arkadaşımızın bir sözü beni huzurunuzda gelmek zorunda bıraktığı için kendilerinden evvelâ özür dilerim.

Arkadaşımız, adliye binasında mefruşatın noksanlığından bahsettiler ve bunu dert olarak ortaya attılar. Çok istirham ederim, bir yandan çalışmayan hâkimlerden bahsederiz, saat 11 de vazife başına gelmeyi san'atı mutade haline getirmiş hâkimlerden bahsederiz, bir yandan da bu kabil hâkimlere mefruşat verilmesinin bir mesele olduğunu ifade ederiz.

Arkadaşlar, mesele bugün güvenlik meselesidir. Bendeniz, Barolar Birliği Başkanı sayın Hocamız Faruk Eremin ve Yönetim Kurulunda çalış-an arkadaşlarımızın hakikaten çok güzel çalıştıkları kanısındayım. Ve bu güvenlik konusunu da ele aldıkları açık ve seçik bir şekilde görülüyor. Türkiyede hâkimin teminatı yoktur arkadaşlar. Savcının da teminatı yoktur. Ve hele avukatın hiç teminatı yoktur. Ben bugün hür değilim arkadaşlar. Hür olmayan adamın hürriyet ve adalet müdafiliği yapmasına imkân yoktur. Zaman zaman Başkanımız, bir zamanlar savcılık teminatı üzerinde dururlardı, haklı tarafı vardır, yanlış tarafı olabilir, bu münakaşa edilir ve halledilir. Hâkimin teminatı

bugün mevzuubahs değildir Türkiyede.Coğrafi teminat,teminat değildir kardeşim.Yoktur böyle birteminat.Hâkimin teminatını iktisadi bakım-
dan,ekonomik bakımdan,idari bakımdan ve mali bakımdan ele almak icab-
bediyor.Bunları sür'atle halletmekte fayda vardır.Bir kitap 100 lira,
hâkim o kitabı alamıyor.Adalet Bakanlığı bu yönde bir çalışma göster-
miyor ,hâkime bu imkânı vermiyor,bir kütüphane kurma imkânı vermiyor.
Lübnana gittim,Lübnan Barosunda incelemeler yaptım ve hayret ettim.
Hiç te beğenmediğimiz,geri kalmış telâkki ettiğimiz o ülkede avukat
en hür varlıktır.Baro idare heyeti kararı olmadıkça,suç ne olursa
olsun avukat mahkemeye verilemiyor.Bugün bizde böyle midir? Bir ar-
kadaşımız,avukat Şerafettin Elçi,Cizrede tevkif ediliyor.Bu adam tam
sekiz ay tutuklu kalır,bendeniz gittim,diğer arkadaşlar gitti ,hiç
birimizkendisiyle görüşme imkânını bulamadık.Niçin ? Örfi idare var-
mış.Beyefendi,örfi idare benim avukatlık yapma hakkımı elimden ala-
maz.Buna dair kanunlarda en ufak bir nokta yoktur.V_e kâletname yaptır-
ma imkânını bulamadım beyefendi.Hani hürriyet,hani müdafaa hürriye-
ti? Hani avukatın hürriyeti? Ve en sonda bu adamcağızın Irak'a kaç-
mış birisininin soyadınının Elçi olması münasebetiyle,bunun da soyadının
Elçi olması münasebetiyle tevkif edildiği anlaşılır,sekiz ay sonra
tahliye edilir.En ufak bir suçu olmadığı halde..

Çok istirham ederim arkadaşlar,rica ederim,evvelâ kendi
meselelerimizi halletmeye çalışalım. Ben Barolar Birliği sayın Baş-
kanı Hocamızın ve onun arkadaşlarının hakikaten çok dirayetli,çok
güzel çalışmaları karşısında hayranım,ancak,bilhassa bugün tertibe-
dilen bu toplantıda gündemin geniş bir kısmını içe dönük meselelerin
teşkil etmiş bulunması beni son derece memnun etmiştir ve sevindir-
miştir. Beyefendiler,bilir misiniz,hâkimler bugün Türkiyede maalesef
Ceza Usulü Muhakemeleri Kanunumuzun 29 uncu maddesi iptal etmişlerdir.

Savcılar bu maddeyi iptâl etmişlerdir. Tarafsızlığı şüpheyeye düşürücü halden dolayı ben, hiç bir hâkimi reddedemiyorum. Hâkimin karşısına çıkıp ta, siz karşı tarafı himaye ediyorsunuz, himayekâr davranışlarınız vardır, o bakımdan sizi reddediyorum dediğim zaman, savcı kulağımdan yapışıyor, beni ağırceza mahkemesine götürüyor. Vardır bugün bölgemizde böyle davalar. Ş-âyanı hayrettir bu, tarafsızlığı şüpheyeye düşüren hal nedir? Bu takdiridir beyefendiler. Bana göre bir hâkimin karşı tarafın avukatıyla kolkola dolaşması tarafsızlığı şüpheyeye düşürücü hal olabilir, size göre olmayabilir. Savcı buna yapışmış, çatır çatır davalar açıyor bugün Doğuda. Siz, hâkimi reddedemiyorsunuz. Zaten hâkimler tamamen murakabesiz kalmış vaziyette, 1961 Anayasası bir sene içinde hâkimleri murakabe etmesi lâzım gelen kanunun çıkarılmasını şart koymuştur, 11 senedir hâla bu kanun çıkmamıştır. Zannederim geçenlerde çıkmış, bilmiyorum, gözüme ilişti fakat, daha tatbik mevkisine de konmamıştır malesef.

Şimdi avukatın elinde bir murakabe vasıtası olarak, tek, hâkimin reddi kalıyor. İster suiniyetli olsun, ister hüsnüniyetli olsun, bu bir murakabe vasıtasıdır aynı zamanda. Hâkimin keyfi hareketlerini, keyfi kararlarını, keyfi davranışlarını önleyici mahiyette telâkki edilebilir. Ben, hakkına inandığım bir şahsın hakkını korumak bakımından hâkimin yanlış kararlarını, devam edegelen haksız davranışlarını ret konusu yapabilirim. Netekim yaptım beyefendiler, şahsen benim başımdan geçmiştir, Midyat Ağırceza mahkemesinde çok güzel taleplerim olmuştur, Ağırceza heyeti hepsini reddetmiştir. Faraza, müsaa-denizle son olarak ifade edeyim, faraza beynine şu kadar bir taş girmiş bir adamın konuşup konuşmayacağı hususunun veya dağa çıkıp çık-maması hususunun adli tiptan sorulmasını talebetmişimdir, reddine demiştir. ^Halbuki davanın ruhunu bu teşkil etmiştir ve hâkimleri

üstüste reddetmek zorunda kalmışımıdır.^En sonunda istinkâf etmişlerdir. İstinkâf üzerine Diyarbakır Ağırceza Mahkemesine intikal eden bu dava beraatle sonuçlanmıştır. Ve Ağırceza mahkemesi sormuştur ^Adli Tıptan, evet demiştir, şu kadar taş beynine giren bir adam yerinde yığılır kalır. Demiştir bunu ve bu suretle bütün şahitlerin ifadesi çürümüştür, adamlar beraat etmişlerdir.

Şimdi demek ki ben icabında ret müessesesini bir hakkın korunması bakımından kullanacağım. Bunu hâkimler bize çok görüyorlar ve bizi mahkemelerde süründürüyorlar, hakkımızda davalar açıyorlar.

^Bu itibarla, mesele her şeyden evvel benim nâçizane kanaatime göre, bir güvenlik, bir hürriyet içinde çalışmameselesidir. ^Ben bugün avukatın hür olduğuna inanmıyorum arkadaşlar. "iç bir avukat," ben hürüm" diyemiyor. Ben bugün örfi idarenin tevkif ettiği bir adamın karşısına gitmekten korkuyorum. Diyarbakırda, Adana'da bir sanık beni avukat tutmak istediği zaman, çağırıldığı zaman gitmekten korkuyorum. Benim hakkımda takibat yapılacak, tahkikat yapılacak, beni içeri atacaklar diye endişe ediyorum arkadaşlar. Hani avukatın hürriyeti? Hani güvenliği? Kalmış sosyal güvenlik, vazgeçtik sosyal güvenlikten, ben 23 senelik avukatım, milletvekilliği yaptım, hâkimlik yaptım, emekli olmak istedim arkadaşlar, müracaat ettim, muamele, muamele, değişik değişik kanunlar, çeşitli kanunlar, en sonunda bana dediler ki, sen 13 bin lira borçlanacaksın. Ne alacağım? 23 bin lira. Y-ani benim elimde 10 bin lira para kalacak. Otuz sene çalış, on bin lira ikramiye al, o da odacı ikramiyesidir beyefendiler. ^Neysel, bunun üzerinde durmayalım, bu çok muğlâk ve karışık. ^Kars Barosu Başkanı arkadaşım belirtti, çok karışık bir şeydir, yirmi, otuz kanun çıkmıştır, emeklilik mevzuatı çok karışıktır,

ileride bu tanzim edilir.Fakat bundan önce,her şeyden önce arkadaşlar,avukatın güvenliği meselesini mutlaka ele almak şarttır.

Sonra,diger bir noktaya temas etmeme müsaadenizi rica edeceğim.Arkadaşlar,avukatın güvenliğinin yanı başında,mahkemelerin güvenliği de kalmamıştır Türkiyede.Buna sebep,buna çeşitli sebepler vardır.Bir kaç tanesini müsaade ederseniz ifade edeyim.Bir tanesi,mürettep ağırceza mahkemeleri meselesidir.Mürettep ağırceza mahkemelerinde,biliyorsunuz hukuk hâkimi,asliye ceza hâkimi,asliye hukuk hâkimi,reisle içtima ederler ve heyeti teşkil ederler.Bilfarz birisi izne mi gitti,veya hastalandı,heyet teşekkül etmez,heyet teşekkül etmediği için bu sefer dosya tâyini mercie gider,bir de bakarsınız ki Mardinde rüyet edilmekte olan dava gelmiş Maraşa.Diyarbakırda rüyet edilen dava gelmiş Niğdeye.

Beyefendiler bendenizin Niğdede,Maraşta,Malatyada,Gazi Antep^{te},Urfada, Elâzığda, Siirtte davalarım var.Ve bir kere biz her ay çanta elimizde,cübbemiz sırtımızda şu beldeden şu beldeye koşturur dururuz.Beyefendiler bu çok basit,bir hâkim gönderirsin oraya,bir ilave kadro verirsin bu davayı halledersin veyahut ta mürettep ağır ceza mahkemesini müstakil ağırceza mahkemesi haline getirirsin.^Dahası var beyefendiler.Bir başkası,efendim Adalet Bakanlığı çeşitli nedenlerle,çeşitli baskılarla diyeyim hatta,bir de bakarsınız bir emniyet mülahazasını ortaya atmışlar,bu emniyet mülahazasına binaen davayı bir yerden kaldırıp öbür tarafa nakletmişler.Ben size söyleyeyim beyefendiler,bizim Mardin bölgesinde cezaevinin arabası yoktur diye davalar naklediyor Adalet Bakanlığı.Ben geldim görüştüm orada Müsteşar Melih beyle.Efendim nasıl olur? Var efendim,buyurun işte.Senin ne hakkın var beyefendi?

Çok istirham ederim,eğer iki üç sanık için bu bir gerçek

ise, bu bir tehlike teşkil ediyorsa o zaman diğersanıklar için de aynı tehlike vârittir, mahkemeyi kapatman lâzım. Madem cezaevinin arabası yoktur diye, sen dava naklediyorsun ve bunu emniyet bakımından kâfi bir sebep olarak telâkki ediyorsun, o halde o mahkemeyi kapat, oradaki bütün sanıkları başka yere naklet.

Bu suretle nakledilmiş davaların sayısı üç binin üstünde beyefendiler. Türkiye bugün hercümerç içinde. Evet ben inceledim bu konuyu arkadaşlar. Hercümerç içinde. Oradan oraya, oradan oraya, oradan oraya nakledilmiş davalar. Bizim bir arkadaşımız netekim yapmıştır, 104 davada, hem birlikte yapmıştır, maalesef içimizde de doğru hareket etmeyen arkadaşlar vardır, bunu esefle söylemeye mecburuz, her mesleğin iyi insanları ve yanlış çalışan insanları vardır. Gitmiştir, müracaat etmiştir, demiştir ki cezaevinin arabası yoktur, şu dava, şu davanın emniyet mülâhasasıyla naklini isterim demiştir. Vali de bir yazı yazmış, Adalet Bakanlığı da iyi bir tetkik yapmadan 3. Ceza Dairesinden bir karar almıştır, davalar başka taraflara gitmiştir.

Şimdi, karşılıklarına çıkıp sorduğumuz zaman, onlar da şaşmışlardır. Ve bu sefer vali hatasını anlamıştır, Adalet Bakanlığı hatasını anlamıştır ama biz ne yapalım 3. Ceza Dairesi bir kere bir karar vermiş, yapamayız. Yapar efendim, verir, ben gittim 3. Ceza Dairesi Başkanına rica ettim. Hâkim odur ki hata ettiği yerden dönebilir. Eğer hata ettiğiniz yerden dönerseniz hâkimsiniz beyefendi. Her mahkeme hata edebilir, hatanızı tashih edin. Etmediler.

Şimdi, buna mümasil Türkiyede gerek avukatın ve gerek mahkeme teşkilâtının güvenliği bir hercümerç içindedir. Bunların behemahal ele alınması bu meselelerden kâfi derecede mutazarrır olmuş bulunan adaletimizi korumak icabeder kanısındayım. Bu bakımdan sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim. Hepinizi hürmetle selâmlarım.

BAŞKAN-- Antalya Barosu sayın Başkanı Zeki Şeremet.

ANTALYA BAROSU BAŞKANI ZEKİ ŞEREMET-- Sayın Başkanlarım,
sayın arkadaşlarım,

Arkadaşlarımla temas ettikleri bir nokta var, o çok önemli. Takdir edeceksiniz, avukatların Adalet Bakanlığı nezdinde itibarları yok. Elimize gelen evrakta ki bunlar umumiyetle şikâyet dilekçeleri üzerine yapılan muamelelerin bir özeti halinde bulunmakta. Filan avukatı filanca şikâyet ediyor, Ceza İşleri Genel Müdürlüğü ait olduğu savcılığa gönderiyor, alelusul bir tahkikatla Bakanlığa geliyor evrak. Bakanlığa geldikten sonra muhakkak zihniyeti dar, avukatlık mesleğinin fuzuli bir meslek olduğu kanaatinde olan bir tahkik hâkiminin elinde bu evrak, dört satırlık bir daktilo sayfası içinde Bakana değil, kanunun emrine rağmen Bakana değil, bir genel müdere, bir müsteşar yardımcısına gidiyor, ki onlar da o kadar ayıp şekilde hareket ediyorlar ki, klişe basarak " olur ", mahkemeye avukat. O zaman avukatın gideceği yer, ağırceza mahkemesinin çerçevesi içindedir. Bunların maalesef şahidi oldum ve çok üzgünüm. Yazdım birkaç defa. Gerekçe.. Gerekçe diye bir şey yok. Bir Ceza Hukukçusu olarak sayın Başkanımızdan bu hususun bilhassa önemle takibini ben dileyeceğim. Hakikaten itibarımız yok. Ne olursa olsun, en ufak bir şeyden gönderiliyor, ondan sonra insafı ağırceza reislerinin eline gelirse itiraz vesaire halinde, durduruyorlar işi ama iş bir kere de büyüyor. Çok zor durumlarda kaldığımız oldu ve insanın da gücüne gidiyor. 4ki satırlık yazı, derhal tamam. Bir müsteşar yardımcısı, o yoksa bir umum müdürün elinden çıkıyor. Bu kanunun maksat ve gayesine aykırı bir durum ve aynı zamanda bir itibar meselesi ki Bakanlık her şikâyette avukatın haksız olduğuna, o fiili işlediği kanaatine sahip. Bunun önemle ele alınmasını çok rica edeceğim. Her halde bir müsbet neticeye de varacağız.

İkinci bir noktayı da kısaca arz edeyim. Bu toplantı çok faydalı oldu. Sık sık tekrarını temenni ediyoruz. Ancak, gününü daha münasip günlere, tatil günlerinin dışına götürülmesinde de fayda var. Bizim de, diğer memurlara nazaran çok ağır hizmetlerimiz, hâkimlerden daha çok yorulmamız belli, yorulduğumuz halde, olduğu için gelememişler arkadaşlar, öyle anlaşılıyor. Yoksa bütün Başkanlar yahut temsilcileri gelirlerdi. Birliğimizin kuruluş gününü, Avukatlık Kanununun mer'iyete giriş gününü de daha büyük şekilde kutlama çarelerini bulmalıyız. Bu her zaman için de mümkün. Adalet yılında belki, dün akşamki bir sohbette muttali oldum, bize bir konuşma imkânı vermeyebilirler ama bizim elimizde Avukatlık Gününün kutlanması dolayısıyla çok büyük konuşmalar yapabilecek fırsatlarımız mevcut. Bunun da nazarı itibara alınmasını dileyeceğim.

Hepinize sonsuz saygılar sunarım.

BAŞKAN--Amasya Baro Başkanı sayın Zeki Göneng.

AMASYA BAROSU BAŞKANI ZEKİ GÖNENG - Sayın Divan Başkanı, muhterem arkadaşlarım;

Bir adalet güvenliğinden bahsediyoruz, bir de avukatın itibarından. Bizim mesleğin içe dönük konuları sadece avukatların birbirleriyle münasebetleri değil, daha çok mahkemelerle olan karşılıklı münasebetlerine dayanır. Şimdi bir misal vereyim, bir gün bir kazaya gidiyoruz, hâkimin birisi tâyin edilmiş, öteki hâkim rapor almış. Zabıt kâtiplerine iş kalmış, müvekkillerimiz yanımızda. Şimdi böyle bir vazeyette ne yapabilirsiniz? Böyle bir vaziyette vatandaşın adalete güveni olur mu? Böyle bir vaziyette avukatın itibarı kalır mı?

İkinci misal, Birliğe de gönderdik, Amasyada tek Asliye Hukuk Hâkimliği var. İki buçuk senedir raporlu. Şimdi efendim, öyle bir şey ki, bizde moda oldu, hâkimler artık rapor almaya başladılar. Çünkü

bir şey yapamadık. Hensehrilerimiz şikâyetçi. Peki baro şikâyet yapıyor, bir şey olmuyor. O baronun, o baro mensuplarının itibarı kalır mı arkadaşlar? Bir şey düşünülebilir, biz eğer haksız bir şikâyet yapmışsak bizim hakkımızda kanuni muamele yapılsın istiyoruz. Sonra ne oluyor? 10 senedir davalar bitmiyor. Vatandaş mahkemeye gelmez oluyor. Neden? Bir defa, adalete güveni yok, ikincisi, işi bitmiyor, üçüncüsü, bitse de zaten yüz binliralık bir davayı kabul edin, neticesi ne oluyor? Sıfır.

Bu durumda arkadaşlarımdan birisi biraz bahsettiler, acaba Yüksek Hâkimler Kurulunda hakikaten Birliği temsil eden, hiç olmazsa bir arkadaşımızın bulunması bu yaramıza bir çare bulabilir mi? Düşünülebilir. Ama, bu şartlar altında ne avukatın itibarını temin edebiliriz, ne adalete güven kalır.

Saygılarımla.

BAŞKAN- Başka söz alan yoksa ve müsaade ederseniz ben konuşmak istiyorum.

İSTANBUL BAROSU BAŞKANI FERRUH DERELİ- Değerli Başkanlar, bu toplantının yapılabilmesini temin etmiş olan sayın Birlik Başkanına ve Yönetim Kuruluna İstanbul Barosunun gönülden şükran hislerini özellikle belirtmek isterim.

Ben, İstanbul Barosunun adli reformla ilgili görüşünü ifade etmek için söz aldım. Bunu rapora koymadık. Ayrı bir önem taşıyor. Söyleyeceğim şeylerin tahakkuku ve Birlik tarafından yapılmasının, gerçekten güç olduğuna inanıyoruz. Ancak, kuruluşundan bu yana sayın Başkan ve Yönetim Kurulu o kadar başarılı neticeler elde ettiler ki, güç, tahakkuku gerçekten güç olan şeyleri istemek cesaretini de bize vermiş oldular.

Değerli Başkanlar, adalet üç etkenin tesir ve durumuna

bağlı. Birincisi, eleman. İkincisi mevzuat, üçüncüsü malzeme. Elemanda hâkim, savcı, avukat, kalem memurları ve icra memurlarını anlıyorum. Mevzuatta bütün kanunlar ve içtihatlar yer alıyor, malzemede, adaletin temini için lâzım olan bütün gayrimenkul ve menkul mallar var.

Bazı çevrelerde adli reformun, kanunlarda bir iki değişikliklerle yapılabileceği inancı var. Bu inancın yanlış olduğunu Barolar Birliği kökünden yıkmalıdır. Çünkü, eleman, mevzuat ve malzeme muayyen bir seviyeye çıkarılmadığı takdirde hiç bir neticenin alınması mümkün değildir. Hâkim, iyi yetişmeli, avukat o seviyede olmalı ve bağlı bulunduğu baro mutlaka bağımsız olmalı, toplama kalem personeli ile iş görmek mümkün olmadığı mutlaka anlaşılmalı. Bugün mübaşirden memur, başkâtip yapıyoruz, hatta harç hesabını bilmeyen başkâtiplerin bulunduğu da bir gerçektir.

Hâkimi ilçeye tâyin ediyoruz. Lojmanı yoktur, hepimiz bilirsiniz. İlçede mülk sahibi eşraftır, ağadır. İlçeye gönderdiğimiz hâkimi ilk önce onun önünde boynu bükük bırakıyoruz. Böyle adalet teşkilâtı olmaz. Şu anda anılarımı tazeliyorum, tahminen yirmi, yirmibeş sene evvel, belki daha fazla, Üniversiteye konferans vermek için gelmiş olan bir İngiliz hâkimi, "İngiltere Hükümeti her ilçesine bir hâkim gönderecek kadar zengin bir memleket değildir" demişti.

Adalet anlayışı bu olmadıkça, reformu yerine getirmek mümkün değil. Bugün hâkim kendi imkânlarıyla kitap alması, içtihatları takibetmesi mümkün değil. Hiç bir adliye binasında kütüphane yoktur. Bilhassa uzak vilâyetlerde hâkim bunları kendi imkânlarıyla ve güçlüklerle elde etmek durumundadır. İstanbulda var, diğer bazı vilayetlerde de var, biliyorum, bir tevzi hâkim sistemi var. Yani, istediğiniz hâkime davanızı gördüremiyorsunuz. Tabii hâkim sistemini Yüksek Hâkimler Kurulu kendiliğinden ortadan kaldırmış. Bir hâkime davayı veriyor-

sunuz, muayyen bir sırada hangi hâkim varsa, davanız ona gidiyor. Bu esastan sakat bir görüş. Adliye reformu yapılacaksa, ilk önce vilâyetlere aynı karakterde, aynı bilgide hâkim tâyin etmemek yolları aranmalıdır. Ben avukat olarak gayet tabiidir ki, gününde karar veren, vazifesine bağlı ve bilgisine inandığım bir hâkime müracaat edeceğim. Biz bunu bütün açıklığıyla Yüksek Hâkimler Kuruluna da intikal ettirdik. Bir vilâyetteki 15 güne tâlik yapan bir hâkim vardır, üç aya tâlik yapan bir hâkim vardır. Kararlarının % 90 ı bozulan bir hâkim vardır, % 90 tasdik edilen bir hâkim vardır. Karakterine inanılan bir hâkim vardır, inanılmaz bir hâkim vardır.

Gayet tabiidir ki, ben inandığım hâkime gideceğim. Bir tevzi sistemiyle bu hakkım elimden alınması mümkün olmamalıdır.

İkinci konu, kanunların ayıklanması ve içtihatların mutlak surette neşredilmesini temin etmek gerekir. Kanunlarla ilgili olarak bir nebze raporumuzda bahsettik. Bugün hakikaten adalet çevrelerini çalışmaz hale getiren hükümler kanunlarda yer almış bulunuyor. Ben öyle inanıyorum ki, hatta kanunu yapanlar dahi zaman zaman bir asliye ceza mahkemesinin merci tayin edilmediği zaman, bir ceza ile ilgili mevzuda onun asliye ceza mahkemesi olduğunu da bilmezler. Asliye hâkimi, dâvet ettiği bir şahit gelmezse para cezası verir ama onun hakkında bir kamu davası açmaz. Bir Sosyal Sigorta müfettişi, dâvet ettiği bir şahıs gelmezse, gelmemesi sebebiyle hakkında kamu davası açmak yetkisine sahiptir. Böyle kanun hükmü olmaz.

Onun gibi, ahlâki redaatle hiç ilgisi olmayan, Sosyal Sigortalara zamanında prim belgelerini vermeyen veya primlerini ödemeyenler hakkında kamu davası açılması, PTT ile ilgili aidatların ödenmemesi halinde kamu davası açılması, başka memleketlerde

emsaline tesadüf edilen konular değildir. Bunların mutlak surette ayıklanması lâzımdır. Almanyada bir sulh hâkimi senede yetmiş, seksen bin kararname tanzim eder bu yolda.

Bu itibarla, bu maddeler ayıklanmadıkça mahkemelerin yükünü azaltmak mümkün değildir. Ben rakamları biraz evvel dile getirmeye çalıştım, bütün vilâyetlerde de yaptığımız tetkikte aşağı yukarı aynı neticeye varmak mümkün, bugün İstanbul vilâyetinde 700 000 e yaklaştı derdest dava. Sırf kamu sektöründeki zorlamalar, yani mecburi davalar ve kanunlarda gereksiz hükümler sebebiyle, Hâkimlerin bu şekilde davaların altından kalkmaları mümkün değil. Her insanın nihayet bir çalışma gücü var. Bu kanunlar ayıklanmadıkça netice meydandadır.

İçtihatlar konusu, mutlak surette neşrini temin etmek gerekiyor. Biz, Yargıtay Başkanlığına, masraflı bize ait olmak üzere, kararlar yazılırken bir suretinin gönderilmesini istedik. Dedik ki, pelür kâğıdını göndereceğiz, posta masrafını göndereceğiz, kararlar yazılırken bir suret te Baromuza gönderilsin, bunu neşredeceğiz. Olumlu bir sonuç almak imkânı bulunmadı.

Üçüncü bir konu, malzeme konusu. Adalet binalarının durumu ve kullanılan malzeme. Bugün belki Türkiye'de en büyük adalet binası, ismine saray denilen bir bina, İstanbul'da var. Ankaranın durumu acıklı, hakikaten bütün meslekdaşlarım biliyor ve üzüntü ile ifade etmem gerekir ki Cumhuriyetin ilânından bu yana Ankara'da bir adliye sarayının yapılmamış olması, gerçekten üzerinde durulacak ve belki de bir kısım neticeler çıkarılması gerekli bir olaydır. İstanbul adliyesinde eğer barolar kâğıt ve malzeme yardımı yapmazsa, kararlar yazılamaz.

Bu da bir vâkıa. Bir kısım hâkimlerin, makinelerini bankalardan temin ettikleri de ayrı bir gerçek. Adalet bu duruma düşürülemez. Bakanlık ilk önce bütün bunları nazara alması lâzım gelir. En iyi hâkimi

tâyin edin,kalemi yoksa,malzemesi yoksa ne yapacak?

Bu üç unsuru birlikte muayyen bir seviyeye,bir ölçüye çıkarmak imkânımız olmazsa netice almamız gayet tabiidir ki,hiç bir şekilde mümkün değildir.

Biz, İstanbul Adalet Sarayının bu şekliyle çalışma yeteneğine sahibolup olmadığını,yani burada adalet tevziinin mümkün olup olmadığını Üniversite yetkililerine tetkik ettirdik.Tıp Fakültesine müracaat ettik,İçtimaiyat Fakültesine, İşletme Enstitüsüne müracaat ettik.Biraz vaktinizi alacağım, kısadır,raporlar çok enteresan olduğu için ve aşağı yukarı yalnız İstanbul Adalet Sarayının değil, Türkiyede adalet dağıtılan bütün binaların durumunu gösterdiği için çok dikkate şâyandır, o itibarla izninizi alarak raporu aynen,netice kısmını okuyacağım.

İlk rapor,Tıp Fakültesinin raporu;

"Bina,kapasitesi üzerinde bir çalışmaya zorlanmaktadır. Bunun için,şahıs başına gerekli hava çalışma yerlerinde yetersizdir. Adliye binasında hava fevkalâde kirli ve tozludur.Bunlar,çalışma selâmeti,verimi ve bilhassa adalet gibi çok hassasiyet isteyen bir konuda mühim aksaklıklar doğurur.Binada her an için kapasitesi üzerinde bir insan kitlesi ve gürültü olduğundan ayrıca adalet terazisinin hassasiyeti bakımından düşündürüçüdür.Gürültünün,insanın sinirsel ve ruhsal sistemine olan tesiri,bugün birçok tıp dallarında önemli bir konu olarak işlenmektedir.Ve mühim kararlarda insanı yanıltıcı bir faktör olarak belirlemektedir.

Ayrıca,bir âmme davası açmak gibi çok önemli bir konuya eğilmiş olan bir insanın,savcılarının beş altısının bir odada çalışma zorunda kalması da,bu bakımdan üstünde durulmaya değer" deniyor.

İçtimaiyat Enstitüsü aynı konuda," her gün işi olan vatan-

daşlardan ve ilgililerden mürekkep sıkıcı ve ezici bir kalabalığın, büyük bir insan topluluğunun devamlı akışına, giriş ve çıkışına sahne olan Adalet Sarayı Binası genellikle bilinen sebeplerden her yıl artış gösteren ihtilâfların ve davaların büyüyen hacmi karşısında, ihtiyaç duyulan yeni ilave kuruluşlarla genişleyen ve sayıları artan adli mercileri, mahkemeleri ve bunlara bağlı görevlileri barındırmaktan çok uzaktır.

Sürekli olarak zorlanan istiap haddi dolayısıyla iç teşkilatta meydana getirilen ek ve tâdillerle, İstanbul Adalet Sarayı binası çok acaip ve garip bir şekil almakta ve diğer yandan karanlık ve kasvetli bir manzara arz etmektedir.

Görevlilerin ve halkın çalışamayacağı, dayanamayacağı bir takım ciddi sıkıntıların ve ağır şartların mevcut olduğu hakkındaki müşahede maalesef yaygındır."

Aslında bu hüküm, Türkiyedeki bütün adalet sarayları içindir. Hukuk Fakültesi, Usul hükümlerinin bu binada uygulanamayacağını, Çalışma Enstitüsü veriminin bu binada nisbet bakımından dahi hesaplanamayacağını bildirdi. Bir başka açıdan rakam vereyim, her günü iki iş ünitesine alırsak, Cumartesi dahil, bir iş ünitesi vardır. Hâkim, odası olmadığı için, haftada aralıklarla yarım gün çalışır. Yani üç iş ünitesini değerlendirebilir. Geriye sekiz iş ünitesi, dört kâmil gün boş kalır. Bu, aynı zamanda görev şuurundan uzak bir kısım hâkimlerin, -onu da ifade etmeye mecburum, sığındıkları bir konu olarak ortada durmaktadır.

Bu, adalet çevrelerine ait ve Birliğin zorlaması gereken konular, ama sadece bu değil, adalet çevresinin dışında devletin zorlanması gereken konular var. Bunun bir tanesi, zamanında alınmamış ekonomik ve sosyal tedbirlerin bütün yükünün, bugün adalet çev-

üzerinde olduğu da bir gerçektir.

Binaenaleyh, bunların zamanında alınmasını temin etmek, zamanında alınmadığı takdirde de adalet çevresine kabahat bulmamak gerektiğini de açıkça ifade etmek icabeder.

Nihayet bir eğitim meselesi de ortadadır. Bugün İstanbulda aktif nüfusun hepsi davacı veya davalı. Bu rakamlar gayet kesin. Bir milyon aktif insan var, altıyüz bin dava var. Tek taraflı davaları bir tarafa bırakırsanız bir yarısı diğer yarısı aleyhine davacı, veya davalı!

İka ettiği zararı kendiliğinden ödeyecek, hıssımlık vazafelerini müdrik insanları, suç teşkil eden fiil ve hareketlerden kaçınan insanları yetiştirmek lâzımdır, eğitmek lâzımdır. Ama eğitim adliyyeye ait bir sorun değil, devlete ait bir sorun ve eğitimin başarı kazanması oranında toplum, medeni toplumlar arasında ancak yerini alır. Bu eğitime de devlet mutlaka zorlanmalıdır.

Hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, başka söz alan olmadığına göre saat 14.00 te toplanmak üzere toplantıya a' a veriyorum.

KAPANMA SAATİ; 12.45

İKİNCİ OTURUM

AÇIIMA SAATI ; 13.30

BAŞKAN- İstanbul Barosu Başkanı Ferruh Dereli.

BAŞKAN.Y.- Denizli Barosu Başkanı Aziz Behçet Çomakoğlu.

KATİPLER- Dursun İspiroğulları -Yüksel Babür.

" İçe dönük çalışmalar hakkında Baro Başkanları veya temsilcilerinin görüş ve dileklerinin bildirilmesi ve görüşülmesi"

BAŞKAN- M-alûm olduğu üzere gündemin 5 inci maddesini görüşmeye devam ediyoruz.

Hatay Barosu Başkanı sayın Nabi İnal, buyurun efendim.

HATAY BAROSU BAŞKANI NABİ İNAL- Muhterem Başkanlar;

İçe dönük çalışmalarla ilgili olarak Hatay Barosunun ve şahsımın görüşlerini kısaca arzedeceğim. İstanbul Barosunun bu konudaki çok kıymetli çalışmalarına, fikirlerine aynen katıldığımızı da bu arada belirtmek isterim.

İçe dönük çalışmalarla ilgili olarak Barolar Birliğinin eğilmesinde fayda gördüğümüz meseleleri kısaca arz ediyorum. Bunlardan birinci ve ikincileri Bursa Toplantısında Genel Kurul delegesi olan arkadaşımız da orada arzetmişlerdi, ancak bugüne kadar müsbet bir netice alınamamıştır.

Bir tanesi, bilhassa Hatay, Adana, Mersin gibi o bölgenin avukatlarını ilgilendiren döviz mecburiyeti konusu var. Türk Parasının Kıymetinin Korunması hakkındaki 14 sayılı Kararname her zaman avukatların karşısına çıkar, üç yüz, beş yüz, bin, üç bin, beş bin liralık vekâlet ücreti için döviz alma, döviz bozdurma mecburiyetini

avukatlara yükler ve bunu yapmayan, yapamayan avukatlar da ağırceza mahkemesinde hâkim karşısında hesap görürler ve mahkûm olurlar. Bugün Türkiyede bir kuyumcuya giden bir turist, bir ecnebi on bin, yüz bin, iki yüz bin liralık bir mücevher satın alır, bir doktora gider ameliyat olur, beş bin, on bin, yirmi bin lira para verir veya hut her hangi bir tüceara gider, dilediği miktarda alışveriş yapar, bunun hiç birinin dövizi ve döviz alım bordrosu kendisinden sorulmadığı halde avukattan, yaptığı işin karşılığı olarak döviz alma mecburiyeti yüklenir ve bunu almadığı takdirde de, mahkemeye gider. Bilhassa mesleğe yeni başlayan arkadaşlarımız bu konuda tecrübesiz oldukları için maalesef devamlı olarak bir yandan döviz mahkemesine çıkmakta, öbür yandan da disiplin yönünden gereği yapılmak üzere de baronun karşısına suçlu olarak çıkmaktadır ki, bu konuya Türkiye Barolar Birliğinin eğilerek en kısa bir zamanda bir çözüm yolu bulmasını diliyoruz.

İkinci olarak üzerinde durulması gereken konu da, Kayseri sayın Baro Başkanının da arz ettikleri gibi, Sosyal Sigortalar daki günlük kazançların yeniden ayarlanması meselesi. İlk kuruluş döneminde bazı arkadaşlar bilmemezlikten, bazı arkadaşlar muayyen tereddütlerden ve bazıları da geçici maddenin çıkmayıışı yüzünden maalesef günlük kazançlarını çok düşük olarak göstermişlerdir. Bunların bir kereye mahsus olmak üzere yükseltilmesi veya dilediği şekilde ayarlanması için Sosyal Sigortalarla temasa geçilmesi ve bu yönde müsbet bir karar alınmasını diliyoruz.

Bu iki dileğimiz zaten Bursa Genel Kurul toplantısında delege arkadaşımız tarafından da arzedilmişti. Bunlara bir an evvel eğilinmesini istirham ediyoruz.

Devlet avukatları problemleri de, bütün baroların müşter

bir derdidir.Ü-niversite tahsilini yapmış, stajını yapmış, bir çok mahrumiyetler içerisinde yetişmiş, baroya kaydedilmiş meslekdaşlarımız maalesef Personel Kanunu ve bugüne kadar çıkartılmayan kararname hükümlerine göre de avukatlık ücretini alamamaktadırlar. Gerçi, son olarak müjdeli bir haber gelmişti, ama maalesef kararnamenin çıkmadığını, çıkırsa bile çok cüz'î bir vekâlet ücretinin bu avukatlara verileceğini ayrıca işitmiş bulunuyoruz. Bu konuda da sayın Birlik Başkanının ve Yönetim Kurulunun üzerinde hassasiyetle durmasını temenni ediyoruz.

Adana Barosu sayın Başkanının da bir nebze temas ettikleri gibi, stajyerler ve mesleğe yeni başlayan avukatlar gerçekten bir problem olmaktadır. Mesleğe yeni atılan bu arkadaşlarımız tamamen yoksulluk ve imkânsızlıkla karşı karşıyadırlar. Ve bu mahrumiyet içerisinde hayatlarını idame ettirebilmek, karınlarını doyurabilmek için maalesef çeşitli yollara da meslek bakımından, mesleğin vekarına uymayan çeşitli yollara da başvurmak zorunluğunu duymaktadırlar. Bir bakıma onlara hak veriyoruz, fakat öbür taraftan mesleğin vekarı, onuru bakımından, ağırlığı bakımından da üzüntü duyuyoruz.

Biz avukat olarak, barolar olarak, Barolar Birliği olarak bu arkadaşlara, mesleğe yeni başlayan arkadaşlara iş olanakları sağlamak zorunluğunu duymamız gerekir. Gerçi bu bir mevzuat meselesidir, kanun yoluyla muayyen teklifler getirmek suretiyle bunlara hal çaresi bulunabileceği gibi, ilk ağızda, Türkiye içerisindeki kadrolu boş, münhal avukatlıkların Türkiye Barolar Birliğine bildirilmesi ve Türkiye Barolar Birliğinden barolara yapılacak tâminlerle, yeni başlayacak arkadaşlara bu boşlukların, boş yerlerin duyurulması suretiyle bunlara iş sağlanması mümkün olabilir. Bunun dışarısında bir mevzuat değişikliğiyle, mesleğe yeni başlayacak, hayata yeni atılacak

arkadaşlara muayyen sulh hukuk ve sulh ceza davalarının muayyen ölçüler içerisinde barolarca dağıtılmasının, verilmesinin temini sağlanabilir. Bunun, bu bir tekliftir, incelikleri, şekli organize edilmesi, daha geniş bir toplantıda halledilecek bir konudur. Yalnız fikir olarak bu yeni başlayan arkadaşlara iş sağlanmasını ve kendi görüşümüz olarak ta bu iki yoldan faydalanılmasını uygun görüyoruz.

Bir de, yine içe dönük çalışmalar içerisinde bugün Türkiye'de on bini aşkın avukat mevcuttur ve güney, Ankara bölgesi, Ege ve İstanbul bölgelerini, Karadeniz bölgelerini alırsak oradaki avukat nisbeti çok yoğun hale gelmiştir. Artık öyle zannediyoruz ki avukatlar içerisinde de ihtisaslaşmaya önem vermek gerekir.

Bu ihtisaslaşma ve bunun ne şekilde gerçekleşeceği konusunda da sayın Birliğin, diğer dünya barolarında, diğer ülkelerdeki mevzuatı, usulü ve tatbik şekillerini nazarı itibara almak suretiyle bir tasarı hazırlaması, bunu önümüzdeki Genel Kurula sunması ve oradan da alınacak tasvip veya daha olgun bir şekil getirildikten sonra tatbik şekline koymasında fayda görüyoruz.

Staj yönetmeliği, baroları ciddiye bugüne kadar çok meşgul etmiştir, bir çok karışık problemlerle karşı karşıya kalmışızdır. Bugüne kadar yeni bir yönetmelik çıkmamış, eski yönetmelik tamamen tatbik kabiliyetini kaybetmiş olmasına rağmen, maalesef bizzat tatbik edilegelmektedir. Bir an evvel bu staj yönetmeliğinin de çıkartılması ve barolara kayıtlarda da her baronun ayrı ayrı usul tatbiki ve takibi değil, yeknesaklığın sağlanması, tek bir usul, tek bir şekle göre barolara kayıt, nakil ve kayıt silmelerinin uygulanmasında yine fayda görüyoruz.

Hâkim, avukat ilişkisi maalesef hiç te iç açıcı değildir. Kendi bölgemizde, iftiharla söyleyelim, bu ilişkilerde her hangi bir

sürtüşme yoktur, fakat bir çok yerlerde bizzat müşahede ettiğimiz veya dinlediğimiz, bize anlatılan olaylar, hakimlerle avukatlar arasındaki münasebetlerin hiç te iyi olmadığını göstermektedir. Bunun da en büyük nedeni bizce hâkimler, avukatlık müessesesini, müdafaayı maalesef henüz kabul edip, hazmetmemişlerdir. Avukatın yapmış olduğu muayyen savunma hareketleri, bazen hâkimlerce çok sert ve çok kötü bir şekilde karşılanmakta, bu mesleğin vekarı bakımından her halde hoş bir hareket olmasa gerek.

Adliye binaları içerisindeki avukatlara tahsis edilecek odalar meselesi de bir problem olmakta devam ediyor. Hatayda kırıkhan odası için başımıza gelen bir hâdise; tahmin ediyoruz ki bir çok illerde de bir çok baroların başına gelmiştir ve bir hâkim çıkmıştır, hiç bir yetkisi olmadığı halde adliye binalarının idaresi tamamsavcılarının elinde, savcılara ait olduğu halde, hâkim çıkmıştır, yazı ile, müzekkere ile, karakola bir müzekkere yazar gibi, jandarmaya bir müzekkere yazar gibi baroya bir müzekkere yazmak suretiyle, " odanız elinizden aldım. Tebliğ olunur" demiştir. Biz gerekli müracaatlarımızı yaptık, gerçi müracaatlarımız derhal semeresini verdi, Bakanlık işe el koydu, odamız iade edildi ama kırılan haysiyetimiz hiç bir zaman iade edilmedi ve buna ilaveten de Yüksek Hakimler Kurulu, yapmış olduğumuz, hâkimin adliye binalarının idaresi ile ilgili vazifesi olmadığı halde, vazifesi dışarısında işlemde bulunduğu yolundaki itirazımızı, şikâyetimizi maalesef hâkim hakkında yapılacak hiç bir işlem yoktur diyerek reddetmiştir.

Bu konuda da hassasiyetle durulması, Bakanlıkla gerekli temasın yapılarak her adliye binası içerisinde avukatlara bir oda tahsisi cihetine gidilmesi, üzerinde daha ciddi bir şekilde ilgilenilmesi faydalıdır kanısındayım.

Baroların temsili meselesi. Bu da bir çok zamanlarda yine srtme konusu olmaktadır. Kanundaki açık hükme, baroların resmi törenlerde Cumhuriyet Savcılarının yanında yer alacağı açık hükmüne rağmen, maalesef bir çok yerlerde protokolün tatbik edilmediği, buna aykırı davranıldığı görülmektedir. Biz de bazı örnekleri oldu, çevirdik, kanun maddesinden bahsettik, ikaz ettik, ihtar ettik, en nihayet bu Hatayda yer etti ama, sorduğumuz diğer bir çok vilâyetlerde henüz bu tatbikatın yapılmadığını görüyoruz. Baroların temsiline de, avukatların, baronun kendini saydırmaması bakımından önemli olduğu kanısındayız.

İçtihatlar meselesi de Barolar Birliğinin, üzerinde hassasiyetle durması gereken en büyük problemlerinden biridir. Maalesef içtihatların temininde büyük güçlükler, büyük sıkıntılar içerisindeyiz. Gere yine Erdoğan bey yan yan bakıyor, para diyor, bu para meselesi ama bu para meselesinin yanında bu içtihatların da bir an evvel Türkiye Barolar Birliğince ele alınmak suretiyle çıkartılması, tahmin ediyoruz ki paranın temininde de biraz faydalı olur.

Yeni, B rlik binası alınmaştır, hayırlı olsun, çok güzel bir teœebbstr. Temennimiz, kısa bir zamanda bu binanın Türk avukatlarına yakışır bir Şekilde yeniden inşa edilmesi ve bu inşaat sırasında, taşradan gelecek avukatların çalışmaları, dinlenmeleri, ve istirahatlerinin sağlanması bakımından çeşitli bölmeleri de ihtiva edecek Şekilde bir ideal projenin hazırlanması suretiyle yerine getirilmesidir. Bu büyük bir projedir. Bir para meselesidir. Ben Şahsen bunu da ie dönük çalışmalar içerisinde görmekteyim ve Hatay Barosu adına da konuştuğumu ifade edeyim, asgari her avukattan yüzer lira veya Birliğin bir kereye mahsus olacak bu, Birliğin takdir edeceği, tensip edeceği miktarı, bunun Genel Kurula da götürülmesi bir zornluk değil-

dir, bir temenni şeklinde alınır, barolara intikal ettirilirse, barolar teberru şeklinde bunu toplarlar, her avukat yüz veya yüz elli, iki yüz lira vermek suretiyle bug-ün bir veya iki milyon lira paranın toplanması bizce işten değildir. Yani benim kanaatim budur. Yeter ki problem anlatılsın, dava benimsetilsin. Benimsendikten sonra bugün her avukatın bir kereye mahsus yüz lira vermesi hiç bir mesele değildir, yüz liradan bir milyon lira eder asgari ve bu da zannediyoruz ki işe başlamak için hatırı sayılır bir para olsa gerek.

Bir de şu konu üzerinde durulmasında yine fayda görüyoruz; yine maddiyata taalluk ediy-or, yine avukatların sosyal güvenlikleriyle ilgilidir, Sosyal Sigortaların bize pek büyük bir şey vereceği kanısında değiliz. Sayın Başkanımızın da buyurdukları gibi bir çok şeyler söylendi, avukatlar haksız menfaatler sağlıyor dendi, şu dendi, bu dendi ama bize pek büyük bir şey sağlayacağı inancında değiliz. Verdiğimizizin bile karşılığını bize vermeyecekler. Bunun yanında, gerçi bir çok vilâyetlerde vardır yardımlaşma sandıkları, yalnız, bunlar bir kaç büyük vilayete münhasırdır ve diğer illerimizde kurulmamıştır, kurulsa bile küçük avukat sayısı olan yerlerde başarı sağlayacağı zordur. Bu itibarla Türkiye çapında bir avukatlar yardımlaşma sandığının kurulması ve buraya da yine ya Sosyal Sigortalarda kabul edilen günlük kazanç üzerinden, yahut yeni verecekleri bildirim üzerinden, günlük kazançları üzerinden muayyen bir prim kesilmek suretiyle bir para yatırılması ve netice itibarile muayyen bir hizmet döneminden sonra ayrılacak avukatlara ikramiye ve aylık bağlanmak suretiyle hiç olmazsa avukatların sosyal güvenliğinin ikinci bir yardımlaşma sandığı ile daha kuvvetlendirilmesinde yine fayda görüyoruz.

Son olarak bir nokta üzerinde çalışılmasında yine fayda görüyoruz. Bunu biz şahsen, şahsi bir engelim nedeniyle Hukuk Kongresi-

ne katılamamıştık, yalnız te lgrafla da bildirmiştik, bir Avukatlar günümüz var, fakat bu maalesef tatbik edilmiyor, edemiyoruz. Ya bu Avukatlar Gününü Türkiye çapında (5 Nisanda) tatbik etmek ve bunu bir bayram havasına büründürmek suretiyle varlığımızı duyurma olanağını arayalım veyahut Hukuk Kongresinin toplandığı tarihi Hukukçular Günü ve Bayramı olarak ilân etmek suretiyle bizim önderliğimiz altında hukukçunun, hukukun ve avukatın sesini ve varlığını duyurmaya çalışalım.

İçe dönük çalışmalar içerisinde sayın Başkanımızın ve Yönetim Kurulunun bu konular üzerine eğilmek suretiyle bizlere yardımcı olacağı kanısındayız. Hepinizi saygılarımla selamlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN-Efendim başka söz isteyen?. Gündemin 5 inci maddesi üzerinde başkaca söz isteyen bulunmadığına göre gündemin 6 inci maddesine geçiyoruz.

" Birlik-Baro ilişkileri hakkında Baro ve Birliğin istek ve temennileri "

BAŞKAN- Görüşen Başkan veya temsilcilerin bir kısmı bu maddeye de temas etmek imkânını buldular. Ayrıca bu madde ile ilgili olarak görüşmek isteyen meslekdaşım var mı efendim?. Yok.

Olmadığına göre, Birliğin görüşünü rica edeyim efendim. Buyurun sayın Bigat.

TBB GENEL SEKRETERİ Av.ERDOĞAN BİGAT- Muhterem arkadaşlar Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, kuruluşunun 3.yıldönümünde bugüne kadarki çalışmalarda barolarımızın yakın işbirliğinden ve yardımlarından içtenlikle minnettarlığını ifade eder.

Eskiden, Adalet Bakanlığı tarafından yürütülen işlerin, Birliğimize devrinden sonra, eskisini aratmayacak ölçüde ve daha seri bir şekilde işlerin düzenle yürütülmesi şüphesiz, barolarımızın içten

İlgileriyle sağlanabilmiştir. Bu yönden bu karşılıklı istekler maddesi- nin Yönetim Kurulunca gündeme konmasının esas amacı, bundan sonraki çalışmalarımızda barolarımızın eksik taraflarımızı bize bildirmeleri ve bu hatalı hareketlerimizi, noksanlarımızı iknâl edebilme imkânını sağlamak içindir.

Değerli arkadaşlarımız, bundan evvelki gündem maddesinde bu konuda da isteklerde bulundular. Steno ile teype alınıyor, Yönetim Kurulu, üzerinde gereği gibi duracaktır.

Bu vesile ile, bugüne kadarki çalışmalarda bizim barolarımız- dan bazı ricalarımızı da iletmek için izninizi rica ediyorum.

Birinci konu, avukatlar listesi konusu. Yasamızın 75 inci mad- desinde, baro yönetim kurullarına, bölge içindeki avukatlarının listesi- ni 31 Aralık tarihine kadar düzenleyerek, Anayasa Mahkemesine, Yüksek Mahkemelere, Adalet Bakanlığına, Türkiye Barolar Birliğine, diğer barolara, bölgesi içindeki mahkemelere, C. Savcılıklarına, en büyük idare âmirine, diğer yargı mercilerine, noterlere, icra ve iflâs daire- lerine gönderilme yükümlüğü verildiği bilinmektedir. Avukatlarla ilgili konularda Birliğimizin kuruluşundan sonra, mahkemelerden, diğer resmi dairelerden, hatta yurt dışındaki teşekküllerden avukatlarla ilgili bilgiler istenmekte ve bunun için de bu listelerin Birliğimizde bu- lunması zorunluğu hissedilmektedir.

Bu listelerin ayrı bir önemi, ikinci Genel Kurul toplantısın- da hepimizce bilindiği üzere baroların, birlik keseneklerinin tesbitin- de esas, 31 Aralık tarihindeki bu listelerdeki avukat adedidir. Bu iti- barla, Genel Kurullarımız Ocak ayında toplandığına göre, tahmini olmakla beraber, bütçemizin, Barolar Birliği Genel Kurulları Ocak ayında toplan- dığına göre barolarımızın Aralık ayında bu avukat adetlerini bildiren listeleri bize zamanında göndermesi, tahmini olmakla beraber bütçeleri-

mizin daha samimi ve içten olarak düzenlenip Genel Kurula sunulması imkânını bahşetmesi açısından da önemlidir.

İkinci konumuz, nakil kararları ve adrestir. Avukatların nakledildikleri barolardan yazı gelmeden önce, eskiden kayıtlı oldukları barolardan kayıtlarının silindiğine dair yazılar alınmakta, kayıt, yeni kaydedildikleri barolardan ise listeler, zamanında ulaşamamaktadır. Bilhassa bültenin ve diğer avukatlara direkt yolladığımız yazıların zamanında ulaşabilmesi açısından, Yasamızın 69 uncu maddesine göre, naklen yapılan kayıtlarla birlikte, yeni arkadaşların, yeni yerlerdeki büro adreslerinin bildirilmesi de çok yararlı görülmektedir.

Birliğimiz, kurulduğu günden kısa bir süre sonra bütün avukatlarımızın sicil kartlarına bastırılmış ve doldurulup iade edilmek üzere barolarımıza göndermiş bulunmaktadır. Avukatlarımızın bir kartoteks sistemi içinde Birlikteki soyadı alfabe sırasına göre düzenlenmiş bu kartların da hepimizce bilindiği üzere meslekle ilgili evveliya ve onun dışında sosyal güvenlik konuları da yer almaktadır. Bugün 57 baromuzdan 41 baromuz, sayıyı şükrandır, sicil kartlarını düzenleyerek göndermiştir. Bunun dışında 16 baromuz henüz bu listeleri yollama imkânını bulamamıştır. Demin Nâbi bey bana takıldılar, mali imkân diye, biz de Birlik Yönetim Kurulu olarak bilhassa baroların merkezlerinde yaptığımız toplantılarda bizzat müşahede ettiğimiz üzere, barolarımızın kâtip vesair mali imkânlarını müdrükiz. Fakat, demin arzettiğimiz konularda ve bütün avukatlarımızın adedinin burada bulunması ve günlük nakil, vefat, kayıt silme, mesleği terk gibi konulardaki değişikliklerin de Birlikçe bu kartlara günü gününe işlenebilmesi bakımından çeşitli genelgelerle tekit etmiş olduğumuz bu konuyu Başkanlarımızın huzurunda da tekrar etmeyi zorunlu görüyoruz.

Sosyal S-igortalarla ilgili gündem, ayrı bir maddede yarın

uzun uzadıya tartışılacaktır ve Yönetim Kurulumuzun hazırlamış olduğu rapor da değerli arkadaşlara tevzi edilmiş bulunuyor. Burada görüleceği üzere, Sosyal Sigortalar Kurumunun son genel kurul toplantısında, avukatların adedi açısından bazı rakamlar ortaya atıldı. Bu itibarla, Sigortaya bağlı avukatların adetlerini, ve ödenen prim miktarlarına karşı yapılan çıkışları zamanında karşılayabilmek için, Birliğimizin sosyal güvenlikle ilgili avukat adedi hakkında ve ödenen primler hakkında zamanında bilgi sahibi olmasında büyük fayda mütalaa edilmektedir.

Bu açıdan, Sosyal Sigortalar şubelerine verdikleri bilgilerin birer nüshasını barolarımızın, Birliğe göndermeleri, Yönetim Kurulumuzun önemli bir ricası olarak takdirlerinize arz edilir.

Sosyal güvenlikle ilgili yeni katılan arkadaşların prim bordroları vesaire tip sözleşmeye göre, Sigorta Kurumuna gönderilirken bir nüshasının da Barolar Birliğine gönderilmesi. Üç ayda, bir ve her dönem için.

Sosyal güvenlikle ilgili en sahih bilgilerin Birlikte zamanında bulunması asıl amacına dayanıyor bu isteğimiz.

İlger bir konu, itirazlar. Baro yönetim kurulu kararlarından, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca itirazın incelenecek olanlar hakkında da Yönetim Kurulumuzun bazı istekleri mevcuttur. Bunlardan birincisi, itirazların süresinde olup olmadığının tesbiti yönünden, tebligat evrakının mutlak surette dosya içinde mevcut bulunması ve Yönetim Kurulumuzun aldığı bir ilke kararına göre, kamunda itirazların Barolar vasıtasıyla Birliğe gönderilmesi öngörülmekle beraber, doğrudan doğruya Birliğe gelenlerde dosyaları istiyoruz, barolara gelenlerde de dosyalarla birlikte bize iadesini rica ediyoruz. Bu itibarla, postaya veriş tarihlerini 15 günlük süre-

nin tesbiti bakımından Yönetim Kurulumuz esas almıştır. Bu itibarla, tebligat evrakının ve posta ile gönderilenlerde posta damgasını muhtevi zarfların da dosya içinde bulunmasının rica edilmesi.

İkinci konu, barolara verilen bazı itiraz dilekçelerinde baro başkanı veya yönetim kurulundan veya genel sekreter arkadaşımızın havalesi ile ilgili birtarihten başka bir kayıt bulunmamaktadır. Bunların mümkünse baro resmi kayıtlarından geçirilmek suretiyle ilerideki itirazlarda, Danıştaya giden davalarda süre açısından bir eksikliğe mâruz kalmaması diğer birricamızıdır.

İtiraz dilekçelerinin, baroya gelenlerin genellikle uygulandığı üzere mutlak surette dosya ile birlikte Birliğimize gönderilmesi bu konudaki üçüncü ricamızdır.

Baroların bazı itiraz konularında tetkik ve karara bağlama sürelerinin bir ayla sınırlandırıldığı bilinmektedir. Bu itibarla, bir aylık süre geçtikten sonra, itirazlar kendiliğinden reddedilmiş sayılacağından ve itiraz süresi de o tarihten başlayacağından, itiraz süresi geçtikten sonra karar verilmemesi hususu, üzerinde durduğumuz ve rica ettiğimiz ayrı bir konudur. Çünkü, bazı barolarda şöyle uygulamalar oldu, itiraz hakkında baro yönetim kurulu bir karar verdiği halde ve bu karara da ilgili itirazını yönetim kuruluna yaptıktan sonra dosya istendiğinde, yönetim kurulunun bir aylık süre geçtiği için eski kararımızı kaldırdık, itiraz reddedilmiş sayıldı şeklinde ikinci bir karar ittihaz ettiği görülmüştür. Yönetim Kurulumuz, ilk süresi geçtikten sonra dahi olsa, itirazın tetkik edilmiş olması ve bunun muhatabına, ilgiliye tebliğ edilmesi üzerine, itiraz hakkının kullanılmış olmasını ikinci bir kararla ortadan kaldırılamayacağı görüşüne dayanarak, bu itirazları tetkik etmek mecburiyetinde kalmıştır.

Bu itibarla süre geçtikten sonra itirazların karara bağlanmaması, Yönetim Kurulumuzun ayrı bir ricasıdır.

Kayıt silme kararlarında savunma alınması, Kanunumuzun 71 inci maddesi hükmü gereğidir. Adalet Bakanlığı da, Birlik Yönetim Kurulunu-n, savunma alınmayan dosyalarla ilgili kararlarını onamamaktadır. Bu itibarla, savunma alınması, Yönetim Kurulumuzun Kanununun 71 inci maddesine dayalı bir hatırlatması olmasından ibarettir. Ancak bu konuda öğle tatilinde Sivas Barosu Başkanı sayın Ayhan İlgün ve Erzurum Barosu Başkanı sayın Dursun İspiroğulları ile aramızda yaptığımız konuşmada, bu arkadaşlarımızın ayrı bir uyarmaları oldu. Arkadaşlarımız, Kanunumuzun 65 inci maddesinde, baroya aidat ödenmesi sebebiyle kayıt silmelerde savunma alma gereği olmadığını ve bu kararlara itirazın da mümkün bulunmadığını haklı olarak ileri sürdüler.

Bu hüküm, Kanunda aynen arzettiğimiz şekilde mevcut olmakla beraber, 72 inci maddede Levhadan Silmeyi Gerektiren hallerin E fıkrası zannediyorum, baro yıllık keseneğini ödememiş olmadır. 71 inci maddede, 72 inci madde uyarınca kayıt silme kararlarının verilmeden önce baro yönetim kurulunun hem yazılı savunma almasını, hem de çağırıp dinlenmesi gerektiğini hükme bağlamıştır. Arkadaşlarımız bu iki çelişik hüküm içinden 65 inci maddenin kayıt silmede bir tedbir kararı mahiyetinde olduğunu, bu itibarla baro yönetim kurullarının 65 inci maddeye göre, aidatını ödemediği sabit olan bir meslekdaşımızın kaydını savunma almaya lüzum olmadan silebileceklerini, para ödendiği takdirde yeni bir giriş keseneği ödenmeden otomatik üyeliğin devam edeceği de nazara alınırrsa, bu şekilde hareket etmelerinin tatbikat açısından ve tahsilâtın daha kolaylıkla yapılabilmesi açısından yerinde olduğunu belirttiler.

Ben şahsen bu görüşe katılıyorum.Yönetim Kuruluna bu konuda bir ilke kararı alması hakkındaki her iki baro başkanı arkadaşımızın şifahi ricalarını da götürmek göreviniz olacaktır.Yalnız, böyle bir kararda mutlak surette 65 inci maddeye göre kayıt silindiği belirtilirse,yapılan itirazlar zannederim ki bu yönde itiraz olanağı olmadığı gerekçesiyle de yönetim kurulunda reddedilebilir.

Diğer bir konu,soruşturma,tahkikatlarla ilgili olarak 141 inci madde hükmünün,b-aro yönetim kurulunun tâyin ettiği muhakik üye arkadaş tarafından daha derin ve delillerin leh ve aleyhte olmak üzere tamamıyla toplanması,o şikâyetle ilgili şahitlerin ve onun dışında diğer belgelerin tamamıyla toplanarak gönderilmesi,Yönetim Kurulunun ayrı bir ricasıdır.Bu ricayı burada tekrarlamaya götüren sebeplerden birisi,bir baro mıntakamızda bir mahkeme ağırceza başkanının vâki şikâyetinin tetkiki ve karara bağlanması sonunda, o yer Cumhuriyet savcısının yaptığı itirazda yalnız avukat arkadaşın gösterdiği delillerin dinlendiği,şikâyet,mahkeme ile ilgili olduğu halde mahkeme üyelerinin ve savcının ve diğer ilgililerin ifadesinin alınmadığı noktasında itiraz edilmiş olmasıdır.Genellikle 141 inci maddenin zaten hükme bağladığı bu konuyu hatırlatmayı da görev sayıyoruz.

Yönetim Kurulumuz,baroların ortak görüşlerini saptama açısında gerekli titizliği göstermekte ve resmi mercilerden diğer birçok yerlerden istenen bilgilerde re'sen hareket yerine,genellikle barolarımızdan da kendi kanaatlerini istemektedir.Bu itibarla,bu görüş isteklerinde kanunun emrettiği mânâda ortak görüşü saptayabilmek için,isteklerin kısa sürede iletilmesini yararlı görüyor ve rica ediyoruz.

Diğer bir konu,barolarımızın da Barolar Birliğinden görüş

isteklerini cevaplama mecburiyeti Kanunumuzun 110 uncu maddesiyle hükme bağlanmıştır.Yönetim Kurulumuz,ileride itirazın inceleme durumunda olduğu konularda barolarımızın istek,görüş isteklerini cevaplarırken,müşkül durumda kalmaktadır.Bu itibarla,genellikle ileride itirazın Yönetim Kurulunun inceleme konusu yapabileceği konulardaki Birlik görüşü isteklerinden mümkünse vazgeçilmesi rica edilmektedir.

Stajyerlerle ilgili konularda,Avukatlık Kanununun 17 inci maddesinde belirli olan evrakın,bunların çokluğu hakkındaki şikâyetlere katılıyoruz.Kanun değişikliğinde nazara alınacak bir konudur.Nitekim Yönetim Kurulumuz gerek barolardan gelen,gerek kendi tesbit ettiği konularda,gerek şahsen avukatlardan gelen konulardaki yeni Avukatlık Kanunu değişikliği hakkında ayrı bir dosya tutmakta ve bütün dokümanları burada toplamaktadır.Ancak bugün Kanunun 17 inci maddesinde belirtilen evrakın,asılları barodaki dosyasında saklanmakla birlikte birer örneğinin Türkiye Barolar Birliğine gönderilmesi gerekmektedir.Bazı barolarımız,aslını Barolar Birliğindeki stajyer dosyasına göndermekte ve barolarda bir nüsha bulundurmamaktadır.Bundan da şöyle şakınca çıkıyor,arkadaş stajını bitirip te avukatlık kararı verildikten ve Adalet Bakanlığı onayına gönderildiği zaman,Adalet Bakanlığına gönderilecek dosya bulunmuyor.Bu itibarla,Barolar Birliğinden dosyanın Adalet Bakanlığına gönderilmesi veyahut ta onama için gönderilmek üzere istenip,tekrar Adalet Bakanlığına gönderilmesi gibi yazışmalara ve stajyer arkadaşın mesleğe başlamasında da gecikmelere sebep olmaktadır.

Bu itibarla, 17 inci maddeye göre stajyerlerle ilgili evrak asıllarının barolardaki dosyalarında saklanarak,ancak birer örneğinin Birliğe gönderilmesini rica ediyoruz.

Ruhsatnameler,Birliğimizin titizlikle üzerinde durduğu bir

konudur ve % 99 olarak ifade ediyorum, sabah gelen ruhsat istekleri, o gün tamamlanarak akşam postalanmaktadır. Bunun için de gerekli gayreti gösteriyoruz ve bunda da başarılı olduğumuza da inanıyoruz. Ancak, bazı evrak eksiklikleri, bu konudaki gecikmelere sebep olabilmektedir. Bu itibarla, şimdi arzedeceğim evrakın tamam olduğu tetkik edildikten sonra ruhsatnamelerin gönderilmesini rica ediyoruz.

Ruhsatname için gerekli bilgiler;

Stajyerin adı, soyadı, barosu, doğum tarihi, baro yönetim kurulu karar tarihi, karar numarası, baro sicil numarası, Adalet Bakanlığı onay tarihi, onay numarası, Türkiye Barolar Birliğine ödenen 100 lira ruhsat parasının ödendiğine dair banka dekontu ve ikitane düğün-eli (altı-dokuz ebadında) resim. Bazı barolardan, genellikle şimdi önlendi zannediyorum, vesikalık resim gönderildiği, hatta boy resminin gönderildiğine de şahit olduk geçmiş tecrübelerle. Bu noksanların tamamlanarak gönderilmesi, en önemli konular, mesela doğum tarihi, arkadaşların bana verdiği nota göre, yönetim kurulu karar tarih numarası, Adalet Bakanlığı onayları unutulmakta genellikle. Bunların tamamlanarak gönderilmesi.

Ayrı bir konu, bilhassa bu arada bazı baro başkanlıklarında değişiklikler oldu, bazı arkadaşlarımız noter oldu, bazı barolarda da fevkalâde toplantılarda değişiklik oldu. Biz malûmu âliniz, kanun emri olarak ruhsatnamelere baro başkanının ismini yazıyoruz. Fakat bu değişiklikler, bize zamanında iletilirse ruhsatnameleri ki yüz lira karşılığında verildiğine göre gerçek baro başkanı veyahut ta olmadığı zaman başkan yardımcısı adına doldurma olanağına sahibolmamız gerekiyor. Bu konudaki değişikliklerin de zaten Barolar Birliğine bildirildiği görülmekte ama ruhsat açısından daha kısa sürede bildirilmesini de rica ediyoruz.

Sayman arkadaşımız burada olmadığı için onun adına da bazı Yönetim Kurulu ricalarını iletmek istiyorum. Birlik keseneği konusu, bu toplantıda genellikle baro başkanlarının bizden, bize tekdüm ederek bina alınması sebebiyle ortaya attıkları teklifler hakikaten Yönetim Kurulumuzun şükranlarına mucip olmuştur, şükranla karşılanmıştır. Malûmu âliniz, 2. Genel Kurulumuzun kabul ettiği taksit süreleri Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekimdir. Bu itibarla, içinde bulunduğumuz dönemde Ocak, Nisan ve Temmuz kesenekleri muacceliyet kesbetmiş durumdadır. Ekim keseneği de Ekim ayı başında ödenmek durumundadır.

Barolarımızın bugüne kadar kesenekleri zamanında göndermek suretiyle gösterdikleri ilgi, hakikaten mali bir rahatlık sağlanması yönünden büyük etki ve rahatlık sağlamıştır. Kısa sürede bina satın alınabilmesi, barolarımızın keseneklerini zamanında göndermeleriyle mümkün olabilmıştır. Yeni alınan binamız iki milyon liraya satın alınmıştır, binamız için bir milyon lira para peşin olarak ödenmiş, ve bakiye ipotekli borcumuzun vâdeleri de arzedeceğim şekilde 10.10.1972 de 250 000 lira, 10.1.1973 te 250 000 lira, 10.4.1973 te 250 000 lira ve nihayet 10.7.1973 te de 250 000 lira olmak üzere birmilyon lira ve dört taksite bağlanmıştır. Yıl sonuna kadar barolarımızın göndermesi gereken Ekim son taksiti dahil olmak üzere Birliğimize olan borçların tutarı ise 700 640 .025 liradır. Bu 700 640 liranın Ekim ayın içinde tahsil edilebilmesi, Birliğimizin bu borcu rahatlıkla ödemesini kolaylaştıracaktır. Bu itibarla, değerli baro başkanlarımızın, ayrıca emreden arkadaşlara liste halinde borçlarını bildirmek durumundayız, listesi var, Ekim ayına kadar muacceliyet kesbetmiş olan üçüncü taksiti, evvelki senelerden de varsa göndermeleri ve Ekim ayında da diğer senelere nazaran öncelikle göndermeleri hususunda not alırlarsa minnettar kalırız.

Benim tesbit edebildiğim ve size arzettiğim bunlar. Başka bir emriniz olursa onu da rica ederim. Beni dinlediğiniz için teşekkürler, saygılar sunarım.

BAŞKAN-- Bu açıklamalarla ilgili olarak söz isteyen arkadaşımız var mı efendim?.

Sayın Gözübüyük, buyurun.

KAYSERİ BAROSU BAŞKANI ÖMER GÖZÜBÜYÜK-- Efendim, esasen çok yorulan arkadaşlarımızdan birisi olarak Erdoğan beye, bilhassa yaptığı bu izahattan dolayı teşekkür ederim. Ancak, bendenizin bazı tereddüt ettiğim noktalar var, onların burada tartışılmasının bir prensibe bağlanmasında fayda mülahaza ediyorum. Onun için arzedeceğim.

Bu, Avukatlık Kanununun emrettiği liste, avukatlar listesi mevzuu var. Malûmu âliniz bu Kanunda adli yıl başındaki mevcutlarının listesi denmektedir. Bu adli yıl başı tâbiri tefsire bağlıdır, yasalar da sarahaten gösterilmemiştir. Ama adli ara vermeden sonra yeni adli yılın açılışı dolayısıyla falan diye toplantılar tertibedilir, konuşmalar yapılır, niye dayanır bu? Belli değil.

Onun için, bunu hem o bakımdan da mahzurlu görüyorum bendeniz, yani adli ara vermenin sonunu, adli yıl başlangıcı olarak kabul ederek liste yapmayı mahzurlu görüyorum. Birliğin aleyhinedir, çünkü o zamanki mevcutla, Aralık ayındaki mevcudumuz farklıdır. Devamlı olarak, kesenek bakımından da aleyhine olur. Barolarda muhtelif tatbikat gösterir bu. Onun için bence 31 Aralık mevcudunu esas alarak liste yapılması konusunda anlaşılırsak, bunda fayda olur. Yanisene sonundaki mevcudumuza göre listemizi basalım, zaten kesenek te ona göre tahakkuk ettirildiğine göre Birlikçe, bir ahenksizlik olmaz.

Sicil kartlarını göndermeyen barolardan biri olarak ben özür dileyeceğim. Ama daha önce yer kifayetsizliğinden bahsile, hatta

rica edenler olmuştu ki Yönetim Kurulundan, biraz geç gönderin,yerimiz yok diye.⁰ bakımdan geciktirdik,yoksa hepsi hazır.⁴akdim ederiz.^Diğer barolar da hazırladı zannediyorum.

Şimdi diğer bir konu,Avukatlık Kanununun 141 inci maddesiyle ilgili olarak Yönetim Kurulunun tavsiye mahiyetindeki görüşüne katılmayacağım.Muhakkak,muhakkik üye tayini suretiyle tahkikatın derinleştirilmesi bir kanuni zorunluk değildir.Ve olmamak gerekir.Yönetim kurulu lüzum görürse bir üyesini tahkikata memur tayin edebilir.Bazen o kadar mesnetsiz şikâyetler ve ithamlarla barolar karşılaşmaktadır ki,buna bir muhakkik tayin etmek bile fuzuli bir tasarruf olur.

Onun için,bendeniz katılamayacağım,mâzur görsünler.Baro yönetim kurulu,işin önemi bakımından lüzum görürse muhakkik üye tayin etmeli,yoksa tatbikatta olduğu gibi,ki İstanbul Barosu da aynı şeyi tatbik eder,savunmayı alır,iddia ve savunmayı aldıktan sonra/lüzum görürse yönetim kurulu muhakkik tayin eder,yoksa işi kararabağlar.Çünkü bu muhakkik üye tayıni dosyanın ona tevdiî,önun tarafından müdafaalarının alınması falan işi uzatıyor.⁰nun için de zaten kanun böyle kabul etmiş zannediyorum.

Stajyer dosyaları konusunda bendenizin içe dönük çalışmaları tavsiyesine katılıyorum Birliğin,yalnız bir istirhamım olacak.Şimdi biz stajyerlerin dosyalarından birisini staja başlangıcında Barolar Birliğine gönderiyoruz,fakat stajın bitiminden sonra staj bitim kararını,yani sürenin uzatılmasına yer olmadığı hakkındaki kararımızı bir deavukatlağa kabul kararını ve Bakanlığın onay yazısını göndermiyoruz.O halde ne oluyor? Birlikteki dosya yarım kalıyor.

Onun için,eğer mümkünse bu külfetten kaçınmayalım,ben

diğer baro başkanları arkadaşlarımdan istirahat edeceğim ve her hangi bir baroda evrağın kaybolması gibi sebeplerle de faydalı olur. Bu kararlarımız ve onay yazısının da birer suretini ruhsatname istenilen Birliğe gönderelim. Bu istenmiyor da, zaruret te yok, kanunla konmamış.

Staj bitim kararı, avukatlığa kabul kararı ve onay yazısının birer örneğini gönderelim. Ve bu ruhsatnamenin istendiğine dair yazı ki ona işte banka alındısını falan da ekliyoruz, o yazıdaki baro başkanının ismi adına düzenlenirse, ruhsatname, aynı zamanda son başkanın da o olduğu anlaşılır.

Taksitler konusunda Erdoğan beyin görüşüne katılıyorum, havta bendeniz de aynı şeyi teklif etmiştim, Hatay Barosu Başkanı arkadaşım söyledi, avukatlardan bir defaya mahsus olmak üzere bir tebernu toplayalım diye. Bu taksitin acil gönderilmesi çok yerinde bir teklif. İsterseniz bu kalan taksitlerin hepsini birden gönderme mevzuunda bir çalışma sarfedelim, eğer faydası olursa Birliğimize.

Maruzatım bu kadar, hürmetlerim.

BAŞKAN- Başka söz isteyen var mı?

TBB GENEL SEKRETERİ ERDOĞAN BİGAT- Biz, 75 inci maddedeki hükmü değil, yani hangi tarihe göre liste tanzim edileceği hususunu değil, hakikaten adli tatilin başlangıcındaki avukat adedini 31 Aralıkta kadar tesbit edip gönderebilirler. Ben sayın Gözübüyüğe katılıyorum. Bizim üzerinde durduğumuz nokta, 31 Aralıkta bu düzenlendiği zaman, ister adli yıl başında alın, neyi alırsanız onu alın, fakat buradaki beyanlar üzerine bir prensibi götürüp Yönetim Kurulunda karara bağlamak mecburiyetindeyiz. Sayın Hocamın da bana bir ikazı oldu. Yalnız, 31 Aralıkta bu listeler düzenlenmiş olduğu zaman hemen Birliğe öncelikle gönderilmesi gerekir ki, bizim de tanzim edilen yeni yıl bünye sinde kesenek miktarı hakkında bilgi sahibi olmamız temin edilebilmesi

olsun.

141 inci maddede, muhakkak surette muhakkik üye tayini gerekir diye bir husus yok. 141 inci madde açıkça, "tâyin edilebilir" diyor.

BAŞKAN- Buyurun efendim.

TBB BAŞKANI Prof.Dr.Av.FARUK EREM- Değerli Başkanımız, aziz meslekdaşlarım;

Biz bu toplantıyı bir yıl dönümünü kutlama, son zamanlarda gettin bir nitelik kazanan Sosyal Sigorta konusu hakkındaki bize intikal eden bilgileri size sunabilmek ve aynı zamanda iç meselelerimizi karşılıklı konuşabilmek nedeniyle tertibetmiştik. Gerçekten bu kararın ne kadar isabetli olduğunu hepimiz gördük.

Demek ki biz bu toplantıyı her yıl daha az noksanlı bir şekilde tertibedebilirsek, sonuçlar alınabilecek, belki de Barolar Birliğinin geleneksel toplantılardan birisi haline gelmiş bulunacaktır.

Siz başkanlarımızın, barolarımızın dertleriyle bir başka türlü alakalarınız olabiliyor. Bizim Genel Kurulumuzun elbette ki bizim faaliyetimizi tenkidetmesi pek isabetli. Ama, sizin tenkitleriniz de o kadar yapıcı ki, çünkü siz bizzat baro idaresinin tam içindesiniz, bizim de Barolar Birliği olarak en azından faaliyetimizin 3/4 ü sizinkine uygun düşmek durumundadır.

Bu itibarla, bu tertibin kusurları da faydası da meydana çıktı, görüldü. Kusurları, mevsimi iyi seçmemiş olmamızdır. İştirak bunun için simdiye kadar az oldu. Biz, kutlama ile bu ikisini bir araya getirirsek iyi bir sonuç alırız gibi düşünmüştük. Demek ki bundan sonraki toplantı daha uygun bir mevsimde yapılmak durumundadır. Ve bu toplantıdan evvel de bizim sizlere bir takım meseleleri, bir başka şekilde de zamanında intikal ettirmemizde büyük faydalar olabilecektir.

Kusurlarımızı bağışlamanızı, buna mukabil bizleri uyarmak hususundaki çabalarınıza da, bizim sizlere teşekkür etmemize müsaadelerinizi istirham ediyorum.

Bütün konuşan arkadaşlarımlın dilekleri tek tek tesbit edildi. Ben de şahsen, unutmamak için kendime göre notlarımı aldım. Yönetim Kurulu arkadaşlarımızın hepsi de burada hazır dırlar. Bu itibarla, artık biz bundan sonra İkinci Dönem çalışmalarımızın programını gerek süreler, gerek imkânlar açısından bir plana bağlamak yönünden her türlü hazırlıklarımızı ikmal etmiş durumdayız.

B-arolar Başkanlarımızın da fikirlerini aldıktan sonra artık iş bize düşüyor. Yönetim Kurulumuzun bundan sonraki ilk toplantısının gündeminin baş maddesi, elbette ki Başkanlar Toplantısındaki temennilerin nasıl başarılacağını, bunları nasıl gerçekleştirmek yol ve çarelerini bulabileceğimizi tartışmamıza hasredilecek, belki de eğer başarabilirsek süreleri de gösteren bir çalışma planının sizlerle gönderilmesi imkânını da bulabileceğiz.

Pek çok teşekkür ederiz, hakikaten minnettarız. Bu sıcak günlerde bizim hatırımızı kırmayıp buraya kadar teşrifiniz, bizleri hakikaten yüceltti, sağolun. Başka ne diyeyim teşekkürlerimden gayri. Çok değerli Başkanımızın bu kadar güzel idaresi, güzel sonuçlar almamızda hakikaten de etkili oldu. Bu akşam saat 18.00 de Birliğin bahçesinde bir kokteylimiz var. Her halde gelmek lütfunda bulunursunuz. Teşekkür ederim efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Değerli Başkanlar, gündemin Sosyal güvenlikle ilgili maddesi yarın sabah saat 10.00 da başlayacak toplantımızda görülecektir.

Yarın saat 10.00 da toplanmak üzere bu toplantıyı kapatıyorum.

10.8.1972

BİRİNCİ OTURUM

AÇILMA SAATI ; 10.00

BAŞKAN- İstanbul Barosu Başkanı

FERRUH DERELİ

BAŞKAN.Y.- Denizli Barosu Başkanı

AZİZ BEHÇET ÇOMAKOĞLU

KATİPLER- Erzurum Barosu Başkanı

DURSUN İSPIROĞULLARI

Ankara Barosu Temsilcisi

YÜKSEL BABÜR

BAŞKAN-Değerli Başkanlar, dünkü toplantının devamı mahiyetindeki toplantıyı açıyorum.Başkanları saygı ile selâmlarım.

Afyon Barosunun, gündemin 5 inci maddesini ilgilendiren bir yazısı var.Ancak,bu konu ile ilgili konuşmalar bittiği için bu yazıyı,gereğini yapmak üzere sayın Divana takdim edeceğim.

TBB GENEL SEKRETERİ Av.ERDOĞAN BİGAT- Sayın Başkan, izin verirseniz,iki üç telgraf var,onları okuyayım.

Sayın Faruk Erem

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Ankara.

Her gün biraz daha güçlenen Türkiye Barolar Birliğinin 3.kuruluş yılını değerli kişiliğini-zde İzmir Barosu adına kutlar, bugüne kadar olduğu gibi,bundan böyle de sosyal hukuk devletini yaratma ve hukuka saygı düşüncesini gerçekleştirmeye yolunda girişeceğiniz atılımların her zaman yanında olacağımı tekrar eder,çalışmalarınızda gayret ve başarılar dilerim. Saygılarımla

Avîskender
Ozkıranlı.

Baro Baş.Yard.

Sayın Prof.Dr.Faruk Erem.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı.

3.yaşında her gün birbirine eklenmiş onur ve kıvanç yapıları ile donatarak tamamlanmış bulunan Yüce Birliğimize, Yönetim Kurulumuza, tüm meslekdaşlarımıza saygıdeğer şahıslarınızda şükran duygularıyla tebriklerimi iletirim.

Candığer İrfan

Nilhan

İstanbul Barosu avukatlarından.

Türkiye Barolar Birliği sayın Başkanlığına

Ankara.

Kurulduğu günden bu yana geçen kısa süre içinde memleketimiz, ulusumuz ve mesleğimiz ve meslekdaşlarımız bakımından çok faydalı ve önemli görevleri başarı ile yapan Birliğinizin bu kuruluş yıldönümü vesilesiyle, baromuzun bir kere daha birlik organları da görev almış bulunan başta sayın Başkan olmak üzere değerli meslekdaşlarımıza şükranlarımla en iyi dileklerimi sunarım.

Nevzat Turten

Kayseri Baro Baş.Y.

Sayın Faruk Erem

Barolar Birliği Başkanı. Ankara.

Barolar Birliği toplantınızda, müşkül durumda kalan mukayyet avukatların ücreti vekâletinin verilmesi için alâkalarınızı saygı ile arz ederiz.

Sosyal Sigortalar Kurumu

Konya Şubesi avukatları.

BAŞKAN-- Teşekkür ederiz efendim.

" Avukatların Sosyal Güvenliği konusundaki son görüşmelerin görüşülmesi ve yapılacak işlemler hakkında Baro görüşlerinin saptanması"

BAŞKAN- Gündemimizin 7 inci maddesine geçiyoruz.

Bu konu ile ilgili olarak sayın Birlik Başkanı bir görüşme yapacaklar.Buyurun efendim,

TBB BAŞKANI Prof.Dr.Av.FARUK EREM- Değerli Başkanımız, aziz meslekdaşlarım;

Bugünkü toplantının öğleden evvelki bölümünü dün Sosyal Sigorta ile olan ilişkilerimize hasretmek kararını vermişsiniz.Konuşmaların zeminini hazırlamak maksadiyle müsaade ederseniz,kısa bir özet yapmaya çalışacağım.

Bu özeti yapmaktaki maksadım,Yönetim Kurulumuzun amacı son günlerde karşılaşmamız kuvvetle muhtemel bazı teklifler karşısında Yönetim Kurulunun dahabilinçli,ne şekilde bir karar alabileceğini tesbit etmektir.Bu sebeple dileklerinizi,emirlerinizi,müşahhas olarak arzedecek olursanız, bu bizler için büyük bir hazine teşkil edecektir.

Başkanlar Toplantısının yarım gününü bu işe hasretmemizin maksatlarından ikisine işaret etmemiz icabeder.Sosyal Sigortaya girdiğimiz günden bu yana,mütemadiyen bazı çevreler bizim sosyal güvenliğimizi sağlamakla beraber,haksız birtakım faydalar sağladığımız iddia edildi.İddiaların gerekçesiz olması,yapanların maksatlı olmaları için menfaatleri bulunması gibi sebeplerle biz daima bu çeşitlenkilere karşı ağırbaşlılık içinde kalmayı tercih etmiştik.Fakat,hücumların dozu çok arttı,hatta kırıcı olmaya başladı.

Bu nedenle bu nokta üzerinde açıkça bir fikrimiz olması icabeder.Biz bir haksızlık içinde miyiz,değil miyiz? Bu konuya bir ikincisi eklendi;

Sosyal Sigortalar Kurumunun mali durumunun kötüye gittiğini,iflasın eşliğinde olduğunu gösteren iddialar ortaya atıldı.

Bu iddialar, biz de Sigortalı olmamız nedeniyle bizler-de de bazı kuşkulular yaratacağı pek tabiidir. Nitekim Birliğimize vâkı müracaatlardan, arkadaşlarımız arasında bir kuşkunun da belirmeye başladığını hissettik. İşte bu toplantıda, bu iki noktanın ne dereceye kadar gerçeğe uygun olduğu veya olmadığı üzerinde bir tartışma elbette isabetli olacaktır.

Biz Yönetim Kurulu olarak evvela, bazı işçi teşekküllerinin sosyal güvenlik anlayışı ile beraber olamayacağımızı hissettik. Biz konuyu, onlar açısından ele almıyoruz. Anayasamız, sosyal hukuk devletini ilân etti. O halde biz sosyal hukuk devleti içerisinde bu konuyu halletmenin, daha isabetli olduğunakaaniiz.

Gerçekten hukuk devleti olduğu devletin, bazı müesseselerle, üst mahkemeleriyle, kanun yollarıyla açıkça bellidir. Ama sosyal hukuk devleti terimi içerisinde, sosyal devlet görünüşü acaba aynı yoğunlukta mı? Değil. Memleketinizde Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu elbette ki, sosyal devlet olmanın özelliklerinden başlıcalarını teşkil etmekte. ^Anayasamız bütün çalışanların sosyal güvenliğini sosyal devlet anlayışı içerisinde emretmesine göre bizim hukuki statümüzün temeli, Anayasal bir temeldir. ^BBu sebeple, bazı çevrelerin hâlâ işçi sigortaları anlayışı içerisinde olmalarını yadırgamamak mümkün değil.

^Du itibarla, işçi sigortaları bahis mevzuu imişçesine Sosyal Sigortaya yeni katılanların tenkidedilmeleri, onların haksızlık içinde olduğunun kamuya böylece takdim edilmelerinde büyük bir insafsızlık olsa gerektir. ^BBu açıdan, Yönetim kurulumuz ne verdi , ne aldı hesabına dayanan, yani bir aktüerya hesabına dayanan bir sosyal güvenliğin Anayasamıza uygun düşmediği kanaatindeyiz. Netelikle, Sosyal Sigortalar 1961 Anayasasından evvel yapıldığı içindir ki,

bu Anayasamızın ruhuna bu açıdan da uygun düşmüyor. Hatta prim usulü bugün bir çok memleketlerde terkedilme yolundadır. Anayasamız, sosyal güvenliği bir kamu hizmeti kabul ettiğine, bütün kamu hizmetleri vergi esaslı ile yerine getirileceğine dair Anayasal hüküm de mevcut bulunmasına nazaran, prime ve aktüaryaya hesabına dayanarak yapılan tenkitlerin yahut ona istinaden inşa edilen düşünce sistemlerinin hiç te Anayasamız ölçülerine uygun olabileceğini iddia edemeyiz.

Biz, Türkiye Barolar Birliği olarak bu memlekette bütün grupların ve sınıfların dilim dilim, devre devre değil tünden, bir vergi usulü ile, milli gelirin dağıtılmasındaki insafı ölçü ile sağlayabilecek bir vergi sistemi ile başarılabilceğine, dolayısıyla bütün güvenlik sistemlerinin bir arada mütalâa edilmesinin lüzumuna inanmaktayız.

Bu genel düşüncemizin, çağına uygun olduğu zannındayız ve bu düşünceden hareketle bir takım sonuçlara vardığımızda biraz sonraki izahlarımızdan anlaşılacaktır.

Şimdi, ikinci konumuza geçelim. Deniliyor ki, avukatlar haksız bir takım menfaatler sağlamıştır. Evelâ arkadaşlar şu iki buçuk yılı geçmiş deneme devresinde acaba avukatların kendi ödevlerini yerine getirmede bir ihmalleri kaydedilmiş midir? Bu imkânsızdır. Çünkü primini ödememe, kayıt silmeyi intaceder. Bu itibarla biz, yükümlülüklerimizi yerine getirmede, istesek dahi bir ihmale düşecek halde değiliz. Fakat bugün Kuruma ödenmemiş işveren hissesi 900 000 000. dur. Henüz 900 000 000 un bir kuruşu da tahsil edilmiş değildir.

O halde, acaba Kuruma karşı mükellefiyetlerini yerine getirmenin de bir maddi değeri olması açısından, bize taanda bulunmak isteyenler haklı gözükebilir mi? Filhakika, 900 000 000 un mübalâğalı görülmesi mümkün. Müfettişleri-n ölçümleme usulü ile bu rakam kaba-

rık gözükebilir.Ama,muhakkak olan şey şudur ki,gerçek,bu rakamın pek te altında değildir.

Deniliyor ki,Kurumun bu hale gelmesine borçlanma sebep olmuştur.Olabilir.Yalnız,acaba borçlanma usulü denilen usule karşı çıkmak,sosyal güvenlik anlayışına uygun mudur? Bir sosyal güvenlik bir toplumda,hangi anda yürürlüğe girerse o andaki bütün insanları oldukları yaşta kabul etmek durumundadır.Geçmiş de onarmayan bir anlayışa,sosyal güvenlik anlayışı denemez.Binaenaleyh biz,borçlanma usulüne karşı çıkmama kararındayız.Filhakika burada borçlanmanın tenkide uğramasının nedeni,onların raporunda aynen,korkunç suiistimaller dedikleri suiistimallerden ileri geliyor.Yalnız,bakıyoruz bu iddia haklı.Borçlanma suretiyle üç veyabeş yaşına kadar geriye gidenlere rastlanmıştır.Dosyaları da Kurumdadır.Peki böyle bir suiistimale adı karışan avukat var mıdır? İmkânsız.Çünkü, bizim tahsil, staj vesaire ile bu yaşlara inmemize maddeten imkan yoktur ki,bu suiistimaller içinde olabilelim.

Diğer taraftan,kayıt disiplini olmayan işletmeler memleketimizde o kadar çoktur ki,halbuki avukatın borçlanması sisteminin resmi kayıtlardan gayrisine istinadetmesi imkânsızdır.Sonra,korkunç suiistimal denince,bunu iki gruba da tatbik etmemiz icabeder.Beş senenin üç senelik ortalaması usulüne göre bugün her hangi bir işçi bütün ömür boyu çok düşük prim ödediği,yani çok az verdiği halde,son beş senenin üç senesi ortalamasını işvereniyle de uyuşmak suretiyle ve çok defa da gerçeğe aykırı bir şekilde beyan ederse,en üst kademeden emekli olabilir.Biz,bunu istesek te yapamayız,çünkü,arkadaşlarımız ancak her yıl % 10 artma ile gidebilirler.Bu sebeple,eğer burada bir suiistimal varsa,bunun bizimle ilgili olması mümkün değildir.

Deniliyor ki, Kurumun rahnedar olmasının öncülüğünü avukatlar yaptı. Sureti kat'iyede gerçeğe aykırı. Biz arkadaşlar, bu teşebbüslerin ne birincisiyiz, ne sonuncusu. Çünkü bizden evvel toplu sigorta sistemi kanunla tesis edilmişti, bugün halen bizden gayri toplu sigorta sistemi içinde olanların adedi 70 000 dir. Biz, avukat olarak toplu sigorta sistemi esasen Sosyal Sigorta mevzuatında kabul edildikten sonra buraya girdik. Yani bize sadece teşmil ediliyor. Adedimiz, biraz sonra arzedeceğim, 7 215 tir. Bizden sonra Noterlik Kanunu yürürlüğe girdi, noterlere de bizim maddeler kelimesikelimesine aynen kanunlarında uygulandı, onları da, onların adedi de 279 tahmin ediliyor. Yani toplam 80 000 kişi civarında.

İşte bu 80 000 kişi 1,5 milyon sigortalı karşısında garipsenen bir anlayış. Niçin? Çünkü hâla işçi sigortaları anlayışı içindeyiz. Halbuki işçi sigortaları anlayışından o kadar çok uzaktayız ki, ve olmamız lâzım ki, bu bakımdan bu iddia doğru değil.

Bir de, eğer ne verdi, ne aldı esas ise, şunu da düşünmemiz lâzım; acaba, Kurum bize nasıl bir ekstra masraf yapıyor? Meselâ , 364 240 müstakil tanınmış işyeri vardır, bunların denetimi mütemediyen masrafı gerektirir, acaba bize bu masraflardan kaçta kaç düşer? Hiç. Biz âdeta sadece prim ödeyen kişilerden ibaretiz. Bu açıdan şu genel ilkeler açısından, bizim her hangi bir haksız fayda sağladığımızı iddia etmek en hafif tâbiriyle insafsızlık olur.

Üçüncü konumuz, Kurumun mali bünyesini kuvvetlendirmek. Bir ihtiyaç mıdır? İhtiyaçtır. Fakat, Zelenka Raporu esasen bu kuvvetlendirme amacının bir takım gerekçelerini hazırlamak maksadıyla yapılmıştır. Zelenka Raporunu biz Birlik olarak çok ince ve etraflıca inceledik. Zelenka Raporunun içerisinde, avukatların zarar sağladığına dair tek satır, tek kelime yoktur. Tanınmış bir müte-

hassıs olduğu şekilde takdim edilen bu zatın böyle olduğuna biz de inanıyoruz. Avukatların girmesiyle Kurumun zaafa uğradığına dair tek satır yoktur. Bu teknik rapordur. B-una mı itibar edeceğiz, bazı çevrelerin hilâfı hakikat iddialarına mı?

Esasen, Kurumun şu zaafa düşmesi iddiasının bizimle ilgisini ortaya atanların dikkat hataları da var, kronolojik bir hata. Henüz beş sene dahi dolmadığına göre, münferit olaylar adedi çok azdır, haric, bizim, Kurumdan şimdiye kadar hiç bir şey almamız bahis mevzuu değildir. Beş sene dolduktan sonra cüz'i uygulamalar başlayacaktır. Bu durum karşısında bugüne kadar Kurumdan hiç bir şey almayan bir camiaya Kurumun zaafa düşmesine siz sebebiyet verdiniz demek, evvela gün, saat, sene hesabını bilmemek gibi bir şeydir. Fakat bununla, Kurum kuvvetlenmesin iddiasında değiliz. Tedbirlerin alınmasını da desteklemek karındayız. En büyük mesele nedir?

Kurumun bütün mâmeleki, yahut mamelekinin en büyük kısmı, devlet tahvillerine yatırılmıştır. Bunlar amortisman kredi sandığı ve Devlet Yatırım Bankası tahvilleridir. Bunlar büyük yatırımlardır. Bunların faizleri nedir? % 5. Bugün memleketimizde gerçek faiz, bankalarda dahi uygulanan, kanunisi bir tarafa, % 16 ile % 20 arasında oynamakta. Hatta son tahviller bile % 9 dur. Bu durum karşısında acaba Kurumun bu tahvillere yatırdığı meblâğ nedir? 5,5 milyar. 5,5 milyar, % 5..

0 halde bu duruma Kurumu getiren idarecilerin hiç bir kusuru yok mudur? Kurum mâmelekinin bir ek bütçe gibi işletilmesinde politikacıların günahı yok mudur? Kurumun idaresine politik baskılarla etkili olan Türk-İş'in hiç günahı yok mudur? Şimdi, 5,5 milyar hakikaten devlet bütçesinde faizlerini geri almanın güçlüğü biz de kabul ediyoruz ama, bu en azından görevi geniş çapta sistematik etmektedir.

Diğer taraftan, idaresizlikler, özellikle bizim camia ile hiç ilgisi olmayan idaresizlikler pek büyük rakama ulaşıyor. 1,5 milyon sigortalı, hepsi sağlık ve ilaç yardımından istifade edenlerdir. Bizde sağlık sigortası ise hemen hemen hiç yürümedi. Yürümemesi için de çok sebepler var.

Memlekette ilaç fabrikaları.. Resmi istatistik, bütün ilaç üretiminin % 80 i, Sosyal Sigorta tarafından satın alınıyor. Nüfusumuz 37 milyon. Şimdi, 1,5 milyona ilacın % 80 i gider de, bunda suiistimal yoktur denilebilir mi? Nihayet devlet bula bula ilaç fabrikası kurmayı buldu. Bu da oldukça garip. İlacın fiyatını Sağlık Bakanlığı tesbit eder. İlaçların fiyatını tesbit etmekte bazı kuruluşlarla mücadele edemeyen devletin, yegâne çareyi fabrika kurmakta bulması, insanı hakikaten hüznü sürüklüyor. Fakat korkarız ki ilaç fabrikaları kurma bakımından da, sualtı sabotajları devam etmektedir, bazı yerlerde seçilen kimselerin sıfatlarının, bu ilaç fabrikalarının da sabote edilmesi için, kurulmaması için zemin hazırladığı aşikârdır.

Sigorta hastanelerinin durumu, yanlış işletmeler.. Mütemediyen bina inşaatı ve mevzii sebeplerle, bölgesel sebeplerle aşırı inşaatın, mamelekin verimsiz hale geldiği muhakkak. Buna mukabil, önleyici hekimliğin de geniş çapta, memleketimizde ihmal edildiği de bir gerçek. Bu itibarla Kurumun sevk-i idaresinde bir görüş değişikliği açıkça anlaşılmaktadır. Kurumda yan hizmetlere giden meblâğ büyüktür.

Meselâ, 1971 yılında İş ve İşçi Bulma Kurumuna, Kurumdan 15 milyon lira ödendi. Yabancı memlekette çalışan işçilerimizin Türkiyedeki ilişkileri için de bir bu kadar masraf yapılmıştır, 30 milyona yaklaşmaktadır. Fakat, eğer ne verdin, ne aldın esası ise, bu hizmetlerden istifade edenler, Kuruma hiç bir şey vermemişlerdir. Ama sosyal hizmetler bakımından elbette bunlara karşı değiliz, ana ne verdin, ne

aldın esası ele alınacak olursa,bunların da belki yapılmaması icabederdi.

Hiç akla gelmeyen büyük takıntılar.

Belediyelerden Kurumun ve şubelerinin alacakları muazzam bir yekündür,tahsil edilemez.

İşte arkadaşlar, görülüyor ki,Kurumun bu hale düşmesine sebep olarak resmen gösterilen sebeplerle bizim bir ilişkimiz olmamaktadır.Bu arada,Birliğimizi gerçekten yazılış şekli açısından dahi üzen,rencide eden bir Özgüneş raporu var.Özgüneş, M-üdürler Kurulu üyesidir.Binaenaleyh,Sigortadan en iyi,bilgileri alabilecek,yani gerçeğe uymayan rakamlarla ortaya çıkmamak imkânına sahibolan bir kişidir.Türk- İş kesimindedir.Bu sebeple kendisinin tarafsızlık içerisinde olmadığını kolaylıkla söyleyebiliriz.Ama,gerçeği başkalarının da, arayınca bulabileceğini düşünmeme gibi bir ihtiyatsızlık içinde olmuştur.Bütün maksadı,Sosyal Sigorta camiasından avukatların çıkarılmasıdır.

Bu düşüncelerini rapor halinde hazırlamış,teksir etmiş, ilgili her yere göndermiştir.İşte,dün takdim ettiğimiz elinizdeki broşürün de bir mukabil ve doğruyu aksettiren bir broşür şeklinde yapılması ihtiyacı da aynı yola bizim de artık gitmek ihtiyacını hissetmemizden ileri geliyor.

Diyor ki,şöyle bir hesap yapalım,Türkiyede 12 bin avukat vardır.Sigortalı 12 bin avukat varmış.Diyor ki,1971 de 40 yaşında bir avukat kabul edelim,günlük kazancını 40 lira gösterson,her sene % 10 artırırsın,15 yıl sonra 55 yaşına geleceğinden,son beş senenin üç senesinin ortalamasını alınca,ve 55 yaşından sonra da daha 10 sene yaşadığını farzedelim,Kurumdan kendisine en yüksek emeklilik bağlanacaktır.10 sene bu emekliliği çarpalım bu meblâğla,kendisinin

40 yaşından 55 yaşına kadar ödediği primleri de hesabelim, bakın aradan ne çıkıyor, ne kadar büyük fark var?

12 bin avukat, 15 sene sonra, 3 000 i emekli olursa bu bulduğumuz rakamı 3 000 le çarpalım, işte Kurum.. battı.

Şimdi ilk nazarda bu bir korkunç bir düşünce. Ama bakıyoruz ki bu düşünce iki bakımdan yanlış. Bir, mantık yanlış, ikincisi, rakam yanlış.

Şimdi, 12 bin avukat der. Bugün 10 200 civarında barolara kayıtlı bütün avukatlarımız. O halde tüm avukatların bile üstünde bir rakam. Bu zat, 12 bin olarak hilâfı hakikat bir rakam söyler. Ama 972 Sosyal Sigortalar Genel Kurulunda Türk- İş Genel Sekreteri 6 bin der. 12 000..6 000. İki teşekkül arasındaki muazzam fark. Fakat işin garibi ne o doğru, ne o doğru. Bizimki doğru, 7 141. Niçin doğru? Çünkü biz barolarımızdan bordrolardaki adedi tek tek saydırarak istedik, Genel Müdürlük bunu belki de bizim kadar sahih olarak bilemez. Ona intikal edinceye kadar vakit geçebilir. Netekim, acaba barolarımız mı hata ediy-or diye şüpheye düştük, resmen istedik. Bize gelen rakam ne 12 000, ne 6 000, o da başka.

O halde, mademki ne verdin, ne aldın gibi basit bir hesaba gideceğiz, o halde evvela şu rakamlar üzerinde anlaşmamız lâzım. Fakat yine farzedelim ki, adı geçen rapor sahih olsun. 971 i esas tutalım, 15 sene sonra y-anıl 1985 te bu 12 bin avukattan da üç bininin emekli olacağını farzedelim. Fakat o hesabın çıkması için, bugün Türkiyedeki bütün avukatların şu anda, yani 971 de kırk yaşında olmaları lâzım. Halbuki bizim avukatlık camiamızın % 84 ü halen kırk yaşın altındadır.

Şimdi mantık ta yanlış. Ne verdin, ne aldın değil, eğer ne verdin, ne aldın hesabına gideceksek, o zaman Sosyal Sigortaya

ihtiyaç yoktu, aktüer hesabına dayanan, memleketimizde her hangi milli bir sigorta şirketi aynı işi mükemmelen yapardı.

Şimdi, eğer bu rapor 971 de 40 yaş, % 10,15 sene sonra ne verdin, ne aldın.. Güzel. Bu bir hesap. Peki bu hesabı 7121 kişi hakkında yapıyoruz da, 1,5 milyon kişi hakkında niye yapmıyoruz? Aynı hesabı biz 1,5 milyon hakkında yaptık, ortada sigorta diye hiç bir şey kalmıyor.

Şimdi, işte benim durumumu böyle hesaplayan bir kuruluşun aynı işi 1,5 milyon kişi hakkında da yapılması icabedeceği açınsından düşünmesi icabederdi. Bu kadar büyük ve kendi kuruluşunun unsurlarına bu kadar büyük zarar verici bir mantık, şâyânı hayret. Sanki, bu hesap şekli sadece avukatlar içindir, o intiba verilmek isteniyor. Eğer bu hesap doğru ise, bir buçuk milyon için netice daha büyük olacaktır.

Kaldı ki, mantık hatası da şuradan geliyor. Niçin sosyal güvenlik? Ş-u bakımdan, sigortaya katılmada aktüer hesabı asla tutmaz. Dünyada diğer memleketlerin her birinde açık vermeyen, böyle düşünülürse açık vermeyen bir kuruluş mevcut değildir. Mühim olun şudur, bir sosyal sigorta sistemine yeni bir grup, yeni bir camia girerse, tek tek üye ne verdi, ne aldı değil, bu tüm sosyal güvenliğe o camia ne veriyor, ileride emeklisi ne alacak? İşte mantık hatası buradan geliyor. Bu mantık doğru olduğu içindir ki, bu hesabı bizim hakkımızda da, bir buçuk milyon hakkında da yaparsanız Kurumun batmadığını görmekkaabil olacaktır. Çünkü sosyal güvenlikte mühim olan, ne verdin, ne aldın değil, kuşaklar arası dayanışmadır. Bugün genç avukat benim yükümü çekiyor, çünkü yarın o da benim yaşıma geldiği zaman onun da gençleri onun külfetini çekecektir. Kuşaklar arası dayanışma esasıdır sosyal güvenliğin esası.

Onun için,konuşmamızın başında sosyal güvenlikten ne anlaşılması lâzım geldiğini bu maksatla açıkladık.

Şimdi bu mantığa göre biz hesabı nasıl yapmamız lâzım? 971 in 10 uncu ayının başında,biliyorsunuz % 35 ler yürürlüğe girdi. % 10 da hakkımız,..% 45.0 halde, ne verdi,ne yaptı derken % 10 değil, % 45 düşünülmesi lâzım gelir.1973 te bu hesabımıza göre 25 milyon lira ödüyoruz,onların iddia ettiği gibi 15 değil.^U eş sene sonra da 115 milyon ödeniyor.

Şimdi,beş sene sonra ilk haklar alınmaya başlandı.Bunlar, arkadaşlar bizim tahminimize göre 200 veya 250 kişiyi geçmeyecektir. Onlara yapılan toplam ödeme,10 500.000 liradır,yani 115 milyona mukabil 10 milyon.^U halde,yalnız bizim ana paramızın gerçe faizleri dahi alacaklarımızı kapatır,ana paramız da çığ gibi yıllar geçtikçe büyür.

Şimdi arkadaşlarım, beşinci maruzatıma geçeyim.Türk-İş'le aramız gerçekten bozuk.^A Ama biz bunu bozmamak için büyük gayretler sarfettik,hatta bu gayretlerin bir çoğunu da Genel Kurullarımızda bir mesele olmaması için bir kaç cümle ile izahla yetindik.Ama artık bunları ortaya dökmek zamanı geldi.

⁴¹_n Niçin anlayamadık? Çünkü Türk- İş hiç bir zaman istikrarlı bir şekilde ne istediğini bilemedi.Hep bu işçi sigortası anlayışını terketmemek direncinden ileri geliyor.971 Genel Kurulunda Türk-İş sözcüsü, o zamanın Bakanını tenkidetti.Çünkü,Bağ-Kur kurulmaz üzere idi,çalışılıyordu.Temsilci dedi ki,siz sosyal güvenliği parçalamak istiyorsunuz.Yeni kuracağınız kuruluşta sosyal Sigorta camiası içerisinde girmelidir.Bir memlekette bir çok sosyal güvenlik sistemi olmaz.0 halde bu nedir? Demek ki Türk-İş sosyal bir kurum olacak Bağ-Kur'a karşıdır.

1474 sayılı Kanun yürürlüğe girdiği zaman,yani % 35 ler,

onu bize vermemek istediler, etmediler biliyorsunuz, Türk-İş Genel Sekreteri ile daimi temaslarımız oldu. Bu konuşma sırasında yanımda Genel Sekreterimiz Bigat ta hazır bulunuyordu. Konu, % 35 lerde onlarla anlaştıktan sonra başka mevzulara geçildi, Bağ-Kur o zaman yeni bir teşekkül, aynen bana Halil Tunç, " Hoca, sakın Bağ-Kur'a girmeyin" dedi. Niçin dedim, " Yaşayamayacak ki" dedi. Hakikaten ben de bunun etkisi altında kaldım. Ama, Bağ-Kur'a karşı gelen Genel Kurullarındaki sözleriyle bana yaptığı bu tavsiye bağdaşabiliyordu, samimi idi. Fakat 972 de yine Erdoğanla beraber Genel Kurullarına gittik, aynı zat, " avukatlar niçin Bağ-Kur'a gitmiyorlar?" diye bir beyanda bulundu. Tabii bu konuşmaları unutmak kaabil değildi, biz ancak hayretimizi ancak gülmemizle falan izhar etmeye çalıştık.

Sonra Avukatlık Kanununun son tâdillerini biliyorsunuz. Biz, elden alınan hakların büyükçe bir kısmını istirdedebilmek için bu tâdillerin peşinden koştuk, Yönetim Kurulumuz daimi toplantı halindeydi. Ve Kanunu son şekline getirdik, fakat birden aklımıza geldi, " Bu Türk-İş, yine bize, oyun ediyorsunuz" diyebilir. O zaman, Genel Sekreterimiz Atila Savdı, sonra Çalışma Bakanı oldu, onunla beraber yine Halil beye gittik, dedik ki, Halil bey, siz farkında değilsiniz, biz şu hakları alıyoruz. Yarın, fazla bir şey yaptığımızı iddia edebilirsiniz, sizden rica ediyorum, sizin Kanununuzun, 506 nın 8 inci maddesini, bizim geçici 1. maddemizi-tasarı halinde- karşılaştıralım. Lütfen bir sekreter çağırın, ben bunu okuyayım, siz de onu okuyun. Göreceksiniz, virgülü dahi farketmiyor. Buna lüzum görmedi, aynen şunu dedi, " Ben, avukat arkadaşlarımla birlikte aynı statüye tabi olmaktan şeref duyarım". Yanımda Atila vardı. Hatta, unutman, dedi ki, " Hoca, bunu çıkartırken Mecliste müşkülâta uğrarsan, orada bizim çocuklar var, söyle, ben onlara haber salayım". Çocuklara ihtiyaç olmadan Kanunçıktı. Aynı zat, 1970 te hatırlayacaksınız, Erzu-

rumda yaptıkları Genel Kurul toplantısında şunları söyledi," a...
katlar, kimse duymadan, sessiz sedasız bizim aleyhimize haklar elde
etmiştir."

Artık, bu hatıraların neticesinde nasıl bir sonuca varı-
lır?0 elbette ki birtakdir meselesidir.

Altıncı maruzatımız, bizce Kurumun mali durumunun bir fe-
lâketin eşliğinde olduğunu iddia etmek için ciddi bir sebep yok-
tur. Ama, önerilen şu tedbirler alınmazsa, gerçekten büyük sıkıntı-
lar ortaya çıkar. Fakat, esasında bu da çıkmaz. Bilâkis, bu zorluklar
yavaş yavaş prim usulünü, vergi usulüne, yani gerçek, bütün Türk va-
tandaşlarına şânil sosyal güvenliğe doğru kaydıracak, milli gelinde
bir ayarlama olacak ve sosyal adalet bu suretle tamamlanacaktır.
Batı memleketlerinin bazılarında adeta yarı yol aşılmış sibi...
Taktim ettiğimiz broşüre baktığınızda, ileri demokrasileri uygulayan
yan Amerika, İngiltere, Fransa vesair, ama Fransa değil, Fransa kısmen
geride kalmıştır, o milletlerin hepsi primleri ikili değil, üçlü
sisteme bağlamışlardır. Yani, birkısmı işveren, birkısmı işçi, üçte
biri de devlet. Üçlü prim, yavaş yavaş vergiyi cezbeden bir sistem
haline getirildi. Bazı memleketlerde, üçlünün yanında bazı risk¹
için iki de var. Mesela, meslek hastalığı, iş kazalarında primin hep-
sini işverene ödettiriyorlar. Çünkü, işle bu sonuç arasında illiyet
bağı görülüyor. Yaşlılık o zaman üçlü, devlet, işçi ve işveren. Görü-
lüyor ki muhtelif uygulama şekilleri var.

Bu nedenle, şu tavsiye edilen tedbirler alınacak olursa
ki çalışmalar başlamıştır, Sosyal Sigortaların günün birinde bata-
cağı iddiasından kuşkulanan, endişeye düşmek haklı olmayacaktır.

Şimdi arkadaşlar, son maruzatım, bizim Sosyal Sigortaları
dan dışarıya atılmamız öyle kolay değil. Evvela, 7211 avukatı...

da aynı statüde 70 000 toplu sigortalılar, noterler vesaireler de var. Sosyal güvenlik bir defa elde edildikten sonra bunun geri alınması bir hayaldir. İddia edenler dahi, bugünün düşüncelerini kavramamış kimselerdir.

Bu arada iki konu çok önemli olabilir. Bunlardan birincisi şu, acaba yaş haddi artırılmalı mı? Çünkü Zelenka Raporunda, son Genel Kurultoplantısında, gerek Başbakanın gerek Çalışma Bakanının ifadelerinde vâzih olmamakla beraber, yaş haddinin 55 ten-erkekler için tabii- 60 a çıkarılması teklif ediliyor. Buna karşı, işveren(?) temsilcileri şiddetle, her memlekette ölüm oranı sebebine dayanmak suretiyle bunun değişik olabileceği gerekçesine dayanarak, yaşı 55 te kalmasını istediler ve bundan asla f-eragat etmeyeceklerini beyan ettiler, işçi.. İşveren birmütalaa beyan etmedi.

Primlerin artmasına gelince, gariptir, işveren de, işçi de artırılabilir dedi. İşçi kesimi açıkça kabul anlamına gelen beyanda bulunmamakla beraber, belki gibi yumuşak kelimeler kullandı, işveren temsilcisi artırılmalıdır dedi. Tabii bu ilk önce insana garip gözüküyor ama değil. Çünkü işçi artırılmasına taraftar, çünkü müessese ödeyecektir onunkini. İşveren ise, maliyetine derhal intikal ettirecektir. Ama primin tamamını ödeyen biz avukatlar..

O halde, konuşmalar sırasında lütfen şu iki müşahhas mevzu üzerinde de aydınlatmak lütfunda bulunursanız minnettar olacağım.

Arkadaşlar, vaktinizi biraz fazla aldım galiba. Özür dilerim. Konuşmalarımıza şu açıklamalar belki bir zemin hazırlamış olacaktır. Çok teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN- Sayın Başkanımız lütfettiler, bizleri aydınlattılar. Gündemin 7 inci madde ile ilgili olarak söz almak isteyen ar-

kadaşlar varsa, kendilerine söz vereceğim. B-uyurun Ankara Barosu temsilcisi sayın Yüksel Babür.

ANKARA BAROSU TEMSİLCİSİ YÜKSEL BABÜR- Sayın Divan, sayın Başkanlarımız;

Türkiye Barolar Birliğinin bilhassa mesleğimizle ilgili sosyal güvenlik konusunda hazırlamış olduğu rapor, gerçekten üzerinde titizlikle durulmuş, bütün inceliklerle konular incelenmiş ve özellikle objektif ve netice alıcı, çare bulucu bir takım hususları da içinde bulunduran, bizlere rehber olacak bir rapor hüviyetini taşımaktadır.

Bu itibarla, Barolar Birliğine ve Yönetim Kuruluna takdir ve şükranlarımızı Ankara Barosu olarak arz etmeyi bir vazife biliriz.

Sayın Hocamızın bilhassa değindikleri sosyal devlet temelinde yatan ve devletin toplumcu davranışları içerisinde bulunması lâzım gelen sosyal güvenlik vergisine dönüşme konusu, hepimiz tarafından arzu edilen ve toplumun sosyal güvenlik yönünden kurtuluşunu sağlayacak bir çaredir. Özellikle bazı çevrelerin haksız fayda sağlama konusunda avukatlara yönelttikleri ithamların yerinde olmadığı ortaya çıkmıştır. F-akat, bu arada bazı ayrıcalıkların da mevcudiyeti gözden kaçmamaktadır. Şöyle ki, baro levhasında kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iki bin gün kayıtlı olan meslekdaşlarımız on yıllık bir kıdemi borçlanmaksızın kazanmışlardır. Bu, işçi kesimine nazaran avukatların sağladığı bir ayrıcalıktır. Ama, avukatlığın kamu görevi niteliği sebebiyle, bunu haksız bir fayda sağlama şeklinde nitелеmek te mümkün değildir. Kaldı ki, biz böyle bir ayrıcalık karşısında bu primleri avukatların rahatlıkla ödeyebileceği ve mevzuatta bu yolda bir değişiklik yapıp, bizim de borçlanmamızı Ankara Barosu olarak kabul etmekteyiz.

Yalnız, avukatlarımızın ve bilhassa genç arkadaşlarımızın bu arada büyük bir ihmale de uğradıkları gözden kaçmamaktadır. Şöyle ki, baro levhasında Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 1999 gün kayıtlı kalan avukatın durumu ne olacaktır? Bu avukat, hiç bir zaman borçlanmak suretiyle dahi bu hizmetini bugünkü mevzuata göre saydıramamaktadır. Netekim, işçilerin borçlanma hususundaki mevzuatlarında yapılan değişikliklerle, yani 1238 ,1214, 1186 sayılı Kanunlar, ve hatta Bağ-Kur Kanununu ona paralel olarak on yıllık kıdem tanıma imkânını, kendilerine, borçlanmak suretiyle kazandırmıştır. On yılıkadar hizmetler, sayılabilecektir. Biz, maalesef bilhassa genç avukat arkadaşlar, bu olanaktan yoksundurlar.

Çaresi, Kanunumuza bir tek cümle eklemek suretiyle çözümlenebilir, imkânı bulunabilir. Yani avukatların da serbest avukatlıkta geçen süreleri, on yıla kadar borçlanmak suretiyle baro levhasında kayıtlı olmaları şartıyla sosyal Sigorta hizmetine katılabilir, bütünü taşıyan bir kanun değişikliğinin yapılması zarureti vardır. Ve bu durumda bulunan avukatlarımızın miktarının tahmin ediyorum ki, yarıya ulaştığı kanaatindeyim. Ve önemli bir meslek sorunu olarak elbette ki yer alacaktır.

Sosyal Sigortalar Kurumunun özellikle toplanan primlerin değerlendirilmesi konusunda sayın Hocamızın açıklamalarına şahsen benim de ilave edeceğim bir konu vardır. Bu da, Kurumun tahsil etmiş olduğu primlerin yani paraların, bir sosyal bank vasıtasıyla işletilmesidir. Özellikle, bu konuda bir kanun teklifi de Meclise verilmiş olmasına rağmen, her nasılsa hem Türk-iş, hem Hükümet kesimi bunu engellemekte ve bir türlü çıkarmamaktadır ve hatta rafa kaldırmakta da büyük fayda ummaktadır. Sebebi, tarafımızdan da bir türlü anlaşılabilir değildir.

Çünkü, işçilere verilen, daha doğrusu çalışanlara verilen mesken kredisi ve buna benzer krediler ve buna ilaveten yeni bir değişiklikle kanuna konan sanayi kredisi, Sosyal Sigortalar tarafından kişilere dağıtılmakta, verilmekte, çok cüz'î faizler alınmakta, bankacılık tekniğiyle veyahut ta ticari anlayışla hiç bir zaman bağdaşmayacak garip faizler tahakkuk ettirilmektedir. Elbette ki biz verilen mesken kredilerinin yüksek faizle verilmesi taraftarı değiliz ama, ayda yüz mily-on liraya yakın tahsilât yapan bir Kuruluşun parasının diğer bankalarda % 1 veya 2,5 faizle kalmasını da hiç bir zaman doğru bulmamaktayız.

Sosyal güvenlik konusunda bir de, stajyerlerin durumu önem arz etmektedir. Mesleğe yeni başlamak üzere staja gelen avukat stajyerleri bugün çok fazladır. Örneğin Baromuzda bugün dört yüzün üzerinde beş yüze yakın avukat stajyeri arkadaşımız vardır. Bunların hiç bir sosyal güvenliği mevcut değildir. Kendilerine sosyal devlet anlayışı içerisinde, devletin toplumsal davranışlarının gerektiği düşüncesi içerisinde mutlaka bir güvenlik sağlanmak icabeder. Ve bu konuda da bilhassa stajyerlere yapılacak yardımların da sayın Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına da saptanması üzerine bazı ilaveler yapılmak suretiyle onların primleri de ödenir. Ve stajyerler çok kısa bir süre içerisinde sosyal güvenliğe kavuşturulabilir.

Buna ilaveten, ve özellikle staj devresi de sayılmamış olan borçlanmak suretiyle 1999 g-üne kadar kayıtlı olup ta, bu hizmetlerini saydıramayan kimselerin staj dönemlerinin de avukatlık kıdemine, yahut sigorta kıdemine eklenmesi konusunu da gözden geçirmek icabeder.

istedik, zannedersenem yetişmedi. Yalnız bu yazıyı Barolar Birliğine biz intikal ettirmiştik. Bilmiyorum o konuda bir çalışma yapılmış mıdır? Şayet böyle bir intikal mevcut olmamışsa yazımızın bir örneğini takdim ederiz.

TBB BAŞKANI Prof. Dr. FARUK EREM- Böyle bir yazı almadık efendim.

ANKARA BAROSU TEMSİLCİSİ YÜKSEL BABÜR- Beni dinlemek lütfunda bulunduğunuz için hepinize saygılırsunarium.

BAŞKAN- Kayseri Barosu sayın Başkanı Ö-mer Gözübüyük.

KAYSERİ BAROSU BAŞKANI ÖMER GÖZÜBÜYÜK- Değerli Başkanım, kıymetli arkadaşlarım;

Avukatların kamu hizmeti gördüğü konusunda bize çok yakın bir zamanda kesinliğe kavuşan görüşün, diğer garp memleketlerinde çok seneler önce kabul edildiğini tekrar etmeye lüzum görmüyorum. Yalnız, kamu hizmeti gördüğü kabul edilen kimselerin de, devletin himayesi altında bulunması, evveliyetle onları koruması, devletin başlıca görevlerindedir. Bunu diğer kamu hizmeti görenlerden esirgemeyen devletin, veya onun menfaatini düşünüyor görünenlerin Türkiye avukatlarından, Türk avukatlarından bunu esirgemek istemeleri hakikaten üzücü.

Özellikle Türk avukatları bu güvenliğin karşılığı diyebileceğimiz fedakârlığı bizzat yapmaktadırlar. Bu noktadan fevkalâde diyebileceğim şekilde hazırlanmış bulunan rapora, görevimizin önemi ve mahiyetinin izahı ve diğer devletlerdeki meslekdaşlarımızın durumu ile ilgili mukayeseli bir etüdün eklenmesini gönül arzû ederdi.

1962 yılında Ankara Barosunun dâveti üzerine toplanan Türkiye Baro Başkanları, avukatların sosyal güvenliğe olan ihtiyaçları üzerinde durmuş, bunun ^Emekli Sandığına mı, Sosyal ^Sigortaya mı, yoksa müstakil bir sandığa mı bağlanmasının daha rantabl olacağı, faydalı

olacağı konusunu tartışmıştır. Bizim o toplantıya getirdiğimiz raporumuzda, müstakil bir sandık kurduğumuz takdirde, o tarihte Emekli S-andığının ve Sosyal Sigortaların temin ettiği haklardan yahut ta yardımlardan daha büyük bir yardım temin edebileceğimizi izaha çalışmıştık. Fakat, Birliğimizi-n hazırladığı, bugünkü anlayışa uygun görüşün ifadesi olan raporda temas edildiği gibi, y-ine her zaman kurmamız mümkün olan bu sandıktan ziyade, halen almış bulunduğumuz yeri muhafaza etmekte büyük fayda görmekteyiz.

Onun için peşinen arzedeyim ki, fikren ve şahsen bendeniz bu raporun Türkiye Barolarının bir görüşü olarak kamuoyuna aksettirilmesinde fayda ummaktayım. Eğer Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Kuruluna bizim de katılmamız imkânı bize verilseydi, bu görüşlerimizi orada tartışmak ve aksi görüşleri çürütme imkânını da elde etmiş olurduk. Bu bizim için bir hedef olmalıdır. Muhakkak Genel Kurula Barolar Birliğinin katılması sağlanmalıdır. Ve muhakkak ki hocamızın sadece büyük mânâ ifade eden yüz ve gülüş gibi hareketleri ile iktifa etmeyecektik. ^Anlayanlar için o gülüş büyük bir mânâ ifade ederdi, fakat tatbikat bu şekilde tecelli etmiyor. Halen aynı zihniyetin devamını arzu eden, bunda menfaat görenlerin bu konuda birleştiklerini esefle müşahade ediyoruz. Ş-ahsi veya temsil ettiği zümrenin menfaatini zihniyetin ve ismin dahi değişmesinde göremeyenler, bize karşı çıkmaktadırlar.

Üç aylık bordroları barolar, ^Sosyal Sigortalar Kurumuna verdiği zaman, bankadan gelen ekstralarla arada fark görülüyor ve soruluyor barolara, bu fark neden ileri geliyor deniyor. Biz, geç yatırımların % 10 cezalı olarak yatırmasından ileri gelen, Kurum lehine bir tatbikattan ileri geldiğini söyleyince hayret ediyorlar. Çünkü, hiç bir işverenin gönlüyle uygulamadığı bu prim farkını baro-

lar kendi mensuplarına rahatlıkla uyguluyorlar, Kurum bunun farkında bile olmuyor. Aksi takdirde kayıt siliyoruz,yeniden girişte yine aynı cezayı uyguluyoruz,Kurumun haberi olmuyor.Kurumun neden haberi var ki? Kırtasiyeciliğe boğulmuş,suistimale boğulmuş,yatırımları, hastaneleri,yankuruluşları, rantabl olmayan yatırımları Kurumu ileriye göremez hale getirmiş.Yüzlerce memur,giriyorsunuz bir şubeye..Kim bunlar?.Ne iş yaparlar?.Bilinmez.Kurumun bize verdiği sadece,bize değil yalnız,diğer işverenlere de,işçilere de veriyor giriş bildirgesi,şu ilk girişte tatbik edilen,doldurulan bildirme.Onu eczanelerin eşantiyon vermesi yahut işte broşür vermesi gibi bir şey.Bütün diğer kırtasiye şeylerini de barolar yapıyor, malûm,tekrara lüzum yok.

Sigorta hastanelerinin önünde iki dakika duran bir vatandaş,torbalar dolusu ilaçla çıkan hastaları görür fakat içlerinde bir tek avukat göremez.Bunlar hep Türk-İş'in savunduğu fakat sosyal güvenliğe muhakkak ki muhtaç ve lâayık vatandaşlarımız.

Sigortaya borçlanmadan bahsedildi.Bizim içimizde borçlanan arkadaşlar yok.Bugün için emekliye ayrılmış,öyle zannediyorum ki, avukat olarak emekliye ayrılmış üç meslekdaşımız var benim bildiğim, bunlar da memuriyetteki hizmetlerini Sigortaya aktarmak suretiyle, yani adı sigortadan emekli olmuş,aslında Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığından emekli olmuştur.Oradaki aktarmalar bir kere bu 228 sayılı Kanuna göre,Sigorta için mühim bir gelir teşkil etmektedir. Diğer kaynaklarını teftiş için kullandığı bir çok elemanlar bizim gibi denetlemeye dahi lüzum görmediği bir gelir kaynağından yapmayacak olan bu müesseseler,üstelik kendi hakkını savunan ve hakikaten Kuruma milyarlar kazandıran meslekdaşlarımızın hizmetlerini de küçümsüyorlar.Temaslarımızda sigorta avukatları,milyarlarca sigorta

alacağıının zaman aşımına uğradığını, alacağın kendilerine intikal ettirilmediğini rahatlıkla söylüyorlar. Vicdan huzuru içerisinde söylüyorlar. Üzülerek söylüyorlar.

O halde Sigorta eğer hakikaten bugün ki muhakkak her zaman, çok önceden üzerinde durulması gereken hususlardı bunlar, eğer bir krize doğru gitmekteyse bunun sebebini kendi bünyesinde, kendi zihniyetinde, kendi elemanlarında aramak lazım kanaatindeyim.

Benim bilhassa üzerinde durmak istediğim bir husus var; eğer izin verilirse bu konudaki çalışmalarımızı fikirlerimizi yansıtmada biraz dışa dönük çalışalım. Hep içimize dönük çalışıyoruz, kulaklar tıkalı, işitmiyorlar. Ne? Sanki susmamızı da yapılan ithamın haksızlığına inancımıza bağlamak isteyen çevreler var. Onun için görüşlerimizi ve gerçeği kamuoyuna aksettirmede, basınla iş birliği yapmayı ihmal etmemek her halde faydalı olur zannediyorum.

Diğer bir husus, parlamento ilişkileri üzerinde yine duracağım. Bu ilişkinin, " çocuklar" tâbir edildi, evet bir anımı arzedeğim, bu tâbiri kullananların tantanalı makamlarına gittiğimizde hazırlanmış bulunan bir salon gördüm, gayet konforlu hazırlanmıştı. Orada levhada parlamenterler, işçi parlamenterler yazılı idi. Hakikaten onlar devamlı olarak parlamenterlerini haftada yahut ayda muayyen günler gelmesini, toplanmasını temin ediyorlar ve fikirlerini orada onlara kabul ettiriyorlar, onları savunucu hale getiriyorlar. Bizim parlamenterlerimizle ilişkilerimiz bu bakımdan faydalı olur kanaatindeyim. Tekrar etmeme izin verilirse, bu hazırlanan broşürün Türkiye Barolar Birliğinin ve Türkiye Barolarının bir görüşü olarak kamuoyuna aksettirilmesinde fayda mülahaza etmekteyim. Bunu arzeder, hizmeti geçenlere şükranlarımı sunarım.

BAŞKAN-- Sakarya Barosu sayın Temsilcisi, buyurun efendim.

SAKARYA BAROSU TEMSİLCİSİ SALİH SİPAHİER- Sayın Başkanlık

Divanı, sayın meslekdaşlarım;

Raporu bütünüyle okunmuş bulunuyoruz. Bir çok bölümleri itibariyle meslek grubu olarak yasama meclislerinden geçen ve kanunlaşan yasalarla, bize sağlanan haklar ve bunun karşısında gerek hakkın elde edilmişinde, gerekse devam edegelen hücumlar karşısında bu hakkın elimizden alınması isteğine karşı durum bütünüyle rakamlara müstenit teknik ve her şeyin önünde sosyal güvenlik açısından ele alınmış ve tahliller yapılmıştır.

Kayseri Barosu Başkanı arkadaşımın işaret ettiği ve sesimizi dışa duyurma gayretlerine ben de aynen iştirak ederim. Sebebine gelince, Hocam hatırlarlar, 10 Ekim Tarihli İstanbul Toplantısında da aynı tavsiyelerde bulunmuştuk. Çünkü, bizimle mücadele eden kitlenin, kitle demeyeyim de kitle temsilcileriyle kendi kuvvemizi bilmemiz gerekiyor. Memleket basınında kamuoyunda daima rakamların büyüklüğüne, küçüklüğüne göre sesini duyurabilme imkanlarınının da bir gerçek olduğunu kabul etmek mecburiyetindeyiz.

Karşımızda bizi harcamak isteyen kitle bizden çok daha kalabalık, çok daha nüfuzlu. Üstelik bu kitle Göbels metadonu uygulamaktadır; daima vur, netice alırsın. Haksız olsan da vur, netice alırsın. Metodun bu olduğunu ve kitlenin adet itibariyle bizden çok daha kuvvetli olduğunu bilerek mücadele ve karşı mücadele metotlarımızı buna göre ayarlamak ve uygulamak durumundayız.

Acaba bu mücadelenin sebebi, nedeni nereden meydana gelmiş? Bunu da basit olarak bilmek lâzım. Senelerce menşei berberlik olan cerrahların icrai faaliyet ettiği kasabaya, diplomalı bir cerrah doktor gelirse, mevcudun feveran edeceği pek tabiidir. Bugüne kadar âmiyane tâbiriyle hababam usulleriyle idare edilen bir teşekküle meslek-

leri icabı sosyal olduğu kadar ekonomik konulara da aklı eren kişilerin belki bir gün söz sahibi olarak girişleri, bir takım endişeler yaratmıştır, mücadelenin nedeni budur. İstedikleri gibi hükmetme imkânlarını bir gün ellerinden kaçıırırlar diye. Başka bir şey değil.

Hocam, konuşmasının sonunda, raporun da sonunda işaret edildiği gibi, Kurumun bugün içinde bulunduğu ve müşkül olduğu durumdan kurtuluş çarelerini ararken, emeklilik yaşı veya ödenen prim miktarınınveyahut ta nisbetinin artırılması yollarından hangisinin tercih edileceği hususunda bize işaret edecek olursanız, memnun kalırız demişlerdi.

Şimdi, meslek grubu olarak kanunun bize tanıdığı imkânlar, ve bu imkânları normal yaş vasatisi ile emeklilik çağını da göz önüne alarak Ömer Gözübüyük arkadaşımın ifade ettiği gibi, bildirince biz bildirdik. Şimdi, emeklilik yaşındaki değişiklik, işçi ve işveren olarak ayrı ayrı prim ödemeyip te, priminin tümünü kendisi ödeyen avukatlar için büyük mâna ifade eder. Y-aşta yapılacak bir değişiklik, yüzde yüz aleyhimize olur. Ama prim miktarındaki değişiklik yüzde yüz aleyhimize olmaz. Kanaatim budur. Saygılarımla.

BAŞ-KAN- Başka söz isteyen var mı efendim? Buyurun efendim.

DENİZLİ BAROSU BAŞKANI AZİZ BEHÇET ÇOMAKOĞLU- Muhterem Başkan, kıymetli arkadaşlarım;

Muhterem Başkanımızın ve diğer baro başkanı arkadaşlarımızın izahı ile sosyal güvenliğimizin bugün hücumu maruz kaldığı anlaşılmakta. Onların sayın Başkanımızın dediği gibi, sağlamış olduğumuz bu sosyal güvenliği geri almalarını düşünmüyoruz. Bunu aklımızdan dahi geçirmiyoruz. Biz bu sosyal güvenliğimizi dahi ileriye götürmek fikrindeyiz, amacındayız. Buraya gelirken yine bazı arkadaşlarımızın bir arzusu vardı, ben de onu iletmek isterim.

Bu arkadaşlarımız, daha düşük kademede emekli olmuş ve emekliye ayrıldığı için bugün avukatların istifade ettiği sosyal güvenliklikten ve bugünkü tavandan istifade edememesinden yakınmaktadır. Nasıl memurlar emekli olduktan sonra bu emekli aylıklarını bırakarak yeniden daha iyi şartlarla iş yaptıklarında bu kademelerini yükselterek sosyal güvenlikliklerini daha iyi şartlara götürüyorlarsa, düşük kademedeki emekli olup ta halen avukat bulunan arkadaşlarımızın da mesela muayyen primler ödeyerek kademe ilerlemesi yapma suretiyle işi terkettiği anda, alacağı yaşlılık ücretinin artırılmasını isterler ve bunun için Barolar Birliğinden, ilerideki çalışmalarında bu hususta da faydalı olmasını arzu ederler.

Muhterem arkadaşlar, Ankara Barosu temsilcisi arkadaşımızın on yıllık şeyi bedava borçlanmadan alma şeklindeki düşüncesine biz katılamıyoruz. Bu geçici bir dönem olarak, onların 8 inci madde ile sağladığı hakkı biz başka bir madde ile sağlamışız ve her avukata sağlanan bir hak değil, muayyen bir zümreye ve bir zaman için sağlanmış olan bir haktır. Bu sebeple, bizim işçilerden ayrı bir hakkımız olmaması icab ediyor gibi geliyor. Arkadaşımız aksi tezi müdafaa ettikleri için söylediler, yani biz onlardan daha iyi durumda değiliz. Bugün işçilerin durumu ne ise, bizim de durumumuz zannedirim budur. Yalnız, kuvvetli ve nüfuzlu olan Türk-İş Genel Sekreteri, basın da kendisini desteklediği için uzun zamandan beri hep, biraz lâfa boğulan çıkışlar yapmaktadır. Son günlerde de bu çıkışlarını yapıyor ve artık güçlenmeye başlayan veya örgüt kuran işverenler ve diğer başka teşekküller tarafından da sık sık cevap almaya başlamıştır. Barolar Birliği olarak, sosyal güvenliğimizi sağlarken çok titiz davrandık, kendisiyle randevu alıp konuşmak bile bir zamanlar bir problemdi. Çok şükür o devri geçirmiş durumdayız ve Halil Tunç, Baro-

lar Birliğinden bu broşürümüzle hakettiği cevabı almış durumdadır. Gönlümüz, bundan böyle her haksız çıkışı, haklı olarak Barolar Birliğinin, tabii baroların temsilcisi olarak gereken cevabı en güzel şekilde kamuoyuna aksettirerek ona cevap vermesidir. Bu husustaki beyanım bundan ibaret.

Diğer, yine sosyal güvenliğimiz bakımından Sosyal S-igortalara bağlı olmaksızın Barolar Birliğinin Bursa Toplantısında almış olduğu ölüm yardım tazminatı var idi. Zannedersenem bugünkü toplantıda bunun da görüşülmesinde bir mahzur yok. Bizim o zaman katılan arkadaşlarımız bu hususta bir haber getirdiler, fakat bu haberin gerçekleşme payının biraz zor olduğu hususu idare heyeti üyeleriyle konuşmamızda anlaşılmiş bulunmaktadır.

Yine Baromuz mensubu arkadaşlarımızın dileğidir, eğer bu Barolar Birliğinin bugünkü mali bünyesi içinde mümkün değilse, muayyen bir, doğrudandogruya Barolar Birliği içinde kurulacak sandığa ödenecek aidatla O-rdu Y-ardımlaşmada olduğu gibi belki daha az küçük çapta bu işin sağlanması ve avukatların bu yönden de, değişen para durumu, para kıymetinin düşmesi vesaire karşısında yaşlılığında arkasında bir maddi desteğin de bulunmasıdır. Biz bunu ayrı bir aidat ödemek suretiyle gerçekleştirilmesini arzu ediyoruz. Hepinize hürmetlerimi sunarım efendim.

BAŞKAN- Sayın Genel Sekreter, buyurun efendim.

TBB GENEL SEKRETERİ ERDOĞAN BİGAT- Muhterem arkadaşlar, Birlik Yönetim Kurulu üyesi olarak bu toplantıda yalnız dinleme ve her hangi bir konuda fikir mütalaa etmeme kararındayız.

Ancak, bir evvel konuşan sayın Denizli Baro Başkanı Çomak- oğlunun belirttiği hususa bu zabıtlarda daha açıklık verebilmek için yalnız bir maddeyi okumayı görev saydığım için şahsım adına söz

aldım.

Sayın Ankara Barosu temsilcisi Yüksel Babür arkadaşımız, Türk-İş'in iddialarını bir noktada doğrular nitelikte geçici 8 inci madde ile 506 sayılı Kanunun, bizim geçici 1.maddemiz arasında avukatlar lehine bir ayrıcalık olduğu üzerinde durdular.

Hiç bir noktada ayrıcalık yoktur. Sayın Hocamız ifade ettiği ve sizlere takdim olunan raporda da açıkça belirtildiği üzere virgülmü virgülmüne aynidir. Yalnız gayet tabii aynı olmayan tarafı şudur, 1186 sayılı Kanunla değişik geçici 8 inci maddenin A fıkrası virgülmü, noktası aynidir; ~~a~~-Sigortalılığın başladığı tarihten önceki on yıl içinde 3. maddenin, 1.bendinin a, c, d fıkralarında belirtilen işlerden gay-ri işlerde en az iki...gün çalıştıklarını tevsik eden, Bu fıkra yerine, bizim Kanunumuzdaki hüküm; "Sigortalılıklarının başladığı tarihten önceki on yıl içinde en az iki...baro levhasında kayıtlı olduklarını tevsik eden.."

Esasen a ve c, d, fıkralarını avukatlar için koymaya imkân yoktur. 3.madde tetkik edildiği zaman görülecektir ki, a, c ve d fıkraları Sosyal Sigortalar kapsamına alınmayan tarım işçilerini, ev hizmetlerini ve akrabalığın, konut içinde bulunan akrabaların o konutla ilgili hizmetlerde çalışanları, yani tüm Sosyal Sigortalar kapsamına girmeyen işçileri kapsamına almaktadır. Hiç şüphesiz, a, c ve d fıkraları şumulüne girmeyen işçiler, bu kesim hiç bir zaman için sigorta kapsamına alınmadığından bu geriye doğru on sene içinde sigortaya tâbi hizmetlerde prim ödemediği için, hiç prim ödemediği için beş sene sigortalı olmak ve b ve c şık..beş yıl sigortalı bulunan, iki bin gün-pardon- iki yüz gün sigorta primi...şartları aynen bizim kanunumuzda da vardır.

Bu itibarla işçilerle bizim aramızda geçici 8 ve geçici 1

arasında en ufak bir fark yoktur.

Esasen, ilk defa sosyal güvenliğe kavuşturulan bir kütlenin ileri yaşlarda olanlarına böyle bir ayrıcalığı tanımak zarureti vardır. Aslında 1238 sayılı Kanunun 1186 sayılı Kanun hepimizce biliniyor, 1136 sayılı Kanunun bu kanuna ay-kırkı hükümleri mülğadır, avukatlara işçilerle aynı haklar verilir hükümlerini getirmiş. Ancak diğer hükümleri kaldırmış olmakla 80 yaşında bulunan meslekdaşlarımızın, 95 yaşına kadar, 90 yaşında olanın 105 yaşına kadar-var böyle arkadaşlarımız-prim ödemek suretiyle karşılığını alamayacak duruma getirmiştir. 1238 sayılı Kanunun geçici 1. maddesi işçilerle avukatları sosyal güvenlik açısından tamamiyle eşit duruma getiren, virgüllü virgülüne ma-nası ve mahiyeti itibariyle aynı durumda olan hükümlerden ibarettir. En ufak bir ayrıcalık bahse konu değildir. Bugün 80 yaşının üstünde bulunan arkadaşlarımızdan, 90 y-aşının üstünde bulunan arkadaşlarımızdan biz hibe ediyoruz, ileride her hangi bir hak almamız bahis konusu değil, avukatlık ne kadar meşakkütle yapılan bir meslektir, hepimizce malûm, Türkiyedeki yaş ortalaması mesleğimiz açısından sureti kat'iyede genel ortalamanın altındadır, adliye koridorlarında kalpten ölen arkadaşlarımızın adedi az değildir.

Binaenaleyh, 80 yaşında, 90 y-aşında bulunan avukatların adedi, sayın Yüksel Babür arkadaşımızın dediği gibi yarı yarıya değil, Hocamın ifade ettiği ve istatistiklere dayanan bilgiye göre de % 84 kırk yaşın altındadır.

Bu itibarla sigortanın, ilk defa sigortaya alınanlar için dünyanın her yerinde uygulanan ileri yaşlardaki ayrıcalık hükümlerini getiren ve işçi ile avukatlar için virgül virgül aynı olduğu hakkındaki maruzatımı ~~bu~~ başta ifade ettiğim gibi zabta geçirmeyi görev saydım. Bu itibarla, konuştuğum için, Yönetim Kurulundaki arkadaşla-

rımdan ve sizlerden özür diler, saygılar sunarım.

BAŞKAN- Ankara Barosu temsilcisi, buyurun efendim.

ANKARA BAROSU TEMSİLCİSİ YÜKSEL BABÜR- Efendim, benim sözlerim biraz yanlış anlaşıldı. Arada bir tek fark vardır efendim. İşçi on yıllık kıdemini borçlanmak suretiyle saydırır. Bizim görüşümüz bu şekildedir. Tesbitimiz budur. Hizmet belgelerini götürmüşlerdir, Sigortaya tevdi etmişlerdir ve bu şekilde saydırmışlardır. Bizde avukatlara tanınan hak, on yılı borçlanmaksızın kazanmış olmaları şeklindedir. Biz bu borçlanmaksızın kazanmanın nedenini de avukatlığın kamu görevi olması ve ileri yaşlardaki kimselerin birtakım haklara kavuşması nedeniyle olduğu sebebiyle, bilhassa sosyal güvenlik açısından yerinde olduğu görüşünü belirttik. Yoksa, bu ayrı bir avantaj kazanılmıştır şeklinde nitелеmedik. Ama, bir taraftan, kanun yapılırken on yıllık bir kıdem tanınır, diğer taraftan sayın Bigat arkadaşımızın söylediği gibi % 84 arkadaşımızın baro levhasında 1999 güne kadar olan hizmetleri borçlanmak suretiyle dahi kabul edilmez hale gelmiştir. Bu yönde bir kanun değişikliğini öneriyorum. Yani % 84 e yakın arkadaşımızın hizmeti yok ortada. Staj süresi eklenmiyor, onun da eklenmesini istiyoruz. Ayrıca, stajyerlere bir de güvenlik sağlanmasını istiyoruz. Yani biz bunu güvenlik açısından mütalaa ettik. Yoksa, bunun aleyhinde değiliz. Böyle bir görüşümüz de yoktur. Tavzih ederim.

BAŞKAN- Buyurun efendim.

HATAY BAROSU BAŞKANI NABİ İNAL- Muhterem arkadaşlar, sayın Birlik Başkanımız sosyal güvenlik konusunda bizleri ilgilendiren meselelerde gayet etraflıca izahat verdiler.

Bu izahata her hangi ilave edeceğimiz bir husus yoktur. Kendilerine bu yönden teşekkür ederiz.

Yalnız, bir konuda sözlerime başlamadan bir aydınlatmada fayda görüyor-uz. Ankara Barosu temsilcisi arkadaşımızın bahsettiği ayrıcalık, veyahut ayrıcalık demiyelim, birinin hizmetleri belgelendirilmesi diğ erinde borçlanma gibi bir durum yoktur. Her ikisindeki madde, yalnız madde numaraları ayrı olmak kaydıyla her ikisinde de hizmet belgelendirilmesi vardır. Ve en ufak bir fark yoktur. Zaten böyle bir fark olsaydı, şimdiye kadar dünyayı indirip kaldırırlardı.

Bunu kısaca arzedip, diğ er konudaki bir iki tenennimize geçeceğiz. Birlik Yönetim Kuruluna da daha evvel bir müracaatımız vardı. 1186 sayılı Kanunun geçici 3. maddesinin avukatlara serbest olarak çalışan avukatlara da tatbik edilmesi gerekir kanısındayız. Yönetim Kurulunun tatbik edilmemesi yolunda bir kararı var, fakat biz, tatbik edilmesi gerekir kanısındayız. Şöyle ki, biz topluluk sigortası mensubu yuz. Topluluk sigortası mensubu olarak hem işçiyiz, hem işvereniz. Primimizi bu şekilde öderiz. İşçi ve işveren olarak primi bizden alırlar da, borçlanmaya geldiği zaman bir işyerinde çalışmamıştır, diyerek bizi borçlandırmazlar. Bu büyük bir adaletsizliktir. Bizim kanımızca, geçici 3. maddenin avukatlara tatbiki, topluluk sigortasına dahil avukatlara tatbiki gerekir.

İstirham ediyoruz, Birlik Yönetim Kurulu bu konuda biraz derinlemesine çalışsınlar, temaslar yapsınlar. Belki müsbet bir sonuç alınabilir.

Bir de, iki bin iş günü kayıtlı olma durumu. Bu konuda sayın Ankara Barosu temsilcisinin endişelerine ve fikirlerine biz de katılıyoruz. Bazı arkadaşlarımız, topluluk sigortasına kaydoldukları günden geriye doğru iki bin iş günü, baro levhasına kayıtlı olmamışlardır. Bu nedenle, hizmet belgelendirilmesi mümkün olmuyor. Ve geçici maddeden maalesef faydalanamıyorlar. Bunu, kanun hükmüdür, değiştirme-

miz haliyle mümkün değildir ama, belki bir t dil teklifiyle bu iki bin iş günü içerisine, yedek subaylıkta, geçen sürelerini veyahut sadece stajda geçen sürelerini koymak, veyahut baro levhasına kayıtlı olduğu günden geriye doğru değil de, baro levhasına, geriye doğru on sene değil de, baro levhasına kayıtlı olduğundan önceye doğru iki bin iş günü levhada kayıtlı bulunma imkânını sağlamak suretiyle on yıllık hizmet belgelendirmesinden istifade edemeyen bir çok arkadaŐlarımızı bu yoksulluktan kurtarmıŐ olacağız.  unki  yle arkadaşlarımız var ki, yirmi senelik avukattır fakat maalesef topluluk sigortasına girdiği günden geriye doğru on sene içerisindeki iki bin günü tutmuyor ve Sosyal Sigortalar bunu kabul etmiyor. İlle kayıtlı olduğunuz günden geriye doğru ki, on yıllık süre içerisinde ki kanunun anlamı budur. Ama bunu deĐiŐtirmek suretiyle veyahut temaslarla karŐıllıklı bir anlaŐmayla yeni bir formül bulunabilirse, bu olanaktan yoksun arkadaşlarımız için büyük bir imkân sağlanmış olur.

Bir de, bu Sosyal Sigortalar, sosyal güvenlikle ilgili bir çok kanunlar çıkıyor, çeşitli ek maddeler, geçici maddeler, t diller var. Bir çok meslekdaşlarımız bunları haliyle takibedemiyorlar, bilemiyorlar. Ve büyük m Ők llerle karŐılaŐıyorlar. Bu konuda acaba Birlikçe bir ihtisas bürosu kurulması ve baroların, avukatların hatta Birliğin bu konudaki m Ők llerinin bu mütehassis büroya havalesi suretiyle m Ők llerin  oz mlenmesi imkânı olabilir mi? EĞer bu yapılabilirse, büyük bir fayda sağlanmış olur kanısındayız.

55 yaŐını bitiren meslekdaşlarımızın emekli olduktan sonra avukatlık yapabilmeleri, tereddütsüz, bir kanun hükmüdür ama, bunu Sosyal Sigortaların kabul etmeyeceği de yine bizce teredd ts zd r. Belki bir kaç sene sonra bunun tatbikine baŐlanacak, beş senelik süreyi doldurma bakımından, yalnız bizde bir  rneği oldu, 506 sayılı

Kanunda hüküm var, yaşlanma, yani bir nevi çalışamaz hale gelme durumlarında bu beş yıllık süre de aranmaz. Buna istinaden bir meslekdaşımız emekliliğini istediğinde, baro levhasından kaydınızı sildirin, ondan sonra bu işlemi yapalım cevabı verildi.

Bu gösteriyor ki, üç sene sonra, beş senelik sürelerini doldurup ta on yıllık hizmet belgelendirilmesinden faydalanacak arkadaşlarımıza, barodan kayıtlarını sildirmediğe emekli aylığı bağlamayacaklarını açık bir delilidir. Bu konuda şimdiden tedbirler alınırsa daha uygun olur.

Primlerin artırılması veyahut emeklilik yaşının yükseltilmesi.. Bunların her ikisinin de yersiz olduğu kanısındayız. Zaten işçi ve işveren primini fazlasıyla ödüyoruz. Bir de braşürde de verilen cevapta da görüleceği üzere, bize vereceklerinden çok fazlasını biz Sosyal Sigortalara veriyoruz. Bir de daha fazla prim artırma yersizdir, emekli yaşının da 55 in üstüne çıkarılması yine yersizdir. Zaten daha önce de arkadaşlarımız temas ettiler, 55 in üstünde yaşayan az, kalp sektesinden gideni çok. Dün ben iki günlük çalışmalar içerisinde bir Avukatlar Yardımlaşma Sandığının kurulmasını dilemiştim. Zannederim sayın Denizli Barosu Başkanı arkadaşımızın da bugün temas ettikleri konu, tahmin ediyorum aynı temennimiz içerisinde, mütalaa edilirse daha faydalı olur.

Bir de son olarak, biz her halde hukukçuların kötü kaderi midir diyelim, nedir, biz başkalarını savunuruz, fakat kendimizi savunmaya geldiği zaman her halde acze mi düşeriz, yahut ihmâl mi ederiz, nedir? Böyledir ve bu yönden de çeşitli haksız hücumlara uğrarız. Bir çok avukat, hukukçu parlamenterimiz vardır. Bunlarla daha sıkı temaslar yapmak, hatta gönül isterdi ki bu toplantıya onları da çağırarak, gelip dinlesinler, görsünler ve bu meslekten, bu yuvadan çıkan,

bu parlamenterlerimiz bizim haklarımızı orada savunsunlar. Bu konuda da sayın Birlik Yöneticileri ve muhterem Başkanımız ilgilenirlerse minnettar oluruz. Hepinizi saygı ile selâmlarım.

BAŞKAN- Mardin Barosu temsilcisi, buyurun efendim.

MARDİN BAROSU TEMSİLCİSİ MEHMET ALİ ARIKAN- Muhterem arkadaşlarım, bendenizin de iki üç konuda dileğim olacaktır. Ben, isterim ki, avukatlar, hâkimler ve savcılar müsavi statüye, bazı konularda müsavi statüye tâbi bulunsunlar.

Emeklilik konusu, işçilerin durumu itibariyle çekişme konusu olmakla beraber, bazı hususlar bir tarafa bırakılmak suretiyle esasen halledilmiş bulunuyor. Yalnız, hâkimlerle savcılarının durumu ile bizim durumumuz, çeşitli yönlerden farklılık göstermektedir. Şöyle ki, bir hâkim emekli olduktan sonra, avukatlığa devam edebiliyor. Fakat bir avukat arkadaşımız emekli olduktan sonra, demin Hatay Barosu Başkanı arkadaşımın belirttiği gibi avukatlık yapmaya devam edemiyor. Bu farklılığın giderilmesi için gerekli teşebbüslerin yapılmasında zaruret görmekteyim, bir.

Saniyen, malûmu âliniz 1136 sayılı Kanunun 2. maddesi gereğince, 15 yıl müddetle Emekli Sandığı ile emeklilik münasebetini devam ettirmiş bulunan kimseler, Emekli Sandığı ile münasebetlerini devam ettirmek zorunda kalmaktadırlar. Yani, onbeş sene devlet hizmeti vermiş bulunanlar sigortalı olamıyorlar, Emekli Sandığı ile emeklilik münasebetlerini devam ettirebiliyorlar.

Bu kanuni bir mecburiyettir. Güzel ama, avukatlıkta geçirilen müddet, devlet hizmetinde geçirilen hizmetle intibakı yapıldığı zaman, birleştirildiği zaman, avukatlıkta geçen hizmet süresi üçer sene itibar edilmek suretiyle derecelendirilmektedir. Halbuki hâkimlerde bu süre iki yıldır. Şimdi hâkim iki yıl üzerinden dereceye tâbi tu-

tulacak ve buna göre emeklilik işlemine tâbi tutulacak, oysa ki, avukatlıkta böyle değildir. Avukatlıkta üçer sene üzerinden derecelendirme yapılmaktadır ki, bu da avukatların mağduriyetini mücip olmaktadır. Zira, bir taraftan bizi hâkimin yardımcısı olarak kabul ediyorlar, hâkimin yardımcısıyız diyoruz, hatta ben şahsen avukatlık mesleğinde çalışan siz arkadaşlarımı, hâkimlikten çok daha kutsal bir vazife gören insanlar olarak kabul etmekteyim. Lâakal onlar kadar yorulmaktadırlar, lâakal onlar kadar faydalı olmaktadır. Aynı kanunları tatbik etmektedirler, aynı okul veya fakültelerden mezun olmuşlardır, aynı kamu hizmetini görmektedirler. Bir bakıyorsunuz ki, sırf hâkim ve savcı sıfatı içinde çalıştığı için bir kimse, iki sene müddetle derecelendirmeye tâbi tutulmaktadır, buna mukabil avukatların üç senedir. Bu haksızlığın ve adaletsizliğin de giderilmesi hususunda Yönetim Kurulunun teşebbüsler ve temaslarda bulunmasını dilemekteyim.

Üçüncüsü, muhterem arkadaşlarım, biliyorsunuz ki, hâkimlikte hizmet müddeti aynı zamanda büyük çapta ikramiyeyi gerektirmektedir. Halbuki, avukatlıkta geçen süre, Emekli Sandığı ile münasebetini devam ettirmiş bulunanlar için söylüyorum yalnız, bunu tasrih edeyim, ikramiyeden istifade ettirilmemektedir. Meselâ, 17 sene devlet hizmeti vermiş olan bir kimse, eğer 13 sene de avukatlık yapmış olursa 30 seneye baliğ olduğu cihetle, emeklilik hakkını alabilecek, emekli olabilecek fakat bu 13 senelik hizmeti, ikramiye itibariyle söz konusu edilmemektedir ve ikramiye sadece 17 senelik hizmet süresi üzerinden tahakkuk ettirilmektedir ki, 13 senelik bir kamu hizmeti berhava edilmiş oluyor, bununla da ikramiye nisbetleri çok düşük tahakkuk ettiği için avukat arkadaşlarıma mağduriyetini âmil oluyor.

Bu farklılığın da giderilmesi bakımından gerekli teşebbüsle-

rin yapılmasında zaruret vardır.Bilmem bu son noktayı anlatabildim mi? Otuz sene hizmet vermiş bir hâkim baliğ miktarda bir ikramiyeye sahip olabileceği için,olabildiği halde,17 sene devlet hizmeti gördükten sonra,faraza 13 sene avukatlık yapmış olan bir arkadaşımız,otuz seneye baliğ olmasına rağmen kamu hizmetleri,sadece 17 senelik hizmet süresi üzerinden ikramiyeye hak kazanabilmektedir.Bu da ağır mağduriyeti mucip olmaktadır.Bunun bertaraf edilmesi bakımından keza sayın Başkanımızın ve Yönetim Kurulumuzun gerekli teşebbüslerde bulunmasını rica ediyorum.Hürmetlerimi sunarım.

BAŞKAN-Efendim,başka söz isteyen yoksa,müsaadenizle ben konuşmak istiyorum.

İSTANBUL BAROSU BAŞKANI FERRUH DERELİ-Değerli Başkanlar, Birliğin hazırlamış olduğu broşür,gerçekten ilmi seviyesi itibariyle hepimize gurur verecek niteliktedir.Bu itibarla,başta Başkan olmak üzere Yönetim Kuruluna yürekten teşekkürler ederim.

Daha evvel konuşan üstadlarım,bizim dile getireceğimiz konuların çoğunu ifade ettiler.Onlara değinmeyeceğim.

1136 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra,ahlâk dışı olduğu kadar,gerçek dışı bir sloganla,"avukatın eli,işçinin cebinde" sloganıyla bu mücadele başlatıldı.Sosyal Sigortalar Kurumunda işler iyi gitmediği zaman,dikkatleri başka noktaya çekmek için devamlı olarak,avukatların Sosyal Sigortalardan işçiler aleyhine faydalandıkları konusu ortaya atıldı.

Dileğimiz,mücadelenin daha etken şekilde yapılmasıdır.Gerek parlamenterlerin,gerek kamuoyunun,bu hâdisenin dışında olduğunu ve gerçekleri bilmediğini bütün temaslarımızda gördük.Bu itibarla,parlamenterleri olduğu kadar,kamu oyunun da bu hâdiseler dolayısıyla avukatların Sosyal Sigortalardan faydalanmaları nedeniyle ,hiç bir

zaman işçilerin veya Sosyal Sigortalardan faydalananların aleyhinde bir hakka sahip olmadıklarının en açık şekilde ifade edilmesi, aydınlatılmasında büyük fayda telâkki etmekteyiz.

İstanbul Barosu olarak,yapılmış olan tip sözleşmede avukatların aleyhine hiç bir değişikliğin yapılmaması fikrindeyiz.^hn ufak bir tâvizin karşısındayız.

Bir noktayı daha ilâve edeyim,eğer bir değişiklik yapılması gerekecekse,o da Kanunda yapılması gereken bir değişikliktir.Ve avukatın çalışma hürriyetine dokunan maddesidir.Bir avukat,primini ödemediği zaman,kanun hükmü olarak,yönetim kurulu kararıyla meslekten menedilmektedir.Sosyal Sigortadan faydalanan diğer hak sahipleri için böyle bir hüküm bahis konusu değildir.Yalnız avukat bu tehdidin ve tehlikenin altındadır.Bu itibarla,çalışma hürriyeti noktasından,bu hükmün bertaraf edilmesi için gerekli teşebbüslerin yapılmasını dilemekteyim.

Tekrar teşekkür eder,saygılar sunarım.

BAŞKAN- Değerli Başkanım,sayın Başkan ve temsilciler,bu toplantıyı tertibeden Birlik Başkanına ve Yönetim Kuruluna teşekkürlerimizi tekrarlayarak,şahsım ve divan adına da değerli Başkan ve temsilcilerinin şahsında bütün baro mensuplarına saygılar sunarak toplantıyı kapatıyorum efendim.(Alkışlar)

KAPANMA SAATI; 12.00

BAŞKAN
Av.Ferruh DERELİ

BAŞKAN YARDIMCISI
Av.Aziz Behçet ÇOMAKOĞLU

KÂTİP
Av.Dursun İSPIROĞULLARI

KÂTİP
Av.Yüksel BABÜR